

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

IZVEŠTAJA O REVIZIJI GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA ENERGETSKE KORPORACIJE KOSOVA A.D ZA 2023 GODINU

Priština, Juni 2024

SADRŽAJ IZVEŠTAJA

1 Revizorsko mišljenje

2 Nalazi i preporuke

3 Napredak u implementaciji preporuka

Prilog I: Pismo potvrde / Komentari JP na Nalaze revizorskog izveštaja

Prilog II: Revidirani godišnji finansijski izveštaji

1 Revizorsko mišljenje

Revidirali smo godišnje finansijske izveštaje Energetske korporacije Kosova za godinu koja se završila 31. decembra 2023, u skladu sa Zakonom o Nacionalnoj Kancelariji Revizije Republike Kosova i Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Revizija je izvršena prvenstveno kako bi nam omogućila da izrazimo mišljenje o finansijskim izveštajima i zaključak o usaglašenosti sa nadležnim organima.¹

Kvalifikovano mišljenje za godišnje finansijske izveštaje

Revidirali smo godišnje finansijske izveštaje Energetske korporacije Kosova (EKK a.d.), koji sadrže izveštaj o finansijskog položaja za 2023. godinu, sveobuhvatni bilans uspeha, izveštaj o novčanim tokovima, izveštaj o promenama na kapitalu, beleške objašnjenja o finansijskim izveštajima, uključujući rezime značajnih računovodstvenih politika, za godinu koja se završila 31. decembra 2023. godine.

Prema našem mišljenju, pored efekata pitanja opisanih u paragrafu Osnova za kvalifikovano mišljenje, Finansijski izveštaji u prilogu za godinu koja se završila 31. decembra 2023. godine daju tačan i istinit prikaz u svim materijalnim aspektima finansijskog položaja EKK do 31. decembra 2023. godine, njegovog poslovanja, kao i tokova gotovine za 2023, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI).

Osnova za kvalifikovano mišljenje

Pitanja koja su uticala na kvalifikovano mišljenje su sledeća:

- C1 Menadžment nije više od 20 godina vršio periodične revalorizacije za sve klase imovine koje se vode u knjigama po modelu revalorizacije. Njihova vrednost na kraju izveštajnog perioda bila je 9.8 miliona evra. Pored toga, 71,4% registrovane imovine su sredstva u upotrebi ali su potpuno amortizovana, odnosno nulte knjigovodstvene vrednosti.
- C2 Menadžment još uvek nije uspeo da u potpunosti ažurira registar imovine kako bi odrazio situaciju sa nekretninama. Građevinsko zemljište površine 1.72 hektara, uključujući objekte površine 140 m² u centru Prištine, kao i poljoprivredno i šumsko zemljište površine 55.7 hektara u Vasilevu, opština Glogovac su svojina koja se pojavljuje na njeno ime, ali još uvek nije upisana u registar imovine kompanije, dok još uvek u registru vode pet (5) parcela u Opštini Podujevo u vrednosti od 7,867,541€ koje prema odluci Vlade Kosova prešle u vlasništvo Infrakos a.d, kao i još 11 parcela u vrednosti od 866,223€, koje su na osnovu vlasničkih listova evidentirane od strane komisije za revalorizaciju zemljišta kao privatna svojina.

Za više detalja pogledajte potpoglavlje 2.1 Pitanja koja utiču na mišljenje revizije

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela *'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'*.

U skladu sa ONISA-P-10, MSVIR 130, Etički kodeks NKR-a kao i drugim relevantnim zahtevima za reviziju GFI budžetskih organizacija, NKR je nezavisna od subjekta revizije. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i prikladni za osiguranje osnovu za mišljenje.

Zaključak o usklađenosti

Izvršili smo reviziju da li su prateći procesi i transakcije u skladu sa utvrđenim kriterijumima revizije koji proizilaze iz zakona koji se primenjuje na subjekt revizije u kontekstu korišćenja finansijskih sredstava.

Po našem mišljenju, pored uticaja pitanja opisanih u odeljku Osnova za zaključak o usklađenosti, transakcije izvršene u Energetske korporacije Kosova bile su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa utvrđenim kriterijumima revizije koji proizilaze iz primenljivog zakonodavstva za subjekat revizije u kontekstu upotrebe finansijskih izvora.

Osnova za zaključak

- A1 Kroz pregovaračku proceduru, menadžment je potpisao ugovor sa ekonomskim operaterom bez ispunjavanja svih uslova iz dosijea tendera. Vrednost potpisanog ugovora je bila 56,522,000€. Ugovori su takođe potpisani u devet (9) drugih slučajeva kroz pregovarački postupak u iznosu od 1,895,203€ bez ubedljivih razloga za korišćenje ovog postupka.

- A2 Kompanija je angažovala privatnog revizora, uprkos činjenici da je kompanija bila predmet revizije Državne revizorske službe (NRS). Vrednost potpisanih ugovora sa privatnim revizorom za dve godine bila je 45,700€

Za više detalja pogledajte potpoglavlje 2.2 Pitanja koja utiču na zaključak o usklađenosti

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. U skladu sa ONISA-P-10, MSVIR 130, Etički kodeks NKR-a kao i drugim relevantnim zahtevima za reviziju GFI budžetskih organizacija, NKR je nezavisna od subjekta revizije. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i prikladni za osiguranje osnovu za zaključak.

Ostale razne informacije iz finansijskih izveštaja i izveštaj revizora o njima

Za ostale informacije odgovoran je menadžment. Ostale informacije uključuju informacije u izveštaju menadžmenta i izjavi o korporativnom upravljanju, ali ove informacije ne uključuju finansijske izveštaje i našeg izveštaja revizora o ovim izveštajima.

Naše mišljenje o finansijskim izveštajima ne pokriva ostale informacije i mi ne izražavamo bilo kakav zaključak sa uverenjem u vezi sa ovim informacijama.

U vezi sa revizijom finansijskih izveštaja, imamo odgovornost da pročitamo ostale informacije i procenimo da li takve informacije imaju materijalne nedoslednosti sa finansijskim izveštajima ili sa saznanjima do kojih smo došli tokom revizije ili na neki drugi način, ako se čini da su materijalne anomalije.

Razmotrili smo da li su informacije u izveštaju menadžmenta u skladu sa informacijama u finansijskim izveštajima i izjava o korporativnom upravljanju uključuje obelodanjivanja koja se zahtevaju članovima 7 i 10 Zakona 06/L-032 o Računovodstvu, finansijskom izveštavanju i reviziji.

Ako na osnovu obavljenog posla dođemo do zaključka da postoji materijalna anomalija u ovim informacijama, onda moramo prijaviti ovu činjenicu. Kao što je opisano u odeljku Osnova za kvalifikovano mišljenje:

- 1 Menadžment više od 20 godina nije izvršio periodične procene za sve klase imovine koje se drže u knjigama prema modelu revalorizacije. Njihova vrednost na kraju izveštajnog perioda bila je 9,8 miliona evra. Štaviše, 71,4% registrovane imovine je imovina u upotrebi, ali potpuno amortizovana, dakle sa knjigovodstvenom vrednošću nula.
- 2 Menadžment još nije uspeo da u potpunosti ažurira registar imovine kako bi odražavao stvarno stanje nepokretne imovine. Građevinsko zemljište površine 1,72 hektara uključujući lokal površine 140m² u centru Prištine, kao i poljoprivredno i šumsko zemljište površine 55,7 hektara u Vasilevu, Opština Glogovac, su imovina koja se vodi na njeno ime, ali još nije registrovana u registru imovine kompanije. S druge strane, u registru se i dalje vodi pet (5) parcela u Opštini Podujevo u vrednosti od 7.867.541€, koje su prema odluci Vlade Kosova prešle u vlasništvo Infrakos a.d., kao i 11 drugih parcela u vrednosti od 866.223€, koje su prema posedovnim listovima evidentirane od strane komisije za revalorizaciju zemljišta kao privatna imovina.

Odgovornosti Menadžmenta i upravnih organa/upravljačkih za godišnje finansijske izveštaje

Menadžment je odgovoran za pripremu i realnu prezentaciju finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva u Javnom Sektoru (MSRJS). Takođe, menadžment odgovoran je i za uspostavljanje unutrašnjih kontrola, za koje utvrdi da su neophodne kako bi se omogućilo sastavljanje Finansijskih Izveštaja, bez pogrešnog prikazivanja materijalnih izveštaja izazvanih bilo prevarom ili greškom. To uključuje ispunjavanje zahteva koji proizilaze iz Zakona br. 03/L-048 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornosti (sa dopunama i izmenama), zakona br. 04/L-087 o Javnim preduzećima (sa dopunama i izmenama), Zakona 06/L-032 o računovodstvu, finansijsko izveštavanje i reviziju.

Upravni odbor je odgovoran za obezbeđivanje nadzora nad postupkom finansijskog izveštavanja Energetske korporacije Kosova a.d..

Odgovornost Menadžmenta o Usaglašenosti

Menadžment Energetske korporacije Kosova a.d. je takođe odgovoran za korišćenje finansijskih resursa Energetske korporacije Kosova a.d. u skladu sa Zakonom o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornosti i svim ostalim važećim pravilima i propisima.²

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju GFI

Naši ciljevi su da pružimo razumno uverenje da finansijski izveštaji u celini ne sadrže materijalno značajne pogreške, bilo zbog prevare ili greške, i da izdajemo/izradimo revizorski izveštaj koji uključuje naše mišljenje. Razumna sigurnost je visoki stepen sigurnosti međutim ne garantuje da će revizija koja se vrši u skladu sa MSVIR uvek identifikovati materijalno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešna prikazivanja se mogu pojaviti usled prevare ili greške a smatraju se materijalnim ukoliko, pojedinačno ili u grupi, razumno očekuje da utiču u ekonomskim odlukama korisnika koje se donose na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

Naš cilj je takođe da izrazimo revizorsko mišljenje o usklađenosti relevantnih vlasti Energetske korporacije Kosova a.d. sa svim primenljivim politikama Energetske korporacije Kosova a.d. pravilima i propisima u vezi sa korišćenjem finansijskih resursa revidirane Organizacije u kontekstu korišćenja finansijskih sredstava. Kao deo revizije u skladu sa Zakonom o NKR i ISSAI, vršimo profesionalnu presudu i održavamo profesionalni skepticizam tokom cele revizije. Mi takođe:

- Identifikujemo i procenimo rizike od materijalno značajnih pogrešnih prikazivanja finansijskih izveštaja, bilo zbog prevare ili greške, izradimo i izvršimo revizorske postupke koji odgovaraju na te rizike, i pribavimo revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da obezbedimo osnovu za naše mišljenje. Rizik od ne otkrivanja materijalno značajnih pogrešnih navoda koji nastaju kao rezultat prevare veći je od onog koji je rezultat greške, jer prevara može uključivati manipulaciju,

falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje unutrašnjih kontrola.

- Identifikujemo i procenimo rizike neusklađenosti sa vlastima, bilo zbog prevare ili greške, izradimo i izvršimo revizorske postupke koji su odgovorni za te rizike, i pribavimo revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da pruže osnovu za naš zaključak o usklađenosti sa vlastima. Rizik od ne otkrivanja materijalno značajnih pogrešnih navoda koji nastaju kao rezultat prevare veći je od onog koji je rezultat greške, jer prevara može uključivati manipulaciju, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje unutrašnjih kontrola.
- Osiguramo da razumemo unutrašnju kontrolu relevantnu za reviziju, radi izrade revizorskih postupaka koji su prikladni, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efektivnosti interne kontrole Energetske korporacije Kosova a.d.,
- Procenimo prikladnost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procena i povezanih otkrivanja izvršene od strane menadžmenta.
- Zaključujemo o tome da li je osnova računovodstva o neograničenosti poslovanja prikladna za upotrebu od strane menadžmenta, na osnovu pruženih revizorskih dokaza, da li postoji materijalna neizvesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu dovesti u značajnu sumnju u sposobnost Energetske korporacije Kosova a.d.. nastaviti po principu kontinuiteta. Ako zaključimo da postoji materijalna nesigurnost, od nas se traži da skrenemo pažnju na izveštaj revizora o relevantnim obelodanjivanjima u finansijskim izveštajima ili, dali su takva obelodanjivanja neprimerena, modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma našeg revizorskog izveštaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu dovesti do toga da JP prestane da nastavi po principu kontinuiteta.
- Procenimo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, da bi se osigurali da finansijski izveštaji prikazuju transakcije i osnovne događaje realno i tačno.

Između ostalog, komuniciramo sa menadžmentom i odgovornima za upravljanje, i u vezi sa obimom i vremenom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje identifikujemo tokom revizije.

Od pitanja koja su preneti menadžmentu, identifikujemo ona pitanja koja su bila najrelevantnija u reviziji finansijskih izveštaja tekućeg perioda i koja se smatraju ključnim revizorskim pitanjima. Izveštaj revizije objavljuje se na veb stranici NKR-a, sa izuzetkom informacija koje su klasifikovane kao osetljive ili zbog drugih zakonskih i administrativnih zabrana, u skladu sa važećim zakonodavstvom.

2 Nalazi i preporuke

Tokom revizije, primetili smo oblasti za potencijalno poboljšanje, uključujući internu kontrolu, koje su predstavljene u nastavku za vaše razmatranje u obliku Nalaza i preporuka.

Nalazi koji su uticali na mišljenje o finansijskim izveštajima su: ne izvršavanje periodične revalorizacije dugotrajne imovine koja se vodi u knjigama po fer vrednosti i neažuriranje nekretnina sa promenama koje su nastale tokom godina.

Na zaključenje usaglašenosti uticalo je korišćenje pregovaračkog postupka bez objavljivanja obaveštenja o ugovoru i naknada ekonomskom operateru sa ugovorom bez ispunjavanja svih zahteva iz dosijea tendera. Dok drugi Nalazi koji nisu uticali na mišljenje, već samo na finansijsko upravljanje i usklađenost su u okviru izveštaja. Ovi Nalazi i preporuke imaju za cilj da izvrše neophodne korekcije finansijskih informacija predstavljenih u finansijskim izveštajima, uključujući obelodanjivanja u obliku napomena sa objašnjenjima i poboljšati unutrašnje kontrole u vezi sa finansijskim izveštavanjem i usaglašenošću sa organima vlasti u pogledu upravljanja resursima javnog sektora.

Mi ćemo pratiti (pregledati) ove preporuke tokom revizije sledeće godine.

Ovaj izveštaj je rezultirao sa četiri (4) nove preporuke, tri (3) delimično ponovljene preporuke i jednom (1) ponovljenom preporukom.

Dok za status preporuka iz prethodne godine i nivo njihove primene, vidi poglavlje 3.

2.1 Pitanja koja utiču na mišljenje revizije

Pitanje C1 – Ne izvršavanje periodične ponovne procene dugotrajne imovine koja se vodi u registru prema modelu revalorizacije

Nalaz Prema MRS 16, ako ekonomska jedinica odabere model revalorizacije onda će se revalorizacije vršiti na redovnoj osnovi dovoljnoj da se osigura da se knjigovodstveni iznos (neto) dugotrajne imovine (nekretnina, postrojenja i oprema) ne razlikuje materijalno od onoga što bi bilo da je utvrđeno da li će se koristiti fer vrednost na kraju izveštajnog perioda. Učestalost revalorizacije zavisi od promene fer vrednosti stavki dugotrajne imovine (nekretnina, postrojenja i oprema) koje se revalorizuju, ukoliko sredstva ne trpe značajne i česte promene fer vrednosti, stavka se revalorizuje samo svake tri-pet godina.

Preduzeće je u svom registru imalo imovinu koja se vodi po modelu revalorizacije u neto knjigovodstvenoj vrednosti od 9,8 miliona evra, za koju periodične revalorizacije nisu vršene više od 20 godina. Ova vrednost bi se mogla značajno promeniti ako bi se koristila fer vrednost na kraju izveštajnog perioda.

Pitanje revalorizacije imovine bila je preporuka od prošle godine, au vezi sa ovim pitanjem Uprava je formirala komisiju za revalorizaciju klase zemljišta, ali ne i drugih klasa kao što su objekti, zemljište i šume za rudarstvo (vađenje uglja), postrojenja, mašine i oprema itd. Komisija je izvršila ponovnu procenu zemljišta na osnovu fakture poreza na imovinu za 2023. godinu za zemljište koje se nalazi u opštini Obilić, dok je za zemljište u drugim opštinama na osnovu Izveštaja o opštoj proceni komercijalne imovine, izdatog od strane Ministarstva finansija (oktobar 2023), ova revalorizacija rezultirala povećanjem vrednosti zemljišta za 53,6 miliona evra. Dakle, vrednost klase zemljišta - dvorišta u 2022. godini bila je 11,4 miliona evra, dok je u 2023. vrednost zemljišta bila 65 miliona evra.

Štaviše, 71.4% ukupnog registra imovine (14,076 od 19,887 artikala) sa početnom vrednošću od 263 miliona evra su sredstva u upotrebi, ali potpuno amortizovana, odnosno nulta računovodstvene vrednosti. Od toga, 36% se odnosi na opremu za proizvodnju električne energije, ugalj, objekte, softver i zemljište za eksploataciju uglja, dok se 64% odnosi na kancelarijsku opremu i inventar. Takođe 5,663 artikla imaju početnu vrednost, revalorizovanu vrednost i neto krajnju vrednost nula.

To se dogodilo jer je menadžment to smatrao specifičnom industrijom, teško sprovodljivom revalorizacijom svih klasa sredstava u praksi.

Uticaj Nesprovođenje revalorizacije dugotrajne imovine u redovnoj frekvenciji može imati materijalni uticaj na prikazanu vrednost dugotrajne imovine, a samim tim i na priznavanje troškova amortizacije za godinu i dobit/gubitak godine.

Preporuka C1 Upravni odbor mora osigurati da se revalorizacija svih klasa imovine koja se vodi po modelu revalorizacije vrši redovnom učestalošću koja je dovoljna da osigura da se prikazana vrednost imovine u finansijskim izveštajima ne razlikuje materijalno od njihove fer vrednosti na kraju izveštajnog perioda.

Odgovor rukovodstva entiteta (ne slažem se)
vidi dodatak 1 za više detalja

Pitanje C2 - Neažuriranje registra imovine sa promenama koje su se desile tokom godina za nepokretnu imovinu

Nalaz Prema MRS 16, zemljište, zgrade, mašine i oprema su materijalne stavke koje se drže za upotrebu u proizvodnji ili snabdevanju robom ili uslugama, za zakup trećim licima ili u administrativne svrhe i za koje se očekuje da će se koristiti tokom više od jednog perioda.

Menadžment, uprkos nekim akcijama koje je preduzeo tokom 2023. godine, nije uspeo da u potpunosti ažurira registar imovine kako bi prikazao stvarno stanje nepokretne imovine, kao što sledi:

- Prema vlasničkom listu, kompanija poseduje 1.72 hektara građevinskog zemljišta u centru Prištine i 140m² objekata. Po ovom pitanju, tokom 2023. godine kompanija je uspela da uknjiži 10.6 ari zemljišta koje se odnosi na pomenutu parcelu (15.9 ari je prijavljeno u imovinskom registru na kraju 2023. dok je 5.33 ari bilo na kraju 2022. godine), dok je za deo ostalih parcela i prostorija, preduzeće je još uvek u procesu rešavanja ovog pitanja.
- Kompanija i dalje u svom registru vodi pet (5) zemljišta sa neto knjigovodstvenom vrednošću od 7,867,541€, koja su preneti na javno preduzeće Infrakos a.d., prema odluci Vlade Kosova iz 2010. godine, odnosno Ugovora o prenosu imovine između Ministarstva za ekonomski razvoj i Infrakos a.d. iz 2012. godine.
- Prema uredbama o eksproprijaciji, kompanija je vlasnik 116,88 hektara u katastarskoj zoni Vasiljevo, opština Glogovac. Od njih, kompanija je tokom 2023. godine uknjižila parcele na površini od 61.1 hektar, dok je za ostale u sudskom postupku.
- Komisija za revalorizaciju zemljišta je utvrdila da se u zemljišnom registru Nalazi 11 zemljišta, knjigovodstvene vrednosti od 866,223€, koje su, po osnovu vlasničkog lista,

privatna svojina. S tim u vezi, rukovodstvo je zatražilo od relevantnih opština da analiziraju istoriju ovih parcela i potom se očekuju konkretne akcije.

Nepotpuna i netačna prezentacija nepokretnosti nastala je zbog složenosti imovinskih pitanja u vezi sa trećim licima, kao i zbog nedostatka preduzetih efikasnih radnji kompanije tokom godina.

Uticaj

Neažuriranje imovinskog registra sa trenutnim stanjem nepokretnosti utiče na potcenjivanje ili precenjivanje vrednosti dugotrajne imovine u finansijskim izveštajima.

Preporuka C2

Upravni odbor mora osigurati da se preduzmu neophodne radnje za rešavanje svih imovinskih pitanja kompanije i ažuriranje registra imovine sa trenutnim stanjem tako što će tačno i pošteno prikazati dugoročnu imovinu kompanije.

Odgovor rukovodstva entiteta (ne slažem se)
vidi dodatak 1 za više detalja

2.2 Pitanja koja utiču na zaključenje usklađenosti

Pitanje A1 – Nedostatak u pregovaračkim postupcima bez objavljivanja obaveštenja o ugovoru

Nalaz

Članom 35. Zakona o javnim nabavkama je navedeno da naručilac može koristiti pregovaračke postupke bez prethodnog objavljivanja obaveštenja o ugovoru ako iz objektivnih i obaveznih tehničkih ili umetničkih razloga, iz razloga zaštite prava intelektualne ili industrijske svojine ili isključivih prava i iz razloga ekstremnih vanrednih situacija koje su uzrokovane objektivno proverljivim događajima koje ugovorni autoritet s razlogom nije mogao predvideti. Prema propisu o javnim nabavkama br. 001/2022, član 17 tačka 7, utvrđuje da deo C, Obrazac za podnošenje ponude, predstavlja glavni deo ponude, jer u ovom delu ponuđač izjavljuje da je proverio i prihvata sve uslove ponude i podnosi svoju finansijsku ponudu. Deo C se sastoji od Obrasca ponude i Cenovnika.

Takođe u dosijeu tendera, pod uslovima podobnosti, tačka h, navodi da ekonomski operater mora da pruži dokaz da trenutno nije u zaostatku sa plaćanjem bilo kog socijalnog osiguranja ili poreskog doprinosa na Kosovu ili u mestu osnivanja ekonomskog operatera, osim slučajeva kada se ovaj dug smatra neznatnim na Kosovu. Vremenski period u slučaju pregovaračkog postupka bez objavljivanja obaveštenja o ugovoru računa se od dana kada je poziv za učešće poslat ekonomskom operateru.

Menadžment je tokom 2023. godine potpisao ukupno 40 ugovora u ukupnoj vrednosti od 70,012,969€ korišćenjem pregovaračke procedure bez objavljivanja obaveštenja o ugovoru. Od toga smo testirali 12 aktivnosti nabavke po ovoj proceduri i identifikovali sledeće nedostatke:

- u dosijeu tendera „Modernizacija turbina B1 i B2“, u delu C, Menadžment je tražio da ekonomski operater ponudi cenu po jedinici za svaku poziciju u predmeri, dok za ponudu koju je dostavio ekonomski operater nije kompletirana predmera prema zahtevima tenderskog dosijea (cenovnika) ali je kompletirana samo u celini za komponente. Isto tako, poreski sertifikat koji je podneo ekonomski operater nije bio validan. Menadžment je uputio poziv ekonomskom operateru za učešće na tenderu 09. decembra 2022. godine, ekonomski operater je predao poresku potvrdu od 05. oktobra 2022. godine, dok je ugovor potpisan 24. februara 2023. godine u iznosu od 56,522,000€. . Menadžment nije još jednom tražio poresku potvrdu da bi se

potvrdilo stanje poreskih obaveza ekonomskog operatera pre potpisivanja ugovora.

u devet (9) slučajeva, u iznosu od 1,895,203€, potpisani su ugovori kroz pregovaračku proceduru zbog vanrednih situacija u kojima se kompanija već nalazila. Ovi ugovori su se odnosili na razne usluge i nabavka kao što su: Čuvanje i obezbeđenje objekata kompanije, zdravstveno osiguranje zaposlenih u kompaniji, prevoz zaposlenih u kompaniji, nabavka mazuta, snabdevanje hlorovodoničnom kiselinom, pravni saveti, službe za fizičko i ekonomsko raseljavanje za deo sela opštine Obilić.

Razlozi koje je navela kompanija nisu bili ubedljivi i nisu se odnosili na ekstremne vanredne situacije koje nije bilo moguće predvideti. Štaviše, oni se pripisuju nedostatku odgovarajućeg planiranja i nemaru, kako je RKJN dala svoje mišljenje, u tri od ova slučajeva.

Komisija za procenu tokom pregovora sa ekonomskim operaterom je zahtevala da cene budu po jedinici za svaku poziciju unapred, ali je ekonomski operater izjavio da nije moguće ponuditi cene u formatu predstavljenom u obrascu dosijea tendera. Što se tiče nevažeće poreske potvrde, komisija za ocenjivanje je i dalje smatrala validnom potvrdu stariju od 90 dana zbog korišćenja pregovaračkog postupka. Do potpisivanja navedenih ugovora u pregovaračkom postupku došlo je kao posledica nedostataka u procesu planiranja aktivnosti nabavke.

Uticaj

Pregovarani ugovori bez objavljivanja obaveštenja o ugovoru utiču na minimiziranje konkurencije i onemogućavaju transparentnost i jednak tretman za sve zainteresovane strane, dok nepopunjavanje obrasca jedinične cene od strane ekonomskog operatera utiče na netransparentnost ponuđene cene i poteškoće u prihvatanju radova, dobara i usluga tokom realizacije ugovora. Takođe, nevažeći poreski sertifikat ne potvrđuje prihvatljivost ekonomskog operatera u pogledu stanja poreskih obaveza.

Preporuka A1

Upravni odbor treba da ojača proces planiranja aktivnosti nabavke kako bi se maksimalno izbeglo korišćenje pregovaračkih postupaka bez objavljivanja obaveštenja o ugovoru. Takođe, Upravni odbor mora osigurati da se potpisivanje ugovora sa ekonomskim operaterima izvrši tek nakon što su ispunjeni svi uslovi tenderskog dosijea, u ovom slučaju obrazac opisa cene i potvrda o stanju poreskih obaveza moraju biti usklađeni sa zahtevima zakona o nabavkama.

Odgovor rukovodstva entiteta (ne slažem se)
vidi dodatak 1 za više detalja

Pitanje A2 - Potpisivanje ugovora za reviziju finansijskih izveštaja**Nalaz**

Prema članu 137 Ustava Republike Kosovo, članu 137 tačka 3, glavni revizor Republike Kosovo kontroliše privrednu delatnost javnih preduzeća i drugih pravnih lica, u kojima država ima deo akcija, ili kada za njihove zajmove, kredite i obaveze garantuje država. Dok prema članu 33.3 Zakona br. 03/L-087 za javna preduzeća (izmenjen i dopunjen), reviziju finansijskih izveštaja će izvršiti Kancelarija generalnog revizora, u suprotnom, službenik za nabavke JP će nabaviti usluge revizora za obavljanje eksternu reviziju u skladu sa uslovima definisanim Zakonom o javnim nabavkama i članom 33. Zakona br. 03/L-087 o javnim preduzećima. Relevantni ugovor će trajati tri (3) godine.

Takođe prema Zakonu br. 05/L-055 za generalnog revizora i Nacionalnu kancelariju za reviziju Republike Kosovo, član 18, tačka 4, citira: Nacionalna kancelarija za reviziju može vršiti obavezne revizije regularnosti u javnim preduzećima. Generalni revizor obaveštava akcionara najkasnije do 30. septembra tekuće godine o tome koja će od ovih revizija biti izvršena.

Državna revizorska kancelarija (DRK) je blagovremeno obavestila kompaniju da će ona biti predmet revizije od strane DRK za reviziju finansijskih izveštaja u skladu sa zahtevima MSFI za 2022. i 2023. godinu.

Uprkos tome, kompanija je 13. decembra 2022. i 17. novembra 2023. godine zaključila ugovore za usluge revizije finansijskih izveštaja za 2022. godinu u iznosu od 21,800€ i 2023. godine u iznosu od 23,900€, za revizorski izveštaj za godišnje finansijske izveštaje prema zahtevima MSFI i revizorskim izveštajima u skladu sa zahtevima regulatornih računovodstvenih uputstava Regulatorne kancelarije za energetiku (RKE) i Nezavisne komisije za rude i minerale (NKRM). Poslednja dva izveštaja su obaveza kompanije prema RUE i NKRM.

Ovo se dogodilo jer uprava nije dobro ispunila zakonske uslove.

Uticaj

Angažovanje revizorskih usluga od strane privatnog revizora, uprkos činjenici da je bilo predmet revizije od strane NKR, osim što uzrokuje dodatne troškove kompaniji, može stvoriti nesigurnost kod čitalaca finansijskih izveštaja i samog preduzeća.

Preporuka A2

Upravni odbor mora da obezbedi da u slučaju angažovanja Nacionalne kancelarije za reviziju za usluge revizije GFI, ne nastaju

nepotrebni troškovi revizije.

Odgovor rukovostva entiteta (ne slažem se)

vidi dodatak 1 za više detalja

2.3 Ostala pitanja finansijskog upravljanja i usklađenosti

2.3.1 Operativni troškovi

Operativni troškovi su iznosili 82,904,000€. Oni se odnose na troškove održavanja, naknade za licence, troškove obuke i putovanja, kancelarijske i administrativne troškove, troškove motornih vozila, troškove savetovanja i drugo.

Pitanje A3 - Skraćivanje roka za primanje ponuda

Nalaz Zakon o javnim nabavkama, član 44., između ostalog, navodi da ugovorni autoriteti ne smeju da postavljaju rokove koji su kraći od zakonom utvrđenih (minimalni rokovi). Za otvorene postupke sa velikim vrednostima rok za prihvatanje ponuda je 40 dana.

Kompanija je u aktivnosti nabavke „Stavljanje šamotnih ploča, izolacija do recirkulacionih kanala i klizne ploče u TC Kosova B“ sa procenjenom vrednošću ugovora od 808,606€, skratila rok za učešće na tenderu sa potrebnih 40 dana na samo 17 dana. Kompanija je skratila vremenski okvir sa obrazloženjem prilagođavanja vremena realizacije projekta tokom perioda kada se očekivalo da ovaj blok bude van funkcije zbog popravke predviđene drugim projektom.

Ovo se desilo zbog nedostatka boljeg planiranja rasporeda projekata za koje se očekivalo da budu preduzeti u TC Kosova B.

Uticaj Skraćivanje rokova bez ubedljivih i dobro utemeljenih zakonskih razloga može ograničiti konkurenciju i samim tim ne dobiti najpogodnije ponude za kompaniju.

Preporuka A3 Upravni odbor mora osigurati da se planiranje investicionih projekata koordinira kako bi se u potpunosti poštovali rokovi utvrđeni Zakonom o javnim nabavkama.
Odgovor rukovodstva entiteta (slažem se)

Pitanje A4 – Nedostaci u planovima upravljanja ugovorima

Nalaz Pravila i smernice za javne nabavke, član 70, između ostalog, zahtevaju da svi rukovodioci ugovora, kako od strane ugovornog organa tako i od ekonomskog operatera, moraju da administriraju i upravljaju sprovođenjem ugovora u skladu sa priručnicima za

korišćenje modula za upravljanje ugovorom. Nadalje, potrebno je izvršiti procenu učinka ugovarača tokom i nakon implementacije javnih i okvirnih ugovora.

Od 20 revidiranih postupaka nabavki, primetili smo da kompanija u:

- u 19 slučajeva plan upravljanja ugovorom nije potpisan od strane menadžera ugovora kompanije i ekonomskog operatera. Ovi planovi su odobreni i razvijeni samo u elektronskom formatu e-nabavke.
- u još 10 slučajeva planovi upravljanja ugovorima su objavljeni samo u elektronskom formatu e-nabavki, ali nisu dalje ažurirani na osnovu obavljenog posla.

Ovo se desilo zbog neefikasnog funkcionisanja unutrašnje kontrole za upravljanje potpisanim ugovorima.

Uticaј

Nepotpisivanje planova za upravljanje ugovorima, kao i neupotreba modula za upravljanje ugovorima i evaluaciju učinka kroz sistem e-nabavke dovodi do toga da se ugovori ne prate u realnom vremenu i potencijalno povećava rizik da usluge ili zalihe ne budu pružene na vreme onako kako je ugovor je potpisan.

Preporuka A4

Upravni odbor mora da obezbedi da se otklone sve prepreke koje su uticale na nesprovođenje zakonskih zahteva, kao i da obezbedi trenutni početak korišćenja modula E-nabavke za upravljanje ugovorima i ocenjivanje učinka izvođača.

Odgovor rukovostva entiteta (ne slažem se)
vidi dodatak 1 za više detalja

Pitanje B1 – Česta upotreba procedure minimalne vrednosti

Nalaz

Prema članu 16, 17 i 18 Zakona o javnim nabavkama, između ostalog, navodi se da ugovorni autoritet neće birati niti koristiti metode ocenjivanja koje imaju za cilj da umanje vrednost ugovora za nabavku/uslugu/rad ispod granice definisane u članu 19 ovog zakona; i nijedan ugovorni organ neće podeliti zahtev za nabavku za određenu količinu proizvoda u cilju smanjenja vrednosti ugovora za nabavku/uslugu/rad ispod granice definisane u članu 19. ovog zakona.

Kompanija je tokom 2023. godine razvila ukupno 163 aktivnosti nabavke sa minimalnom vrednošću, što predstavlja 33% od broja razvijenih nabavnih aktivnosti.

Ove nabavke se tiču:

- 12 ugovora za vodu za piće i pića za bife, u vrednosti od 8,834€;
- 10 ugovora za nabavku tonera, u vrednosti od 6,681€;
- 8 ugovora za akumulatore za vozila u vrednosti od 5,702€;
- 7 ugovora za nabavku ležišta u vrednosti od 4,717€;
- 5 ugovora za nabavku zaštitnih maski u vrednosti od 4,295€;
- 3 ugovora za nabavku sanitetskog materijala, u iznosu od 2,805€;
- 3 ugovora za servisiranje, usklađivanje, kalibraciju i sertifikaciju vaga, u vrednosti od 2,854€.

Ovo se desilo zbog nedostatka odgovarajućeg planiranja potreba od strane jedinica za podnošenje zahteva, uprkos obećanju menadžmenta u akcionom planu da je ova preporuka sprovedena.

Uticaj

Podela ponuda na male i minimalne vrednosti utiče na efikasnost nabavke, opterećena je većim brojem aktivnosti. Takođe, podela može uticati na ekonomičnost aktivnosti nabavke, cene ponuda za manje količine mogu biti veće od cena ponuda za veću količinu.

Preporuka B1

Upravni odbor mora da obezbedi da su zahtevi jedinice koja podnosi zahtev grupisane u cilju razvoja manje aktivnosti nabavke koje obezbeđuju veću konkurenciju i ekonomičnije cene. Da bi se izbeglo dupliranje aktivnosti nabavke, kompanija mora da agregira potrebe kako bi bila efikasnija i ekonomičnija.

Odgovor rukovodstva entiteta (slažem se)

2.3.2 Informacioni sistemi

U ovoj oblasti uključeno je samo praćenje sprovođenja preporuka za IT deo u KEK A.D.

Pitanje C3 – Šifrovanje (enkripcija za laptop) laptopa i pristup korisnika preko virtuelne privatne mreže

Nalaz Prema Politici bezbednosti informacija, Laptop mora da sadrži šifrovanu datoteku ili diskovni kontejner (fasciklu) i sve informacije u vezi sa radom biće uskladištene u tim kontejnerima šifrovanih datoteka. Takođe, pre nego što zaposlenima bude dozvoljen VPM pristup mreži kompanije, od njih se traži da popune poseban obrazac za prijavu za VPM.

U 21 testiranom slučaju utvrdili smo da su specijalne šifrovane datoteke kreirane prema instrukcijama politike za bezbednost informacija, ali te datoteke nisu u potpunosti koristili korisnici. Takođe, korisnici nisu popunili poseban formular za pristup preko virtuelne privatne mreže (VPM) u skladu sa politikom zaštite informacija o pristupu VPM-u. Korisnici su uputili zahteve putem e-pošte, objašnjavajući razlog za pristup VPM-u.

To se desilo jer je Politika informacione bezbednosti usvojena u drugoj polovini godine i još nije bilo strogog nadzora nad njenom primenom.

Uticao Ako se ova preporuka u potpunosti ne primeni za mobilne uređaje – laptopove, rizikuje se gubitak i distribucija osetljivih, poverljivih podataka kompanije, što može da ošteti imidž i izazove finansijske gubitke u kompaniji. Nedostatak sprovođenja bezbednosne politike za popunjavanje obrasca za daljinski pristup preko VPM-a čini bezbednosni nadzor podložnijim riziku od neovlašćenog pristupa.

Preporuka C3 Upravni odbor mora da obezbedi da svi zaposleni u kompaniji sprovode politiku bezbednosti informacija u kompaniji i da sve svoje osetljive podatke smeste u šifrovanu datoteku. Takođe, mora se primeniti politika bezbednosti informacija za pristup preko VPM-a. Pregledajte stare pristupe i za nova odobrenja popuniti formulare za autorizaciju VPM pristupa.

Odgovor rukovodstva entiteta (slažem se)

3 Napredak u implementaciji preporuka

Revizorski izveštaj za 2022. godinu rezultirao je sa 15 preporuka. Kompanija je pripremila Akcioni plan u kome je predstavljeno kako ću date preporuke da sprovedem. Do kraja naše revizije 2023. godine, 12 preporuka je sprovedeno, dve (2) preporuke su delimično sprovedene i jedna (1) još uvek nije sprovedena. Takođe u tabeli preporuka je 17 preporuka datih u pismu rukovodstva od strane privatnog revizora za GFI 2021. Od njih, četiri (4) preporuke su sprovedene, jedna (1) je delimično sprovedena i 12 više nisu primenjive.

Za potpuniji opis preporuka i načina na koji su one adresirane, pogledajte sledeću tabelu.

Grafikon 1. Napredak u implementaciji preporuka iz prethodne godine

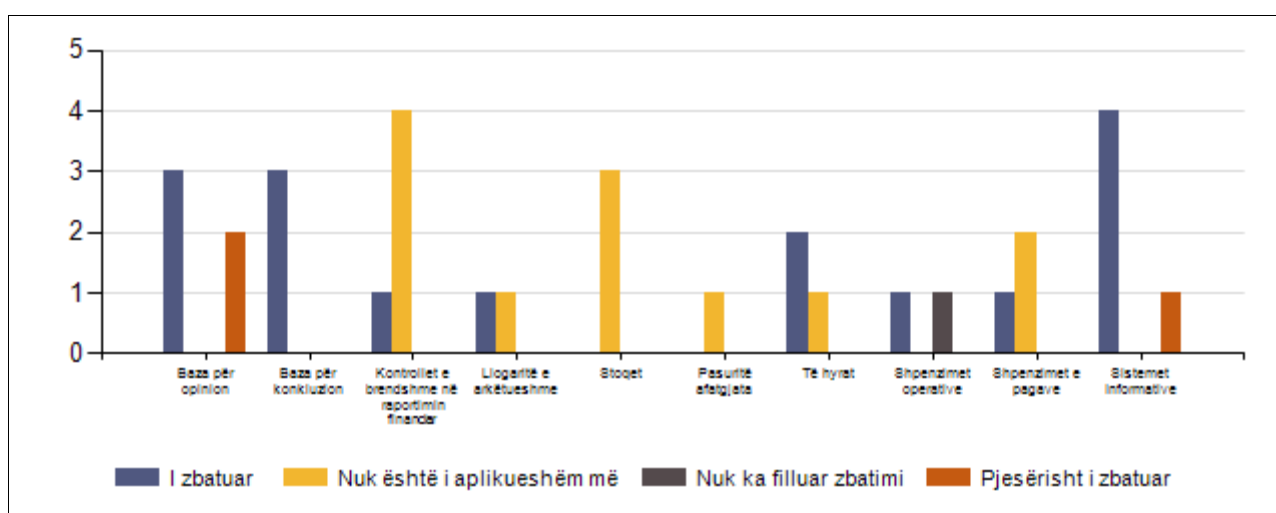

Tabela 1. Rezime preporuka iz prethodne godine

Ne.	Polje revizije	Preporuke za 2022	Preduzete akcije	StatUS
1.	Osnova za mišljenje	Upravni odbor će obezbediti da se revalorizacija imovine sprovodi dovoljnom redovnom učestalošću kako bi se obezbedilo da prikazana vrednost imovine u finansijskim izveštajima ne bude materijalno odstupljena od njihove fer vrednosti na kraju izveštajnog perioda.	U toku 2023. godine rukovodstvo je izvršilo revalorizaciju klase imovine - dvorišna zemljišta, ali ne i ostale klase imovine koje se vode po modelu revalorizacije, kao što su:	Delimično sprovedeno

			zemljište i šume za eksploataciju uglja, objekti, postrojenja, mašine i proizvodna oprema, itd.	
2.	Osnova za mišljenje	Upravni odbor treba da obezbedi da su preduzete neophodne radnje za rešavanje imovinskih pitanja kompanije i ažuriranje imovinskog registra sa trenutnim stanjem tako što tačno i pošteno predstavlja dugoročnu imovinu kompanije.	Menadžment nije u potpunosti ažurirao registar imovine da bi prikazao trenutno stanje nekretnina.	Delimično sprovedeno
3.	Osnova za mišljenje	Upravni odbor treba da obezbedi da se izvrše neophodne procene za nepredviđene situacije i da se u finansijskim izveštajima daju potpune informacije sa objašnjenjima.	Nismo identifikovali slučajeve neophodne za obelodanjivanje kao nepredviđene slučajeve tokom 2023.	Sprovedeno
4.	Osnova za mišljenje	Upravni odbor mora da obezbedi priznavanje potraživanja i prihoda od kamata u odgovarajućem obračunskom periodu tako da finansijski izveštaji sadrže samo transakcije i događaje koji se odnose na godinu.	Uprava je preduzela neophodne korektivne radnje u vezi sa priznavanjem prihoda od kamata u odgovarajućim obračunskim periodima.	Sprovedeno
5.	Osnova za mišljenje	Upravni odbor mora da obezbedi preduzimanje neophodnih radnji za periodično usklađivanje situacije između kompanije i dobavljača kako bi imao što jasniji pregled svojih obaveza prema dobavljačima.	Od testiranih uzoraka nismo utvrdili nedoslednosti u stanju obaveza prema dobavljačima.	Sprovedeno
6.	Osnova za zaključak	Upravni odbor treba da osigura da se izvrši pregled politike rezervisanja zaliha tako da se rezervisanje vrši prema grupama povezanih stavki ili sa sličnim karakteristikama kako to zahteva MRS 2.	Menadžment je pregledao proceduru rezervisanja zaliha tokom 2023. godine.	Sprovedeno
7.	Osnova za zaključak	Upravni odbor mora da obezbedi da kompanija u slučaju snabdevanja koristi otvorene procedure nabavke	Od testiranih uzoraka nismo identifikovali	Sprovedeno

		kao i indeksaciju cena prema berzi kada je to moguće.	slučajeve izbegavanja cena berze kada je to moguće.	
8.	Osnova za zaključak	Upravni odbor mora da obezbedi da se procenjena vrednost, predložena vrsta i sadržajni uslovi javnog ugovora urade na vreme, a potpisivanje ugovora se vrši pre početka izvođenja radova, odnosno prijema usluga.	Od testiranih uzoraka nismo identifikovali nijedan slučaj da se posao izvodi bez važećeg ugovora.	Sprovedeno
9.	Interne kontrole u finansijskom izveštavanju	Preporučujemo kompaniji da: utvrdi i definiše prava i odgovornosti osoblja u novom softveru; da nastavi sa povećanom pažnjom fazu puštanja u rad i da koristi sve svoje funkcije; Da obezbedi odgovarajuću obuku osoblju o korišćenju i upotrebi softvera; da pronade najbolji način održavanja i daljeg razvoja.	Preporuka iz Pisma uprave 2021.	Više nije primenljivo
10.	Interne kontrole u finansijskom izveštavanju	Preporučujemo Kompaniji da doda kontrole nadzora tamo gde je mogućnost greške veća.	Preporuka iz pisma menadžmenta 2021.	Više nije primenljivo
11.	Interne kontrole u finansijskom izveštavanju	Preporučujemo Kompaniji da sagleda mogućnosti unapređenja softvera koji se trenutno koristi, ili da se opremi novim softverom koji će zadovoljiti sve zahteve, kako finansijske tako i menadžerske.	Preporuka iz pisma menadžmenta 2021.	Više nije primenljivo
12.	Interne kontrole u finansijskom izveštavanju	Preporučujemo Kompaniji da takvi izveštaji budu finalizovani u trenutku kada budu poslati Upravnom odboru na odobrenje.	Preporuka iz pisma menadžmenta 2021.	Više nije primenljivo
13.	Interne kontrole u finansijskom izveštavanju	Upravni odbor mora da obezbedi da se finansijski izveštaji pripreme, odobre i objave u zakonskim rokovima.	Menađment je pripremio finansijske izveštaje i godišnji izveštaj u roku predviđenom Zakonom o javnim preduzećima	Sprovedeno
14.	Potraživanja	Preporučujemo kompaniji da izbegava kašnjenja što je više moguće u izvršenju kapitalnih ulaganja po ugovorenim uslovima.	Preporuka iz Pisma menadžmenta 2021.	Više nije primenljivo

15.	Potraživanja	Upravni odbor mora da obezbedi procedure za periodično usaglašavanje računa sa dužnicima i da pregleda registar potraživanja kako bi finansijski izveštaji što preciznije i tačnije prikazali stanje kompanije.	Uprava je preduzela neophodne radnje u vezi sa starim dugovanjima i usaglašavanjem sa klijentima.	Sprovedeno
16.	Zalihe	Preporučujemo da Kompanija revidira proceduru rezervisanja zaliha tako da se rezervisanje određuje na osnovu nekih specifičnih parametara zaliha, kao što su mobilnost, rok trajanja, fizičko stanje itd. Preporučujemo da stare i oštećene zalihe za koje se ne očekuje da će se koristiti u budućim periodima odrede njihov dalji tretman.	Preporuka iz Pisma menadžmenta 2021.godine	Više nije primenljivo
17.	Zalihe	Preporučujemo Kompaniji da preispita način upravljanja zalihama, počevši od pregleda internih procedura i procesa i da se unapredi modul zaliha. Članke identifikovane kao zastarele ili sponere treba izdvojiti. Ovo će pomoći u smanjenju nivoa zaliha i poboljšanju stanja skladišta. Takođe može povećati produktivnost skladišnog osoblja i eliminisati robu kojoj je istekao rok trajanja. Zbog toga, inventar mora biti temeljno analiziran, procenjujući svaku stavku u odnosu na očekivanu buduću upotrebu.	Preporuka iz Pisma menadžmenta 2021.	Više nije primenljivo
18.	Zalihe	Preporučujemo Kompaniji da započne proces objedinjavanja nomenklature za sve svoje jedinice u berzanskim listama kako bi to bio jedinstven sistem i omogućio laku identifikaciju artikala prilikom njihovog korišćenja ili brojanja. Takođe preporučujemo da se skladišta i prostorije urede tako da se artikli na zalihama zaštite od raznih atmosferskih oštećenja, te da se artikli rasporede u redove i police kako bi se lakše identifikovali i tačnije prebrojali.	Preporuka iz Pisma menadžmenta 2021.	Više nije primenljivo
19.	Osnovna sredstva	Preporučujemo Kompaniji, pored ažuriranja svog registra imovine, da pokrene i reši ovaj problem kod nadležnih organa što je pre moguće.	Kompanija je osnovala radnu grupu za identifikaciju i razjašnjavanje	Više nije primenljivo

			vlasništva nad nepokretnom imovinom. međutim, ažuriranja sa nalazima radne grupe još nisu bila odražena u imovinskom registru.	
20.	Prihod	Preporučujemo da se procedure dokumentuju i definišu u priručniku koji treba da ukaže i na dodelu zadataka odeljenjima ili pojedinim zaposlenima koji se bave izvozom energije. Takođe, preporučujemo Kompaniji da sva odeljenja i funkcije Društva imaju procedure i priručnike za rad i da ih redovno ažuriraju najmanje jednom godišnje.	Preporuka iz pisma menadžmenta 2021.	Više nije primenljivo
21.	Prihod	Upravni odbor mora da obezbedi da su svi propisi i procedure neophodne za rad preduzeća sastavljene i odobrene i da se izvrši ažuriranje u skladu sa potrebama društva.	Kompanija je 27.06.2023. godine dala saglasnost na propis o odobravanju postupka trgovanja i razmene električne energije i ovaj propis se primenjuje.	Sprovedeno
22.	Prihod	Upravni odbor mora da obezbedi efikasne interne procedure za postizanje maksimalnog rezultata kompanije i eliminisanje većih troškova u budućnosti.	Od testiranih uzoraka, nismo primetili nijedan slučaj ponovljenih aukcija.	Sprovedeno
23.	Operativni rashodi	Upravni odbor osigurava da su zahtevi jedinica koje su podnele zahtev grupisane u cilju razvoja manjeg broja aktivnosti nabavke koje obezbeđuju veću konkurenciju i ekonomičnije cene.	I ove godine kompanija je imala veliki broj ugovora minimalne vrednosti.	Implementacija nije počela
24.	Operativni rashodi	Upravni odbor mora da obezbedi da se nepotrebni zahtevi ne stavljaju u dosije tendera kako bi svim ekonomskim operaterima dali priliku da učestvuju na tenderu i postignu ekonomske cene.	Od testiranih uzoraka nismo identifikovali nikakve nepotrebne zahteve u	Sprovedeno

			tenderskom dosijeu koji ograničavaju konkurenciju.	
25.	Troškovi zarada	Kompanija mora u potpunosti da poštuje zakone, politike, interne procedure i druge kadrovske odluke koje je odobrio Upravni odbor Kompanije. Preporučujemo da se izvrši preispitivanje dosijea zaposlenih i da se popune.	Preporuka iz Pisma menadžmenta 2021. godine	Više nije primenljivo
26.	Troškovi zarada	Preporučujemo Kompaniji da sva odeljenja i poslovne funkcije imaju procedure rada i priručnike i da se redovno ažuriraju najmanje jednom godišnje.	Preporuka iz Pisma menadžmenta 2021.godine	Više nije primenljivo
27.	Troškovi zarada	Upravni odbor treba da obezbedi da se izvrši blagovremeno ažuriranje odluka koje su u vezi sa naknadama radnicima, i da obezbedi da se preduzmu neophodne radnje za ažuriranje ugovora o radu kako odredbe ugovora ne bi bile u suprotnosti sa zakonom.	Uprava je preduzela neophodne radnje ažuriranjem i kompletiranjem ugovora zaposlenih i odlukama o naknadama zaposlenih.	Sprovedeno
28.	Informacioni sistemi	Preporučujemo da šifrujete sve diskove opreme u vlasništvu preduzeća, posebno one koja se koristi van mreže KEK-a.	IT odeljenje je kreiralo šifrovane datoteke, ali te datoteke nisu koristili korisnici tokom 2023. Godine. Dalje zahtevi za pristup VPM-u upućeni su putem e-pošte, a ne putem standardnog obrasca kako to zahteva politika.	Delimično sprovedeno
29.	Informacioni sistemi	Preporučujemo vam da zahtevate redovne pisane izveštaje od svog IT osoblja u vezi sa testovima ponovnog vraćanja podataka i kritičnim korporativnim sistemima.	Menadžment je preduzeo neophodne radnje u vezi sa testovima ponovnog vraćanja	Sprovedeno

			podataka i kritičnih korporativnih sistema. Tokom revizije dobili smo poslednja 3 pismena izveštaja od IKT osoblja o izvršenim testovima ponovnog vraćanja podataka i kritičnih korporativnih sistema.	
30.	Informacioni sistemi	Preporučujemo vam da jasno odredite vremenske periode za svaku proceduru i pregledate da li postoji potreba za pripremanjem drugih pratećih dokumenata kao što su: Smernice za hitne reakcije, Plan kontinuiteta poslovanja, Plan oporavka od katastrofe, dodatne procedure za povratne testove itd.	Politika informacionih tehnologija je odobrena u junu 2023. U odobrenoj politici i drugim dodacima koje je izradio IT odsek KEK.A.D, vremenski periodi za čuvanje podataka za svaku proceduru su jasno navedeni, uključujući arhiviranje i testiranje. Oni su takođe izradili druge propratne dokumente kao što su smernice za reagovanje u vanrednim situacijama, kontinuitet poslovanja i oporavak u slučaju prirodne katastrofe.	Sprovedeno
31.	Informacioni sistemi	Preporučujemo IKT menadžmentu da preispita da li ova praksa treba biti	Tokom revizije smo	Sprovedeno

		dozvoljena. Ograničenje pristupa. Interni proxy i filtriranje sadržaja su važne bezbednosne mere za smanjenje izloženosti napadima koji dolaze iz interne mreže preduzeća.	identifikovali da su u konfiguraciji mreže kompanije implementirana pravila liste kontrole pristupa (Access List Polici Rules) i ograničenja kroz Proxy firewall.	
32.	Informacioni sistemi	Preporučujemo da ugovarate kompaniju specijalizovanu za IKT bezbednost da testira KEK-ove IKT mreže i sisteme na bilo kakve propuste. Ako ih ima, potražite stručni savet kako da ih poboljšate ili popravite.	Odeljenje za informatiku kao podnosilac zahteva u 2022. godini pokrenulo je zahtev za izradu tenderske procedure za pružanje usluga - „Penetration Testing“ infrastrukturno testiranje, ali razvoj procedure nije bio uspešan. Takođe, ova divizija je primenila neophodne konfiguracije za podizanje nivoa informacione bezbednosti u kompaniji i kontinuirano pratila pretnje za moguće napade kojima je upravljano i bez ikakvih bezbednosnih incidenata.	Sprovedeno

Izveštaj je prevod sa originalne verzije na albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti prevladava verzija na albanskom jeziku.

Vlora Spanca, Generalna revizorka

Naser Arllati, Pomoćnik Generalnog Revizora

Mehmet Mucaj, Direktor revizije

Naim Neziri, Vođa tima

Xhevat Hasolli, Član tima

Arbresha Grainca, Član tima

Dodatak I: Pismo potvrde / Komentari JP-a u vezi sa revizorskim izveštajem

Pitanje	Komentar BO-a	Gledište NKR -a
C1 - Menadžment više od 20 godina nije vršio periodične revalorizacije za sve klase imovine koje se vode u knjigama po modelu revalorizacije. Njihova vrednost na kraju izveštajnog perioda bila je 9,8 miliona evra. Šta više, 71,4% registrovane imovine su sredstva u upotrebi, ali su u potpunosti amortizovana, odnosno nultne knjigovodstvene vrednosti.	Menadžment je, na osnovu preporuke NKR, izvršio ponovnu procenu kategorije zemljišta u skladu sa zahtevima Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja i korišćenjem internih resursa bez dodatnih finansijskih troškova za Kompaniju. Od ove revalorizacije, vrednost zemljišta Kompanije je povećana za 50 miliona. Za ostale kategorije imovine, rukovodstvo smatra da je model troškova mnogo prikladniji i da tačno prikazuje stanje imovine Korporacije iz sledećih razloga: Pristup zasnovan na troškovima: Metoda revalorizacije uključuje vrednovanje imovine po njihovoj fer vrednosti, što možda nije praktično ili značajno za određene vrste imovina, kao što su elektrane i oprema koja se koristi u proizvodnji električne energije. Ova sredstva su specijalizovana i jedinstvena za industriju, što otežava, ako ne i nemoguće, tačno određivanje njihove fer vrednosti. U takvim slučajevima, pristup zasnovan na troškovima, kao što je istorijski trošak ili amortizovana cena, pruža pouzdanije i prikladnije informacije za finansijsko izveštavanje. Volatlnost : Metoda revalorizacije može uvesti značajnu promenljivost u finansijskim izveštajima. Promene fer vrednosti, posebno za dugovečna sredstva kao što su elektrane, mogu da variraju usled promena tržišnih uslova, tehnološkog napretka ili regulatornih faktora. Ove fluktuacije mogu poremetiti finansijske performanse kompanije i otežati investitorima i zainteresovanim stranama da procene pravu osnovnu profitabilnost kompanije.+ Regulatorno okruženje : Kompanije za proizvodnju električne energije rade u regulisanom okruženju, gde tarife i prihode određuju regulatorna tela na osnovu unapred određenih formula ili mehanizama za nadoknadu troškova. U takvim slučajevima, iako u indirektnom obliku u KEK-u, metoda revalorizacije možda nije u skladu sa regulatornim okvirom i primena merenja fer	Komentar nije relevantan i nalaz stoji. Preporuka je data za deo imovine koji se vodi u knjigama po fer vrednosti (metoda revalorizacije). Preduzeće je izvršilo revalorizaciju imovine u 2004. godini i vrednost imovine od 9,8 miliona evra se vodi u knjigama na osnovu izveštaja nezavisnog procenitelja, zatim prema MRS 16 revalorizacije treba vršiti dovoljnom redovnom učestalošću da će prava vrednost biti blizu tržišne vrednosti. Komentar nije relevantan i nalaz stoji. Preporuka je data za deo imovine koji se vodi u knjigama po fer vrednosti (metoda revalorizacije). Preduzeće je izvršilo revalorizaciju imovine u 2004. godini i vrednost imovine od 9,8 miliona evra se vodi u knjigama na osnovu izveštaja nezavisnog procenitelja, zatim prema MRS 16 revalorizacije treba vršiti dovoljnom redovnom učestalošću da će prava vrednost biti blizu tržišne vrednosti.

	vrednosti može dovesti do neslaganja između prijavljenih vrednosti i regulatornih zahteva. Ova nedoslednost može stvoriti konfuziju i ometati uporedivost sa drugim kompanijama u industriji. Praktični izazovi : Primena metode revalorizacije zahteva znatnu stručnost, resurse i stalno procene vrednosti. To zahteva angažovanje eksternih stručnjaka, sprovođenje redovnih procena i održavanje složenih modela procene. Za kompanije za proizvodnju električne energije, je operativno izazovno i skupo da kontinuirano primenjuju metod revalorizacije imovine, posebno imajući u vidu specijalizovanu prirodu njihove infrastrukture i dinamičnu prirodu industrije. Rukovodstvo je, u skladu sa zahtevima MSFI, na redovnoj godišnjoj osnovi vršilo testiranje imovine na oštećenje, upoređujući na taj način neto vrednost imovine sa diskontovanim neto dobiti koju će ova sredstva ostvariti u narednim godinama. Na osnovu ovih sprovedenih testova, neto vrednost imovine se materijalno ne razlikuje od neto dobiti za koju se očekuje da će se ostvariti tokom godina, što znači da imovina predstavlja svoju realnu vrednost i da nema potrebe da se vrše korekcije u njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti. Pored toga, KEK ima postojeće ugovore za realizaciju glavnih investicija, uključujući modernizaciju blokova B1 i B2, koji predstavlja glavnu imovinu koja stvara prihod za Korporaciju, a rehabilitacija jedinica termoelektrane Kosovo A, ulaganja u rudnike i sl. su takođe u postupku tendera, a u ovoj fazi ulaganja svaka nova procena predstavlja neopravdane dodatne troškove, s obzirom na to da već imamo trošak na dan investicije. Rudarsko zemljište se drži prema istorijskoj ceni i rukovodstvo nije smatralo za shodno da ponovo proceni kategoriju rudarskog zemljišta, pošto se njihova amortizacija takođe zasniva na operativnom planu kompanije za eksploataciju rezervi uglja (izvlačenje ekonomskih koristi) i Preostala vrednost - nula za 296 imovine ove kategorije, odražava fer vrednost do njihove revitalizacije od strane KEK-a za bilo koju drugu svrhu upotrebe. KEK smatra da je preporuka za revalorizaciju imovine sprovedena sa izvršenom revalorizacijom za kategoriju zemljišta.	
--	--	--

	Što se tiče nalaza da KEK ima 71% od broja imovine sa nultom knjigovodstvenom vrednošću, MSFI ne zahteva da se knjigovodstvena vrednost imovine održava u pozitivnom iznosu sve dok je prikazana i obelodanjena na odgovarajući način u finansijskim izveštajima. Od suštinskog je značaja da se u napomenama uz finansijske izveštaje obelodani postojanje i priroda takvih sredstava, uključujući njihovu knjigovodstvenu vrednost i bilo koje povezano obezvređenje ili akumuliranu amortizaciju. Važno je napomenuti da iako je imovina sa nultom knjigovodstvenom vrednošću još uvek u upotrebi, KEK ima troškove održavanja ove imovine, i ovaj trošak se poklapa sa prihodima ostvarenim od korišćenja imovine sa nultom knjigovodstvenom vrednošću, štaviše 70% od vrednost ove imovine su sredstva koja moraju imati nultu neto vrednost. Štaviše, njihova vrednost nije materijalna za potrebe finansijskih izveštaja. Stoga, uzimajući u obzir zahteve međunarodnih računovodstvenih standarda i specifičnosti KEK-a, rukovodstvo smatra da ovaj nalaz ne važi i da je istovremeno preporuka koja nije praktična za implementaciju u delu glavne imovine koja je proizvodna oprema.	Što se tiče imovina u upotrebi sa neto knjigovodstvenom nultom vrednošću (0,00), MRS 16, u delu Iznos amortizacije i period amortizacije navodi, između ostalog, da se iznos sredstva koji se amortizuje sistematski raspoređuje tokom njegovog korisnog veka trajanja. Korisni vek trajanja sredstva je definisan u smislu očekivane korisnosti sredstva za ekonomsku jedinicu. Preostala vrednost i korisni vek trajanja sredstva moraju se ponovo proceniti najmanje na kraju svake finansijske godine i ako se očekivanje promeni u odnosu na prethodne prognoze, promene će se tretirati kao promene u računovodstvenim procenama u skladu sa MRS 8 Računovodstvene politike, Promene u Računovodstvenim procenama i greškama. Prema tome, preduzeće ostvaruje prihod od imovine sa nultom knjigovodstvenom vrednošću i rukovodstvo je upoznata da je njihova tržišna vrednost veća od nule, mora se izvršiti procena da bi se utvrdila njihova fer vrednost koja omogućava tačan prikaz i pravo stanje dugoročnih imovina Kompanije.
C2 – Menadžment još uvek nije uspeo da u potpunosti ažurira registar imovine kako bi odrazio stvarnu situaciju za nepokretnu imovinu. Građevinsko zemljište površine 1,72 hektara, uključujući objekte površine 140 m² u centru Prištine, kao i poljoprivredno i šumsko zemljište površine 55,7 hektara u Vasilevu, opština Glogovac, su svojina, koji se pojavljuju na njeno ime, ali još uvek nisu upisani u registar imovine kompanije, dok se još uvek u registru vode pet (5) parcela u Opštini Podujevo u iznosu od 7,867,541€ koje prema odluci Vlade Kosova	Prema Konceptualnom okviru za finansijsko izveštavanje – MSFI, privredna jedinica priznaje imovinu kao ekonomski resurs, ako su ispunjena 3 osnovna aspekta definicije: a) Pravo, b) mogućnost ostvarivanja ekonomske koristi i c) kontrola. nad tom imovinom. KEK a.d je ažurirala registar u skladu sa zahtevima za finansijsko izveštavanje, kako je definisano u pomenutom Okviru i Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja. a) Građevinsko zemljište 1,72 ha - kompanija je ažurirala registar, samo za deo zemljišta od 15,91 ari koje koristimo i kontrolišemo; b) 116,88 hektara zemljišta u katastarskom području Vasileve - KEK je uneo u registar sopstvene imovine deo parcele od 61,18 ha, nad kojom ima zakonsko pravo i kontrolu, dok je na površini od 55,70 ha kompanija pokrenula sudski postupak, prema uverenju vlasništva	Komentar nije relevantan i nalaz stoji. Štaviše, ovaj nalaz se ponavlja iz prošle godine sa kojim se menadžment složio u izveštaju za 2022.godinu Menadžment, uprkos nekim akcijama koje je preduzeo u vezi sa ovim pitanjem, mora povećati svoje napore da obezbedi kompletnost i tačnost registra nepokretne imovine. Smatramo da rukovodstvo treba da uradi opšti pregled nepokretnosti i ažurira registar imovine sa stvarnim stanjem. Takođe, čak ni u komentaru entiteta, kao što se vidi, nema jasnoće u vezi sa pravima i obavezama na imovini, pa to utiče na to da prikaz stanja imovine bude nepotpun u izveštaju i može imati materijalni uticaj na pravilno prikaz i pravo stanja dugotrajne imovine preduzeća.

prešli u vlasništvo Infrakos a.d, kao i 11 drugih parcela u vrednosti od 866.223€, koje su na osnovu vlasničkih listova identifikovane od strane komisije za revalorizaciju zemljišta kao privatna svojina.	to je na ime Agencije za šumarstvo Kosova. Dana 18.01.2024. godine, KEK.a.d je podneo tužbu protiv SO-Glogovac, sa predmetom spora prenos vlasništva, jer u redovnom upravnom postupku SO-Glogovac nije izvršio prenos ove imovine u ime KEK. d prema na odluke o eksproprijaciji. c) Poslovni prostor 140 m² - na osnovu ograničenja jedne imovine, kompanija nema mogućnost eksploatacije (ekonomske koristi) i kontrole nad ovom imovinom, stoga ono nije uključeno u registar imovine. Mi smo u postupku izvršenja, tačnije čekamo odluku suda koji razvija izvršne postupke. Skoro smo dobili presudu Vrhovnog suda Rev. E. br. 16/2024 od 24.04.2024.godine za pravno pitanje savesne stranke „Epoka e Re“ gde se na osnovu ove presude odbija Revizija tužene „Epoka e Re“. Nakon prihvatanja ove presude od strane Vrhovnog suda, uputili smo hitno obaveštenje Sudu u kome je u toku izvršni postupak, uz prilaganje presude Vrhovnog suda Rev. E. br 16/2024 jer je jedan od razloga što tužena stranka – dužnik „Epoka e Re“ je uradila nazadovanje je i slanje ovog sudskog pitanja Vrhovnom sudu. d) Zemljišta u Podujevu- Infrakos (5) - Podneli smo tužbu br. KP br. 23/24 u Privrednom sudu Kosova od 10.05.2024.godine protiv preduzeća Infrakos a.d, predmet spora je dokaz o vlasništvu i osiguranju pre suđenja za parcele za koje se tvrdi da su prešle sa KEK..a.d na Infrakos a.d, prema odluci Vlade 2010.godine i sporazumom između Infrakos a.d i Ministarstvo za ekonomski razvoj u 2012.godine. Komercijalni sud od 04.06.2024. godine je odobrio naš predlog za dodelu geodetskog veštačenja sa prethodnim testom i čekamo ovo sudsko veštačenje. e) Imovina (11) koja je privatna - Ove imovina je Uprava predložila za namirenje Odboru. Na osnovu odluke br. 1612 od 14.03.2024.godine, odbor je tražio da se dostavi istorijat ovih imovina do 30.06.2024.godine, a zatim odlučuje da li će se izmiriti ili ne. Zahteve smo poslali opštinama Podujevo i Obilić. Dobili smo potvrdu od opštine Podujevo da predmetno zemljište nikada nije bilo u vlasništvu KEK-a, dok smo od opštine Obilić dobili potvrdu da predmetno zemljište nije u vlasništvu KEK-a. Ova dokumentacija će biti poslata odboru na pregled i odobrenje poravnanja iz evidencije Kompanije. Rukovodstvo KEK-a, na osnovu gore navedenih činjenica i zahteva MSFI, nijedno	
--	---	--

	od pitanja postavljenih u mišljenju nema uticaja na finansijske izveštaje Korporacije, stoga, kao takvi, ne mogu predstavljati osnovu za mišljenje u finansijskim izveštajima.	
A1 - Nedostatak u pregovaračkim postupcima bez objavljivanja obaveštenja o ugovoru	a) Što se tiče Opisa cene u aktivnosti nabavke „Modernizacija turbina u TCB“, u tenderskom dosijeu je tražen detaljniji opis cena po jedinici, ali je ponuđač dostavio opis zbirne cene i tokom pregovora je traženo da ponovo dostavi detaljniji opis cene. Ponuđač se izjasnio da nije moguće ponuditi cene prema formatu datom u tenderskom dosijeu. Imajući u vidu da je postupak nabavke pregovaran i da je ovim postupkom dozvoljeno pregovaranje o svim uslovima tenderskog dosijea i na osnovu činjenice da je predlog opisa cene bio prihvatljiv za Ugovorni autoritet i da je ocenio da ne predstavlja problem u realizaciji ugovora, u skladu sa odredbama zakona o javnim nabavkama, ponuda je prihvaćena kao odgovorna i nastavljena potpisivanjem ugovora. Što se tiče poreske overe, Uprava za nabavke još jednom napominje da je overa dostavljena u skladu sa zahtevima Zakona o javnim nabavkama. Ponuđač je dostavio potvrdu Poreske uprave od 05.10.2022.godine koja obuhvata kvartal jun-septembar/2022. Pošto je poziv za pregovore podnet 09.12.2020. godine, prethodni kvartal za ovu aktivnost nabavke za izdavanje poreza je III kvartal (jun-jul) i u ovom slučaju je poreska potvrda dostavljena u skladu sa članom 65. stav 5. „Rokovi definisani ovim članom odnose se na period koji neposredno prethodi datumu objavljivanja obaveštenja o ugovoru ili, u slučaju pregovaračkih postupaka bez objavljivanja obaveštenja o ugovoru, slanja poziva za učešće ili tender.“ b) Kancelarija za nabavke čini kontinuirane napore da izbegne korišćenje pregovaračkih procedura za vanredne situacije, kao i u nekim slučajevima zbog tehničkih obaveza. Pregovaračka procedura za usluge „Očuvanje i obezbeđenje objekata preduzeća“ je nastala kao rezultat jer je otvoren postupak za jednogodišnje okvirne ugovore zbog žalbi u TRN i kada imamo istu delatnost, ne možemo koristiti otvoreni postupak, onda smo prinuđeni da, da ne bismo ostali bez ugovora, koristimo pregovaračku proceduru. Takođe za usluge „Zdravstvenog osiguranja radnika KEK-a“, sve dok nemamo jednogodišnje ili trogodišnje okvirne ugovore, nastavili smo sa pregovaračkim postupkom kako ne bismo ostavili radnike	Komentar nije relevantan i nalaz stoji. a) Subjekat je naveo razloge u vezi sa razvojem procesa nabavke, a pitanje je obrađeno sa aspekta poštovanja uslova navedenih u tenderskom dosijeu. Dakle, finansijsku ponudu – opis cene je dostavio ekonomski operater u ukupnim cenama komponenti i, kako je traženo u tenderskom dosijeu, cenama po jedinici za svaku poziciju predviđenu u prethodnoj meri. Što se tiče poreske overe, kada je ugovor potpisan, potvrda je bila nevažeća (potvrda je predata 05.10.2022. sa rokom važenja od 90 dana, dok je ugovor potpisan 24.02.2023). b) Subjekt je objasnio okolnosti koje su dovele do korišćenja ovog pregovaračkog postupka, ali smatramo da je ova situacija rezultat nedostatka odgovarajućeg planiranja od strane jedinica koje su dale zahtev i kancelarije za nabavke u vezi sa razvojem aktivnosti preliminarne nabavke. Isto tako, KRPP je u tri od ovih slučajeva dao mišljenje da se takve okolnosti više mogu pripisati nepravilnom planiranju i nemaru od strane ugovornog autoriteta.

	bez zdravstvenog osiguranja. Uslugu „Prevoz radnika KEK-a“ takođe zbog pritužbi u Upravi za javne nabavke bili smo prinuđeni da koristimo pregovarački postupak kako ne bismo ostali bez ove usluge za radnike. Korišćenje pregovaračke procedure za nabavku mazuta, snabdevanje hlorovodoničnom kiselinom i sl. rezultat su žalbi TRN-u i znajući da su to snabdevanja bez kojih termoelektrane ne mogu da funkcionišu, dužni smo da u odsustvo okvirnih ugovora za ove nabavke koristimo pregovaračku proceduru. Upotreba procedure za „Usluge fizičko-ekonomskog preseljenja za deo sela opštine Obilić“ proizišla je iz neuspeha ograničenog otvorenog postupka koji se ne može nastaviti ako u prvoj fazi nemamo tri ponuđača odgovorna da bi se nastavilo sa drugom fazom i doći do potpisivanja i izvršenja ugovora.	
A2 Kompanija je angažovala privatnog revizora, uprkos činjenici da je kompanija bila predmet revizije Nacionalne kancelarije za reviziju (NKR). Vrednost ugovora potpisanih sa privatnim revizorom za dve godine bila je 45,700€.	Revizija finansijskih izveštaja privrednih društava regulisana je Zakonom br. 06/L-032 ZA RAČUNOVODSTVO, FINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE I REVIZIJU ; Pravni zahtevi koji proizilaze iz ovog zakona su takođe obavezni za javna preduzeća, koja osim toga imaju dodatne zahteve u pogledu finansijskog izveštavanja i revizije . Za ovo pitanje, KEK se takođe obratio zabrinutost KKRF i NKR i iz odgovora dobijenih od obe strane, je da je KEK obavezan da izvrši reviziju u skladu sa SNA od nezavisne licencirane revizorske firme i da dostavi izveštaj najkasnije do 30. aprila (zakonski zahtev), kao i odgovor NKR da NKR ne može da ispuni ove zakonske uslove, KEK je nastavio sa ugovaranjem revizije u skladu sa zakonskim zahtevima. Pored toga, NKR je naveo da pored neispunjavanja zakonskih uslova koji proizilaze iz zakona br. 06/L-032 ZA RAČUNOVODSTVO, FINANSIJSKO IZVEŠTAVANJE I REVIZIJU , takođe ne može ispuniti zakonske uslove koji proizilaze iz člana 4. Licence za proizvodnju električne energije iu skladu sa Zakonom o Regulatoru energije 05-L-084, ne kasnije. od 31. marta naredne godine za prethodnu godinu i; Zahtevi prema Zakonu br. 03/L-163 za rudarstvo i minerale, član 34 Prava i obaveze licence za eksploataciju, stav 4.2.2, najkasnije do 28. februara naredne godine za prethodnu godinu.	Komentar nije relevantan i nalaz stoji. U skladu sa utvrđenim zakonskim procedurama, NKR je blagovremeno obavestila subjekat i putem pisma o obavezi za 2022. i 2023. godinu odredila da će izvršiti reviziju finansijskih izveštaja pripremljenih za opšte namene na osnovu MRS/MSFI, dajući mišljenje o finansijskim izveštajima. izjave i zaključak o usklađenosti. Iako smo reviziju izvršili na osnovu ustavnog mandata, Zakona o javnim preduzećima i Zakona o glavnom revizoru, subjekt je angažovao privatnog revizora za isti cilj – reviziju finansijskih izveštaja.

	Štaviše, u pismima koje je NKR primila, ona potvrđuje činjenicu da su zakonske promene neophodne kako bismo nas oslobodili ovih obaveza, međutim, do ovih zakonskih promena nije došlo i KEK ostaje zakonski obavezan da primeni sledeće zahteve iz ovih zakona (vidi priložena dokumentacija). Stoga, uzimajući u obzir saopštenja koja su nepobitne činjenice u ovoj stvari, KEK smatra da ovaj nalaz ne može biti deo izveštaja i predstavljanje ovog nalaza je u suprotnosti sa zakonskim zahtevima koje je KEK dužan da ispuni. Štaviše, ovo kako je utvrđeno nije uvedeno prošle godine (2022) i bila je potpuno ista situacija.	
A3 - Skraćivanje roka za prihvatanje ponuda	Uprava za nabavke kontinuirano nastoji da poštuje vremenske rokove za raspisivanje tendera u skladu sa Zakonom o nabavkama i pravilnikom i smernicama za javne nabavke. U konkretnom slučaju, kancelarija za nabavke je iskoristila ubrzani rok za veliku vrednost (preko 500.000€), koji prema propisima minimalni rok je 15 dana, tako da je rok od 17 dana u skladu sa propisima o javnim nabavkama, a to je urađeno da poštuju sve zakonske rokove koji su uvršteni nakon otvaranja tendera. Rokovi za ocenjivanje, zahtevi za pojašnjenje tokom procene, eventualni zahtevi za ponovno razmatranje kao i rokovi u slučaju bilo kakve žalbe TRN-u od strane EO. Dakle u ovom slučaju se računa da imamo ugovore po planovima remonta.	Komentar nije relevantan i nalaz stoji. Zakon o javnim nabavkama ne dozvoljava skraćivanje zakonom utvrđenih minimalnih rokova i ova situacija se nije odnosila na ekstremne vanredne situacije koje subjekt ne može da predvidi, već na nedostatak pravilnog planiranja vremena izvođenja kapitalnih projekata.
A4 – Nedostaci u planovima upravljanja ugovorima	Što se tiče plana upravljanja ugovorom, menadžeri ugovora ugovornog autoriteta su postupili u skladu sa priručnicima koje je objavio KRPP, gde je predviđeno da se plan upravljanja ugovorom odobrava samo preko platforme e-nabavke. U budućnosti, KEK će se obavezati na procenu učinka izvođača kroz modul e-nabavke.	Komentar nije relevantan i nalaz stoji. Pitanje je obrađeno sa aspekta zakonskih zahteva. Pravilo i uputstvo za javne nabavke, tačka 70.11, zahteva da se Plan upravljanja ugovorima pripremi pre početka realizacije ugovora i potpisuju obe strane, respektivno menadžera ugovora od strane UA i menadžera ugovora sa strane operatera Ekonomski.
B1 – Česta upotreba procedure minimalne vrednosti	Kancelarija za nabavke ulaže kontinuirane napore da prikupi zahteve minimalne vrednosti, ali zbog prirode proizvodnje, velikog broja odeljenja, njihovog teritorijalnog obima, svakodnevnih potreba koje se javljaju u ovim odeljenjima za materijalom, opremom itd. , teško je sakupljati na zadovoljavajućem nivou.	Subjekt se slaže sa nalazom i komentar se odnosi na obrazloženja i izazove sa kojima se suočava u vezi sa prikupljanjem zahteva od jedinica koje su podnеле zahtev.
C3 - Šifrovanje laptopa i pristup korisnika preko virtuelne privatne mreže	Pristup preko VPN-a – Počeo da se implementira. Za svaki novi zahtev za pristup preko VPN-a obavezno je popunjavanje pristupnog formulara. Obrasci će se popunjavati i za postojeće korisnike.	Subjekt se slaže sa ovim nalazom i posvećen je potpunoj implementaciji ove preporuke.

	Šifrovanje datoteka – Šifrovani fajlovi/ fascikli su kreirani za korisnike laptopa, radiće se na senzibilizaciji korisnika da čuvaju osetljive dokumente u fasciklama /kriptonim diskovima	
--	--	--

Završne beleške

¹ Usklađenost sa vlastima – usklađenost sa svim relevantnim zakonima, propisima, uredbama, standardima i dobrim praksama.

² Kolektivno se odnosi na usklađenost sa vlastima

REPUBLIKA E KOSOVES / REPUBLIC OF KOSOVO ZYRA KOMBETARE E AUDITIMIT NACIONALNA KONTROLNA REVIZIJE / NATIONAL AUDIT OFFICE			
DATA / DATUM: 25-06-2024			
Njësia Org. Org. Unit: 05	Klasifikim Class. Code: 47	Nr. Prot. Br. Prot. / Prot. No.: 959	Nr. i faqeve Br. Stranica / No. Pages: 1

KORPORATA ENERGETIKE E KOSOVES SH.A.
KOSOVO ENERGY CORPORATION J.S.C.
KOSOVSKA ENERGETSKA KORPORACIJA d.d.

KORPORATA ENERGETIKE E KOSOVES sh.a. KOSOVO ENERGY CORPORATION J.S.C. KOSOVSKA ENERGETSKA KORPORACIJA d.d.
25-06-2024 Nr. 4084 PRISHTINE - A

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me gjetjet e Auditorit të Përgjithshëm për vitin 2023 dhe për zbatimin e rekomandimeve

Për: Zyrën e Kombëtare të Auditimit

Të nderuar,

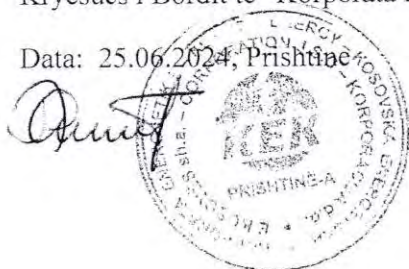
Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

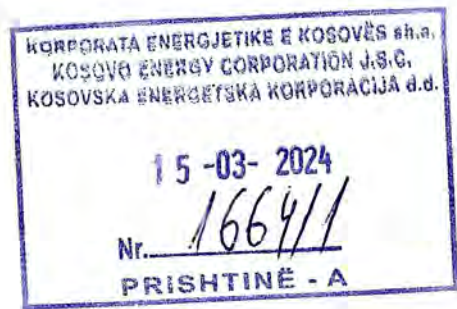
- kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për auditimin e Pasqyrave Financiare të "Korporata Energjetike e Kosovës" sh. a., për vitin 2023 (në tekstin e mëtejshmë "Raporti");
- pajtohem vetëm me gjetjet A4, B1 dhe C3 ndërsa për gjetjet dhe rekomandimet tjera, kemi paraqitur komentet në dokumentin e bashkangjitur si Shtojca A.
- brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t'ju dorëzoj një plan të veprimit për zbatimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për zbatimin e tyre.

z.Arton Ahmeti

Kryesues i Bordit të "Korporata Energjetike e Kosovës" sh. a.,

Data: 25.06.2024, Prishtinë

KORPORATA ENERGJETIKE E KOSOVËS SH.A.
KOSOVO ENERGY CORPORATION J.S.C.
ENERGETSKA KORPORACIJA KOSOVA D.D.

Korporata Energjetike e Kosovës Sh.A.

**Pasqyrat Financiare për vitin që
përfundon më 31 Dhjetor 2023**

PËRMBAJTJA

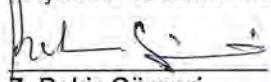
FAQE

PASQYRA E POZICIONIT FINANCIAR	8
PASQYRA E TË ARDHURAVE GJITHËPËRFSHIRËSE	9
PASQYRA E NDRYSHIMEVE NË EKUITET	10
PASQYRA E RRJEDHËS SË PARASË	11
SHËNIMET PËR PASQYRAT FINANCIARE	12

KORPORATA ENERGJETIKE E KOSOVËS SH.A.
Pasqyra e Pozicionit Financiar
Më 31 Dhjetor 2023

	Shënimet	Më 31 Dhjetor 2023 (në EUR '000)	Më 31 Dhjetor 2022 (në EUR '000)	Riparaqitur 1 Janar 2022 (në EUR '000)
PASURITË				
Pasuritë afatgjata				
Prona, impiantet dhe pajisjet	4	273,734	232,734	270,902
Depozitat në banka - pjesa afatgjate	9	80,900	96,900	-
Investimet në letra me vlerë- afatgjate	10	16,012	0	-
Pasuritë e paprekshme	5	386	618	848
Gjithsej Pasuritë afatgjata		371,032	330,252	271,750
Pasuritë afatshkurtra				
Inventarët	6	19,258	20,831	20,289
Të arkëtueshmet tregtare dhe tjera, neto	7	57,813	77,935	54,855
Paraja në dorë dhe në bankë	8	48,365	97,127	112,517
Depozitat në banka - pjesa afatshkurter	9	72,721	48,500	-
Të arkëtueshmet e shtyera të prodhimit të energjisë		0	2,313	-
Investimet në letra me vlerë- afatshkurter	10	34,296	0	-
Tatimi në të ardhura të arkëtueshem		134	0	-
Gjithsej Pasuritë afatshkurtra		232,587	246,706	187,661
GJITHSEJ PASURITË		603,619	576,958	459,411
EKUITETI DHE DETYRIMET				
Ekuiteti i aksionarëve				
Kapitali aksionar	12	25	25	25
Rezervat	13	251,507	198,472	197,848
Fitimet / (Humbjet) e akumuluar		127,080	113,890	8,970
Gjithsej ekuiteti i aksionarëve		378,612	312,387	206,843
Detyrimet				
Detyrimet afatgjata				
Huazimet - pjesa afatgjatë	13	103,992	115,380	126,767
Grantet e shtyera	14	6,049	8,211	10,820
Provizionet	15	55,754	56,193	55,677
Detyrimet e tatimit të shtyrë	25	9,648	9,648	10,770
		175,443	189,432	204,034
Detyrimet afatshkurtra				
Huazimet - pjesa afatshkurter	13	11,996	12,026	12,015
Të pagueshmet tregtare dhe të tjera	16	12,816	21,755	7,821
Tatimi mbi të ardhura të pagueshem		-	7,759	4,569
Grantet e shtyera - Importi i Energjisë	14.1	17,825	27,012	16,648
Te pagueshmet e shtyera të prodhimit të energjisë		1,473	-	-
Shpenzimet akruale	17	5,454	6,587	7,481
Gjithsej detyrimet afatshkurtra		49,564	75,139	48,534
Gjithsej detyrimet		225,007	264,571	252,568
Gjithsej ekuiteti dhe detyrimet		603,619	576,958	459,411

Këto pasqyra financiare të pa audituara janë aprovuar nga Bordi i Drejtorëve dhe të nënshkuara në emër të tyre më 15 mars 2024:

Z. Bekir Gërguri
 UD Zëvendës Kryeshef Ekzekutiv

Z. Gramos Hashani
 Zyrtar Kryesor i Financave dhe Thesarit

Pasqyrat financiare duhet të lexohen së bashku me shënimet shoqëruese të faqeve 12 deri 52 të cilat janë pjesë përbërëse të këtyre pasqyrave financiare.

KORPORATA ENERGJETIKE E KOSOVËS SH.A.
Pasqyra e të ardhurave gjithëpërfshirëse
Për vitin e përfunduar më 31 Dhjetor 2023

	Shënime t	Viti i përfunduar 31 Dhjetor 2023 (në EUR '000)	Riparaqitur Viti i përfunduar 31 Dhjetor 2022 (në EUR '000)
Të hyrat nga shitja e rrymës	18	180,824	283,517
Të hyrat nga grantet	19	11,559	22,245
Të hyrat tjera	20	796	2,199
		193,179	307,961
SHPENZIMET OPERATIVE			
Zhvlerësimi dhe amortizimi	4,5	(47,809)	(48,462)
Shpenzimet e personelit	21	(47,933)	(47,027)
Energjia elektrike dhe komunalitë	22	(37,568)	(53,025)
Kostot e mirëmbajtjes		(3,618)	(3,888)
Materialet dhe furnizimet		(6,569)	(4,963)
Shpenzimet e linjtit		(21,225)	(25,071)
Provizionimet për shlyerjen e inventarit		3,122	(216)
Humbjet nga zhvlerësimi/Lirimi i të arkëtueshmeve tregtare dhe të tjera		(972)	(4,500)
Ndryshimi në provizione	15	(2,671)	423
Shpenzimet e shtyera të prodhimit të energjisë		(3,786)	2,367
Shpenzimet e tjera operative	23	(9,617)	(6,551)
		(178,646)	(190,913)
Fitimi nga operacionet		14,533	117,048
Te hyrat / (Shpenzimet) financiare, neto	24	2,434	1,497
Fitimi para tatimit		16,967	118,545
Shpenzimet e tatimit në fitim	25	(3,777)	(13,625)
Fitimi neto për vitin		13,190	104,920
Të ardhurat tjera gjithëpërfshirëse për vitin			
Zërat që nuk do të riklasifikohen në fitim dhe humbje			
Efekti i tatimit të shtyer në rivlerësimin e pronës, impianteve dhe pajisjeve	26	0	624
Gjithsej të ardhurat gjithëpërfshirëse për vitin		13,190	105,544

Pasqyrat financiare duhet të lexohen së bashku me shënimet shoqëruese të faqeve 12 deri 52 të cilat janë pjesë përbërëse të këtyre pasqyrave financiare

KORPORATA ENERGETIKE E KOSOVËS SH.A.

Pasqyra e ndryshimeve në Ekuilet

për vitin e përfunduar më 31 Dhjetor 2023

	Kapitali aksionar (në EUR' 000)	Rezervat (në EUR' 000)	(Humbjet) e akumuluar (në EUR' 000)	Gjithsej (në EUR' 000)
Gjendja më 01 Janar 2022	25	197,848	9,091	206,964
Gjendja e riparuar me 01 Janar 2022	25	197,848	8,970	206,843
Transaksione me pronarët				
Dividentat				
Fitimi i vitit			104,920	104,920
Të ardhurat tjera gjithëpërfshirëse		624		624
Gjithsej të ardhurat tjera gjithëpërfshirëse		624	104,920	105,544
Gjendja më 31 Dhjetor 2022	25	198,472	113,890	312,387
Gjendja më 01 Janar 2023	25	198,472	113,890	312,387
Transaksione me pronarin				
Fitimi për vitin			13,190	13,190
Fitimi nga rivlerësimi		53,035		53,035
Te hyra tjera gjithëpërfshirëse				
Total te hyra tjera gjithëpërfshirëse		53,035	13,190	66,225
Gjendja Me 31 Dhjetor, 2023	25	251,507	127,080	378,612

Pasqyrat financiare duhet të lexohen së bashku me shënimet shoqëruese të faqeve 12 deri 52 të cilat janë pjesë përbërëse të këtyre pasqyrave financiare

KORPORATA ENERGJETIKE E KOSOVËS SH.A.
Pasqyra e rrjedhës së parasë
Për vitin e përfunduar më 31 Dhjetor 2023

		Për vitin e mbyllur më 31.12.2023 (në EUR '000)	Riparaqitur Për vitin e mbyllur më 31.12.2022 (në EUR '000)
Rrjedha e parasë nga aktivitetet operative	Shënimet		
Fitimi neto para tatimit		16,967	118,545
Rregullimet për zërat jomonetar			
Zhvlerësimi dhe amortizimi	4,5	47,809	48,462
Amortizimi i granteve	18	(11,559)	(22,245)
Të hyrat nga interesit	23	(6,377)	(5,403)
Shpenzimet e interesit	23	3,962	3,906
Provizionimi i borxheve të këqija	28.B	972	4,500
Provizionimi për kostot e mjedisit dhe pensione	14	2,671	(423)
Provizionimi për shlyerjet/kthimet e inventarëve	6	(3,122)	216
Rregullimi për energjinë e shkëmbyer		3,786	
Shlyerja e pronës, impianteve dhe paisjeve	4,5	44	44
Fitimi para ndryshimeve në pasuritë dhe detyrimet operative		55,153	147,602
Inventarët		1,549	(758)
Të arkëtueshmet tregtare dhe të tjera		25,546	(24,490)
Të pagueshmet tregtare dhe të tjera		(14,552)	13,040
Paraja e gjeneruar nga aktivitetet operative		67,378	135,394
Interesi i arkëtuar		4,205	
Interesi i paguar		(3,035)	(2,956)
Tatimi mbi të ardhura i paguar		(11,670)	(10,933)
Paraja neto e gjeneruar nga aktivitetet operative		56,878	121,505
Paraja nga aktivitetet investive			
Blerja e pronës, impianteve dhe pajisjeve dhe pasurive të paprekshme	4,5	(35,085)	(10,108)
Zvogëlim/(Rritje) në depozita		(58,529)	(145,400)
Paraja (e përdorur) në aktivitetet investive		(93,614)	(155,508)
Paraja nga aktivitetet financiare			
Grantet e pranuar për importin e energjisë		0	30,000
Dividenda e paguar		0	-
Pagesa e huazimeve		(12,026)	(11,387)
Paraja (e përdorur) në aktivitetet financiare		(12,026)	18,613
Ndryshimi neto në para dhe ekuivalentët e parasë		(48,762)	(15,390)
Paraja dhe ekuivalentët e saj në fillim të vitit		97,127	112,517
Paraja dhe ekuivalentët e saj në fund të vitit	8	48,365	97,127

Pasqyrat financiare duhet të lexohen së bashku me shënimet shoqëruese të faqeve 12 deri 51 të cilat janë pjesë përbërëse të këtyre pasqyrave financiare

1. INFORMATA TË PËRGJITHSHME

Korporata Energjetike e Kosovës Sh.A. ("Kompania" ose "KEK") është shoqëri aksionare inkorporuar në Kosovë dhe e regjistruar nën Agjencinë e Regjistrimit të biznesit në Kosovë nën numrin e regjistrimit 7032599 me datë 27 dhjetor 2005. Kompania u transformua në një ndërmarrje aksionare (Sh.A.) nën Misionin e Administratës së përkohshme të Kombeve të Bashkuara ("UNMIK") rregullorja nr. 2001/6. Adresa e selisë qendrore së saj të regjistruar është: Rruga Nënë Tereza Nr. 36, 10 000 Prishtinë, Kosovë.

Kapital fillestar i regjistruar i Kompanisë arrin në 25 mijë euro. Librat e Kompanisë janë hapur që nga 1 janari 2005 bazuar në Raportin e Due-Diligence Financiare sipas dates 01 janar 2005 nga një vlerësues i pavarur.

Kompania është 100% në pronësi të Republikës së Kosovës.

Aktivitetet kryesore të Kompanisë janë gjenerimi energjise dhe aktivitetet minerare si nxerrja e linjitet duke përdorur termocentralet e tij.

Struktura aktuale operative e Kompanisë përbëhet nga zyra qendrore e korporatës dhe divizionet e mëposhtëm:

- Divizioni i prodhimit të Linjitet;
- Divizioni i prodhimit të energjisë - Kosova A;
- Divizioni i prodhimit të energjisë - Kosova B;

Licenca e Korporatës Energjetike të Kosovës - Divizioni i prodhimit (KEK SHA) - TC Kosova A për prodhimin e energjisë elektrike zgjatet për periudhën nga 4 tetor 2023 deri më 4 tetor 2023 (numri i licencës ERO / Li_05 / 17_A) nga Zyra e Rregullatorit të Energjisë. Për shkak të paafësisë së Kompanisë për të marrë Lejen e Integruar Mjedisore nga MMPH licenca për Kosovën A rinovohet çdo vit.

Licenca e Korporatës Energjetike të Kosovës - Divizioni i prodhimit (KEK SHA) - TC Kosova B për prodhimin e energjisë elektrike zgjatet për periudhën nga 4 tetor 2006 deri më 4 tetor 2026 (numri i licencës ERO / Li_05 / 17_B) nga Zyra e Rregullatorit të Energjisë.

Ndërsa më 13 prill 2017, Licenca e Korporatës Energjetike të Kosovës (KEK Sh.A), Divizioni i Prodhimit "TC Kosova B", me numër licence ZRRE / Li_05 / 14_B, është modifikuar në "Licencë e Kogjenerimit të Energjisë Elektrike dhe Termike" me numër të ri licence ZRRE / Libp_05 / 17_B lëshuar nga Zyra e Rregullatorit të Energjisë (ZRRE), të gjitha dispozitat e tjera të licencës së mëparshme mbeten në fuqi.

Ndërsa më 20 dhjetor 2018, Korporatës Energjetike të Kosovës ishte pajisur me licencën e re ERO/ Li_60 / 17 për Furnizim me Energji Elektrike me vlefshmëri nga 20 dhjetor 2018 deri më 19 dhjetor 2043.

Korporatës Energjetike të Kosovës (KEK SHA) gjatë dhjetorit 2014 filloi projektin për Kogjenerimin e Energjisë Termike ku energjia termike i shitet Termokos Sh.A me qëllim të sigurimit të furnizimit me ngrohje në Prishtinë.

2. POLITIKAT KRYESORE KONTABËL

2.1 Deklarata e përputhshmërisë

Këto pasqyra financiare janë përgatitur në përputhshmëri me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar ("SNRF") të lëshuar nga Bordi i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit ("IASB").

2.2 Baza e përgatitjes

Këto pasqyra financiare janë përgatitur mbi bazën e kostos historike, përveç për Pronat, impiantet dhe pajisjet e blera para vitit 2005 të cilat mbahen me vlerë të drejtë, të cilat konsiderohen të jenë kosto në vitin e inkorporimit.

2. Politikat kryesore kontabël (vazhdim)

2.3 Supozimi i parimit të vijimësisë

Këto pasqyra financiare janë përgatitur mbi bazën e parimit të vijimësisë.

2.4 Valuta funksionale dhe prezentimit

Valuta funksionale dhe raportuese e Kompanisë është euro (EUR) e cila është në pajtueshmëri me rregullativat e Unionit Monetar Europian dhe udhëzimet e lëshuara nga Banka Qendrore e Kosovës, valuta euro është adoptuar si valutë e vetme legale në territorin e Kosovës që nga 1 janari 2002.

Pasqyrat financiare janë përgaditur për vitet e përfunduara më 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022. Të dhënat aktuale dhe krahasuese të deklaruara në këto pasqyra financiare janë të shprehura në mijëra euro, përveç nëse kërkohet të janë të shprehura ndryshe. Sipas nevojës, figurat krahasuese janë riklasifikuar në përputhje me ndryshimet e prezantimit për vitin.

2.5 Transaksionet në valutë të huaj

Transaksionet e denominuara në valuta ndryshe nga euro janë të regjistruara në kursin e këmbimit që vendoset në datën e transaksionit. Diferencat e këmbimit që vijnë nga shlyerja e transaksioneve në monedhë të ndryshme nga euro, përfshihen në fitimin ose humbjen duke përdorur kursin e këmbimit që vendoset në atë datë.

Pasuritë dhe detyrimet të valutës monetare ndryshe nga euro përkthehen me kursin e këmbimit të tregut të mesëm në datën e pasqyrës së pozicionit financiar. Fitimet dhe humbjet që rrjedhin nga ndryshimet në kurset e këmbimit pas datës së transaksionit njihen në fitim ose humbje pasi përkthimi i këmbimit valutor fiton më pak humbje.

2.6 Prona, impiantet dhe paisjet

Zërat e pronës, impianteve dhe pajisjeve më 1 Janar 2005 janë riparaqitur me koston e konsideruar zvogëluar zhvlerësimin e akumuluar dhe dëmtimin, ndërsa zërat e pronës, impianteve dhe pajisjeve të blera mbas periudhës 1 janar 2005 paraqiten me kosto zvogëluar për zhvlerësimin e akumuluar dhe dëmtimin, nëse ka.

Kostoja e konsideruar përfaqëson vlerat fillestare të pasurive të vlerësuara nga Kompania me ndihmën e një konsulenti të pavarur në kohën e shndërrimit nga një Korporatë në një Shoqëri Aksionare, më 1 janar 2005.

Kostot e mëvonshme përfshihen në vlerën kontabël të pasurisë ose njihen si një pasuri e veçantë, sipas rastit, vetëm kur është e mundshme që përfitimet e ardhshme ekonomike të lidhura me zërin do të rrjedhin në kompani dhe kostoja e zërit mund të matet me besueshmëri. Të gjitha riparimet dhe mirëmbajtjet e tjera i ngarkohen fitimit ose humbjes gjatë periudhës financiare në të cilën ato ndodhin.

Toka dhe pyjet mbahen sipas koston se vlerësuar dhe nuk zhvlerësohen. Zhvlerësimi në pasuritë e tjera është llogaritur duke përdorur metodën lineare për të shpërndarë kostot e tyre ose shumat e rivlerësuara të vlerave të mbetura mbi jetën e përdorimit të parashikuar, si vijon:

	2023	2022
Toka në mihje	2-7 vite	2-7 vite
Ndërtesat	10-50 vite	10-50 vite
Pajisjet e rënda industriale	10-50 vite	10-50 vite
Automjetet	10-50 vite	10-50 vite
Mobilje, armature dhe pajisje	10-50 vite	10-50 vite

Vlera e mbetur e pasurive dhe jeta e përdorimit janë rishikuar dhe rregulluar nëse ka qenë e përshtatshme, në secilën datë të pasqyrës së pozicionit financiar. Vlera bartëse e një pasurie është rritur menjëherë në shumën e rikuperueshme nëse vlera kontabël e pasurisë është më e madhe se shumta e vlerësuar e rikuperueshme.

2. Politikat kryesore kontabël (vazhdim)

Fitimet dhe humbjet nga shitja janë përcaktuar duke krahasuar të ardhurat me vlerën kontabël. Këto janë të përfshira në fitim ose humbje.

2.7 Pasuritë e paprekshme

Pasuritë e paprekshme me jetë të dobishme të kufizuar të cilat fitohen veçmas, mbarten me kosto zvogëluar amortizimin e akumuluar dhe humbje të akumuluar nga dëmtimi. Amortizimi njihet mbi baza lineare gjatë jetës së tyre të dobishme të vlerësuar.

Jeta e dobishme dhe metoda e amortizimit rishikohen në fund të çdo periudhe raportimi, me efektin e çdo ndryshimi në vlerësim, të cilat llogariten mbi bazën e ardhshme.

Pasuritë e paprekshme me jetë të dobishme të papërcaktuar që janë fituar veçmas, mbarten me kosto zvogëluar humbjet e akumuluar nga dëmtimi.

2.8 Mosnjohja e pasurive të paprekshme

Një pasuri e paprekshme nuk njihet në shitje ose kur nuk priten përfitime të ardhshme ekonomike nga përdorimi ose shitja. Fitimet ose humbjet që rrjedhin nga çregjistrimi i një pasurie të paprekshme, maten si diferenca midis fitimit të asgjësimit neto dhe vlerës së mbartur të pasurisë, njihen në fitim ose humbje kur pasuria është çregjistruar.

2.9 Dëmtimi i pasurive jo - financiare

Në secilën datë të raportimit, Kompania rishikon vlerat kontabël të pronës, impianteve dhe pajisjeve dhe pasurive të paprekshme për të përcaktuar nëse ka ndonjë indikacion që ato pasuri kanë pësuar një dëmtim nga humbjet. Nëse ekziston ndonjë tregues i tillë, shuma e rikuperueshme e pasurisë vlerësohet të përcaktojë masën e humbjes së dëmtimit (nëse ka). Kur pasuria nuk gjeneron fluks të parave që janë të pavarura nga pasuritë e tjera, Kompania vlerëson shumën e rikuperueshme të njësive gjeneruese të parave të cilës i përket pasuria. Kur mund të identifikohet një bazë e arsyeshme dhe e qëndrueshme e alokimit, pasuritë e korporatave u shpërndahen edhe njësive individuale të gjenerimit të parave, ose përndryshe ato shpërndahen në grupin më të vogël të njësive gjeneruese të parave për të cilat mund të identifikohet një bazë e arsyeshme dhe e qëndrueshme të alokimit.

Shuma e rikuperueshme është më e lartë se vlera e drejtë minus kostot e nxjerrjes jashtë përdorimit dhe vlerës në përdorim. Në vlerësimin e vlerës në përdorim, flukset e parashikuara të parave zbriten në vlerën e tyre aktuale duke përdorur një normë zbritje para tatimit që pasqyron vlerësimet aktuale të tregut për vlerën kohore të parasë dhe rreziqet specifike për pasurinë për të cilin vlerësimet e flukseve të ardhshme të parave nuk janë rregulluar.

Nëse shuma e rikuperueshme e një pasurie (ose njësi gjeneruese të parave të gatshme) vlerësohet të jetë më e vogël se vlera e tij kontabël, vlera kontabël e pasurisë (ose njësia gjeneruese e parave të gatshme) zvogëlohet në shumën e rikuperueshme. Një humbje nga dëmtimi njihet menjëherë në fitim ose humbje, përveç nëse pasuria përkatëse mbahet me një shumë të rivlerësuar, në këtë rast humbja nga dëmtimi trajtohet si një rivlerësim dhe në atë masë që humbja e dëmtimit është më e madhe se teprica e rivlerësimit të lidhur, humbja e tepërt nga dëmtimi njihet në fitim ose humbje.

Kur një humbje nga dëmtimi shfuqizon më pas, vlera kontabël e një pasurie (ose njësia gjeneruese e parave të gatshme) është rritur në vlerësimin e rishikuar të shumës së rikuperueshme të tij, por në mënyrë që vlera e shtuar kontabël të mos kalojë vlerën kontabël që do të ishte përcaktuar nuk do të kishte asnjë

2. Politikat kryesore kontabël (vazhdim)

humbje nga dëmtimi që do ishte njohur për pasurinë (ose njësinë gjeneruese të parave të gatshme) në vitet e mëparshme. Një kthim i humbjes nga dëmtimi njihet menjëherë në fitim ose humbje në atë mënyrë që eliminon humbjen nga dëmtimi i cili është njohur për pasurinë në vitet e mëparshme. Çdo rritje më të madhe se kjo shumë është trajtuar si një rritje të rivlerësimit.

2.10 Investimet në burimet minerale

Një entitet trajton pasuritë e kërkimit dhe vlerësimit si një klasë e veçantë të pasurive dhe jep informacionet shpjeguese të kërkuara nga SNK 16 Pronë, Impiante dhe SNK 38 Pasuritë e paprekshme.

Kompania i klasifikon pasuritë e kërkimit dhe vlerësimit si të prekshme ose të paprekshme sipas natyrës së pasurisë të fituar dhe aplikon klasifikimin në mënyrë të vazhdueshme.

Një pasuri e eksplorimit dhe vlerësimit nuk klasifikohet më si i tillë kur fizibiliteti teknik dhe qëndrueshmëria tregtare e nxjerrjes së një burimi mineral janë të demonstrueshme. Pasuritë e kërkimit dhe vlerësimit vlerësohen për dëmtim, dhe çdo humbje nga dëmtimi e njohur, para riklasifikimit.

Shpenzimet që njihen si pasuri kërkimore dhe vlerësuese përfshijnë, por nuk kufizohen vetëm në to:

- fitimi i të drejtave për të eksploruar;
- studime topografike, gjeologjike, gjeokimike dhe gjeofizike;
- shpimi eksplorues;
- gërmimi;
- mostra; dhe
- aktivitete në lidhje me vlerësimin e fizibilitetit teknik dhe qëndrueshmërinë tregtare të nxjerrjes së një burimi mineral.

Investimet në burimet minerale janë shpalosur në shënimin 4, Prona, impiantet dhe pajisjet.

2.11 INSTRUMENTET FINANCIARE

Njohja dhe çregjistrimi

Pasuritë dhe detyrimet financiare njihen kur Kompania bëhet palë e dispozitave kontraktuale të instrumentit financiar.

Pasuritë financiare çregjistrohen kur skadojnë të drejtat kontraktuale të flukseve të mjeteve monetare nga pasuria financiare, ose atëherë kur bëhet transferimi i pasurive financiare dhe të gjitha rreziqeve dhe përfitimeve thelbësore. Një detyrim financiar çregjistrohet atëherë kur ai shuhet, shkarkohet, anulohet ose skadon.

Klasifikimi dhe matja fillestare e pasurive financiare

Përveç të arkëtueshmeve tregtare të cilat nuk përmbajnë në vete përbërës të konsiderueshëm financimi dhe maten me çmim të transaksionit në pajtueshmëri me SNRF 15, të gjitha pasuritë e tjera financiare fillimisht maten me vlerë të drejtë, të korrigjuar për kostot e transaksionit (aty ku është e zbatueshme). Pasuritë financiare, më përjashtim të pasurive financiare të paracaktuara dhe efektive si instrumente mbrojtëse, klasifikohen në kategoritë e mëposhtme:

- kosto të amortizuara.
- vlera e drejtë përmes fitimit ose humbjes (FVTPL)
- vlera e drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (FVOCI).

Në periudhat e paraqitura Kompania nuk ka asnjë pasuri financiare të kategorizuar si FVOCI dhe (FVTPL). Klasifikimi përcaktohet nga të dyja:

- Modeli i biznesit së njësisë ekonomike në menaxhimin e pasurisë financiare.
- Karakteristikat e rrjedhës së parash kontraktuale të pasurisë financiare.

2. Politikat kryesore kontabël (vazhdim)

Të gjitha të ardhurat dhe shpenzimet që lidhen me pasuritë financiare të cilat njihen në fitim ose humbje janë përfshirë brenda shpenzimeve financiare, të ardhurave financiare ose zërave të tjerë financiarë, me përjashtim të zhvlerësimit të të arkëtueshmeve tregtare, të cilat paraqiten brenda shpenzimeve të tjera.

Matja e mëpasshme e pasurive financiare

Pasuritë financiare me kosto të amortizuar

Pasuritë financiare maten me kosto të amortizuar atëherë kur ato plotësojnë kushtet e mëposhtme (dhe nuk janë të përcaktuara si FVTPL):

- ato janë të mbajtura brenda një modeli biznesor, qëllimi i së cilit është mbajtja e pasurive financiare dhe grumbullimi i flukseve monetare kontraktuale.
- kushtet kontraktuale të pasurive financiare prodhojnë flukse të mjeteve monetare, pagesa e kryegjësë dhe interesit, të shumës kryesore të papaguar

Pas njohjes fillestare, këto pasuri maten me kosto të amortizuar përmes metodës efektive të interesit. Zbritja nuk aplikohet atëherë kur efekti i zbritjes është jo material. Paraja e gatshme dhe ekuivalentët e saj, të arkëtueshmet tregtare dhe të tjera përfshihen tek instrumentet financiare.

Pasuritë financiare me vlerë të drejtë përmes fitimit dhe humbjes (FVTPL)

Pasuritë financiare që mbahen në një model biznesi të ndryshëm nga "mbajtja për të mbledhur" ose "mbajtja për të grumbulluar dhe shitur" kategorizohen me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit dhe humbjes. Më tej, pavarësisht nga pasuritë financiare të modelit të biznesit, flukset monetare kontraktuale të të cilave nuk janë vetëm pagesa e principalit dhe interesit, llogariten në FVTPL. Të gjitha instrumentet financiare derivative bien në këtë kategori, përveç atyre të përcaktuara dhe efektive si instrumente mbrojtës, për të cilët zbatohen kërkesat e kontabilitetit mbrojtës.

Pasuritë në këtë kategori maten me vlerën e drejtë me fitime ose humbje të njohura në fitim ose humbje. Vlera e drejtë e pasurive financiare në këtë kategori përcaktohet duke iu referuar transaksioneve aktive të tregut ose duke përdorur një teknikë vlerësimi ku nuk ekziston një treg aktiv.

Në periudhat e paraqitura Kompania nuk ka asnjë pasuri financiare të kategorizuar si (FVTPL).

Pasuritë financiare me vlerë të drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (FVOCI)

Kompania llogarit Pasuritë financiare në FVOCI nëse pasuritë plotësojnë kushtet e mëposhtme:

- ato mbahen në një model biznesi objektiv i të cilit është "të mbajë mbledhjen" e flukseve monetare të lidhura dhe të shesë dhe
- kushtet kontraktuale të pasurive financiare krijojnë flukse të mjeteve monetare që janë vetëm pagesa e principalit dhe interesit për shumën kryesore të papaguar.

Çdo fitim ose humbje e njohur në të ardhura të tjera përmbljedhëse (OCI) do të riciklohet pas mosnjohjes së pasurisë.

Në periudhat e paraqitura Kompania nuk ka asnjë pasuri financiar të kategorizuar si (FVOCI).

Zhvlerësimi i pasurive financiare

Kërkesat për zhvlerësim të SNRF 9 përdorin më shumë informacione të ardhshme për të njohur humbjet e pritura të kreditit - 'modelin e pritur të humbjes kreditore (ECL)'. Kjo zëvendëson SNK 39 'modelin e humbjeve të ndodhura'. Instrumentet në kuadër të fushëveprimit të kërkesave të reja përfshinin kreditë dhe Pasuritë e tjera financiare të borxhit të matura me koston e amortizuar dhe FVOCI, llogaritë e arkëtueshme, Pasuritë e kontratës të njohura dhe të matura sipas SNRF 15 dhe angazhimet e huasë dhe disa kontrata të garancisë financiare (për emetuesin) nuk maten me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes.

2. POLITIKAT KRYESORE KONTABËL (VAZHDIM)

Njohja e humbjeve të kreditorë nuk është më e varur nga kompania që fillimisht identifikon një ngjarje të humbjes kreditorë. Në vend të kësaj, kompania konsideron një gamë më të gjerë informacionesh gjatë vlerësimit të rrezikut të kredisë dhe matjes së humbjeve të pritura kreditorë, duke përfshirë ngjarjet e kaluara, kushtet aktuale, parashikimet e arsyeshme dhe të mbështetshme që ndikojnë në arkëtueshmërinë e pritshme të flukseve monetare të ardhshme të instrumentit. Në zbatimin e kësaj qasjeje të ardhshme, bëhet një dallim midis:

- instrumentet financiare që nuk janë përkeqësuar dukshëm në cilësinë e kredisë që nga njohja fillestare ose që kanë rrezik të ulët të kredisë ('Faza 1') dhe
- instrumentet financiare që janë përkeqësuar dukshëm në cilësinë e kredisë që nga njohja fillestare dhe rreziku i kredisë i të cilit nuk është i ulët ('Faza 2').

'Faza 3' do të mbulonte Pasuritë financiare që kanë dëshmi objektive të zhvlerësimit në datën e raportimit. '12 - mujore humbjet e pritshme të kredisë 'nihen për kategorinë e parë, ndërsa' humbjet e pritshme të kreditit të jetës' nihen për kategorinë e dytë. Matja e humbjeve të pritshme të kredisë përcaktohet nga një vlerësim i ponderuar me probabilitetin e humbjeve të kredisë gjatë jetës së pritshme të instrumentit financiar.

Të arkëtueshmet tregtare dhe të tjera

Kompania përdor një qasje të thjeshtuar në kontabilizimin e të arkëtueshmeve tregtare dhe të tjera dhe regjistron kompensimin për humbjet si humbjet e pritshme të kreditit të jetës. Këto janë mangësitë e pritura në flukset e mjeteve monetare kontraktuale, duke pasur parasysh potencialin e mosplotësimit në çdo moment gjatë jetës së instrumentit financiar. Gjatë llogaritjes, kompania përdor përvojën e saj historike, treguesit e jashtëm dhe informacionin e ardhshëm për të llogaritur humbjet e pritshme të kredisë duke përdorur një matricë provizioni.

Kompania vlerëson zhvlerësimin e të arkëtueshmeve tregtare duke u bazuar në vlerësimin e menaxhmentit të humbjeve të pritshme të kredisë, duke marrë parasysh faktorë specifikë siç janë vjetërsia e bilancit, ekzistenca e mosmarrëveshjeve, modelet e pagesave historike të fundit dhe çdo informacion tjetër i disponueshëm në lidhje me besueshmërinë e palëve. Të arkëtueshmet tregtare dhe të tjera janë të grupuara në bazë të të arkëtimit të kaluara dhe jo të kaluara. Referojuni tek shënimi i të arkëtueshmeve tregtare dhe të tjera dhe Shënimit të Riskut Kreditor për një analizë më të detajuar se si zhvlerësimi është llogaritur.

Klasifikimi dhe matja e detyrimeve financiare

Detyrimet financiare të Kompanisë përfshijnë të pagueshmet tregtare, huazimet dhe shpenzimet akruale.

Detyrimet financiare fillimisht maten me vlerën e drejtë dhe, kur është e aplikueshme, përshtaten për kostot e transaksionit, përveç nëse Kompania ka përcaktuar një detyrim financiar me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes.

Më pas, detyrimet financiare maten me koston e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv, përveç derivativave dhe detyrimeve financiare të përcaktuara në FVTPL, të cilat mbahen më pas me vlerën e drejtë me fitime ose humbje të njohura në fitim ose humbje (përveç instrumenteve financiare derivative të cilat janë të përcaktuara dhe efektive si instrumente mbrojtëse).

Të gjitha pagesat lidhur me interesin dhe, nëse është e zbatueshme, ndryshimet në vlerën e drejtë të një instrumenti që raportohen në fitim ose humbje përfshihen në kostot financiare ose të ardhurat financiare.

2. Politikat kryesore kontabël (vazhdim)

2.12 Matja e vlerës së drejtë

Kur një pasuri apo detyrim, financiar apo jo-financiar, matet me vlerën e drejtë për njohje ose dhënie informacionesh, vlera e drejtë bazohet në çmimin që do të merrej për të shitur një pasuri ose paguhej për të transferuar një detyrim në një transaksion të rregullt ndërmjet pjesëmarrësit e tregut në datën e matjes; dhe supozon se transaksioni do të bëhet ose: në tregun kryesor; ose në mungesë të një tregu kryesor, në një treg më të favorshëm.

Vlera e drejtë matet duke përdorur supozimet që pjesëmarrësit e tregut do të përdorin kur çmimi i pasurisë ose detyrimit, supozohet se veprojnë në interesat e tyre më të mirë ekonomik. Për pasuritë jo-financiare, matja e vlerës së drejtë bazohet në përdorimin e saj më të lartë dhe më të mire. Teknikat e vlerësimit që janë të përshtatshme për rrethanat dhe për të cilat të dhënat të mjaftueshme janë në dispozicion për të matur vlerën e drejtë, janë përdorur, duke maksimizuar përdorimin e inputeve përkatëse të vëzhgueshme dhe minimizuar përdorimin e inputeve të paverifikueshme.

Pasuritë dhe detyrimet e matura me vlerën e drejtë klasifikohen në tre nivele, duke përdorur një hierarki të vlerës së drejtë që pasqyron rëndësinë e inputeve të përdorura në bërjen e matjeve. Klasifikimet rishikohen në çdo datë raportimi dhe transferimet ndërmjet niveleve përcaktohen bazuar në rivlerësimin e nivelit më të ulët të inputit që është i rëndësishëm për matjen e vlerës së drejtë.

Për matjet e përsëritura dhe jo të përsëritura të vlerës së drejtë, vlerësuesit e jashtëm mund të përdoren kur ekspertiza e brendshme ose nuk është e disponueshme ose kur vlerësimi vlerësohet të jetë i rëndësishëm. Vlerësuesit e jashtëm zgjidhen bazuar në njohuritë dhe reputacionin e tregut. Kur ka një ndryshim të rëndësishëm në vlerën e drejtë të një pasurie ose detyrimi nga një periudhë në tjetrën, është ndërmarrë një analizë, e cila përfshin një verifikim të inputeve kryesore të përdorura në vlerësimin e fundit dhe një krahasim, kur është e aplikueshme, me burimet e jashtme të të dhënave.

2.13 Klasifikimi afatshkurtër dhe afatgjatë

Pasuritë dhe detyrimet janë të paraqitura në pasqyrën e pozitës financiare duke u bazuar në klasifikimin afatshkurtër dhe afatgjatë.

Një pasuri klasifikohet si afatshkurter kur: ose pritet të realizohet prej saj ose qëllimi është për t'u shitur ose për t'u konsumuar në ciklin normal operativ; mbahet për qëllime primare të tregtimit; pritet të realizohet brenda 12 muajve pas periudhës raportuese; ose pasuria është para apo ekuivalent i parasë përveç nëse ndalohet për t'u këmbyer apo për t'u përdorur për kryerjen e një detyrimi për më së paku 12 muaj pas periudhës raportuese. Të gjitha pasuritë e tjera klasifikohen si afatgjata.

Një detyrim klasifikohet si afatshkurtër kur: ose pritet të kryhet në ciklin normal operativ; mbahet për qëllime primare të tregtimit; pritet të kryhet brenda 12 muajve pas periudhës raportuese; ose nuk ka të drejtë të pakushtëzuar për t'a shtyer kryerjen e detyrimit për më së paku 12 muaj pas periudhës raportuese. Të gjitha detyrimet e tjera klasifikohen si afatgjata. Tatimi i shtyrë si pasuri dhe detyrime gjithnjë klasifikohet si afatgjatë.

2. POLITIKAT KRYESORE KONTABËL (VAZHDIM)

2.14 Paraja dhe ekuivalentët e saj

Paraja dhe ekuivalentët e saj përfshinë paratë e gatshme, depozitat në të pare dhe investimet e tjera shumë likuide afatshkurtra të cilat janë lehtë të konvertueshme në një shumë të njohur të parave dhe janë subjekt i rrezikut të parëndësishëm të ndryshimeve në vlerë.

2.15 Të arkëtueshmet tregtare dhe të tjera

Të arkëtueshmet tregtare janë fillimisht të njohura me vlerën e drejtë dhe pastaj maten me koston e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv, minus ndonjë lejim për humbjet e pritura të kreditit. Të arkëtueshmet tregtare në përgjithësi janë për t'u kryer brenda 30 deri 60 ditë.

Kompania ka aplikuar një qasje të thjeshtuar për matjen e humbjeve të pritura të kreditit, që përdor një lejim për humbjet e pritura gjatë jetëgjatësisë. Për të matur humbjet e pritura të kreditit, të arkëtueshmet tregtare janë grupuar në bazë të ditëve të vonesës. Të arkëtueshmet tjera janë njohur sipas koston së amortizimit, minus ndonjë lejim për humbjet e pritura të kreditit.

2.16 Inventarët

Materialet, pjesët rezervë dhe të konsumit, kryesisht lidhen me termocentratin dhe minieren, dhe janë vlerësuar me koston më të ulët të dhe vlerës neto të realizueshme. Kostoja përcaktohet duke përdorur metodën e mesatares së ponderuar dhe përfshin shpenzimet e bëra në blerjen e inventarëve dhe sjelljen e tyre në vendin e tyre dhe kushtet aktuale. Vlera e realizueshme neto është cmimi i vlerësuar i shitjes në rrjedhen normale të biznesit, minus shpenzimet e aplikueshme variabile të shitjes. Materialet dhe pjesët rezerve shpenzohen apo kapitalizohen në pasurinë materiale të përshtatshëm kur instalohen. Një provizion për inventar me levizje të ngadalshme dhe të vjetërsuara (përfshirë qymyrin dhe karburantet) njihet në fitim ose humbje, bazuar në vlerësimin me të mirë të menaxhmentit.

Linjiti: Kompania nxjerr linjitin e saj i cili është përdorur në procesin e prodhimit për gjenerimin e energjisë elektrike në termocentralet e saj, e cila punon në dy minierat. Rezervat e linjtit janë paraqitur në kosto, e cila përfshin koston direkte të nxjerrjes dhe një pjese përkatese të shpenzimeve indirekte që janë shkaktuar me nxjerrjen e tij.

2.17 Huazimet

Kostot e huamarrjes që lidhet drejtpërdrejt me blerjen, ndërtimin ose prodhimin e një pasurie të kualifikuar janë kapitalizuar gjatë periudhës kohore që është e nevojshme për të përfunduar dhe përgatitur pasurinë për qëllim përdorimi ose shitjeje, i shtohen kostot e atyre pasurive, deri në kohën kur pasuritë janë në thelb të gatshme për përdorimin ose shitjen e synuar të tyre.

Në atë masë që huazimet me normë të ndryshueshme përdoren për të financuar një pasuri të kualifikuar dhe mbrohen në një mbrojtje efektive të rrjedhës së parasë së rrezikut të normës së interesit, pjesa efektive e derivatit njihet në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse dhe riklasifikohet në fitim ose humbje kur pasuria kualifikues ndikon në fitimin ose humbjen. Në atë masë që huazimet e normës fikse përdoren për të financuar një pasuri të kualifikuar dhe mbrohen në një mbrojtje efektive të vlerës së drejtë të rrezikut të normës së interesit, kostot e huamarrjes së kapitalizuar reflektojnë normën e interesit të mbrojtur.

Të ardhurat nga investimet të fituara nga investimi i përkohshëm i huazimeve specifike në pritje të shpenzimeve të tyre për pasuritë kualifikuese, zbriten nga kostot e huamarrjes të përshtatshme për kapitalizim. Të gjitha kostot e tjera të huamarrjes njihen në fitim ose humbje në periudhën në të cilën ato ndodhin.

2.18 Të pagueshmet tregtare dhe të tjera

Këto shuma përfaqësojnë detyrime për mallrat dhe shërbimet që i ofrohen kompanisë para fundit të vitit financiar dhe të cilat janë të papaguara. Për shkak të natyrës së tyre afatshkurtër ato maten me koston e amortizuar dhe nuk zbriten. Shumat janë të pasigurta dhe zakonisht paguhen brenda 30 ditëve nga njohja.

2. Politikat kryesore kontabël (vazhdim)

2.19 Detyrimet e kontratës

Detyrimet e kontratës përfaqësojnë detyrimin e kompanisë për të transferuar mallra ose shërbime te një klient dhe njihen kur një klient paguan shumën, ose kur kompania njih një të arkëtueshme për të pasqyruar të drejtën e saj të pakushtëzuar në konsideratë (cila është më e hershme) para se kompania të ketë transferuar mallrat ose shërbimet ndaj klientit.

2.20 Njohja e të hyrave

Kompania i njih të hyrat si më poshtë:

Të hyrat nga kontratat me klientët

Shitja njihet në shumën që reflekton vlerësimin për të cilën kompania pritet të jetë e thirrur në shkëmbimin e të mirave apo shërbimeve të klienti. Për çdo kontratë me klient, kompania: identifikon kontratën me klientin; identifikon obligimet në kontratë; përcakton çmimin e transaksionit që merr në llogari vlerësimet e ndryshme dhe vlerën në kohë të parasë; alokon çmimin e transaksionit për detyrimet e veçanta në bazë të çmimit të shitjes së pavarur të çdo malli apo shërbimi që do të dërgohet; dhe njih të hyrat kur ose secili obligim është përfunduar në një mënyrë që përshkruan transferin e mallrave ose shërbimeve të premtuara.

Vlerësimet e ndryshme brenda çmimit të transaksionit, nëse ka, reflektojnë konçesionet të siguruara të klienti siç janë zbritjet, rabatet dhe rimbursimet, çdo bonus potencial i arkëtueshëm nga klienti dhe çdo ngjarje tjetër kontingjente. Vlerësimet e tilla përcaktohen duke përdorur ose metodën e 'vlerës së pritur' ose metodën e 'vlerës më të mundshme për të ndodhur'. Matja e vlerësimeve të ndryshme i nënshtrohet një parimi kufizues prej ku shitja do të njihet vetëm deri në shkallën që është shumë e mundshme që një kthim domethënës në vlerën e grumbulluar të shitjes nuk do të ndodhë. Vlerësimi i kufizuar vazhdon derisa pasiguria e shoqëruar me vlerësimin e ndryshëm zgjidhet më pas. Shumat e pranuar që i nënshtrohen parimit të kufizuar njihen fillimisht si të hyra të shtyra në formë të një detyrimi të ndarë rimbursues.

Të ardhurat nga shitja e energjisë elektrike

Të ardhurat nga shitja e energjisë elektrike njihen kur u ofrohet energji elektrike konsumatorëve. Faturimi për shitjet e energjisë elektrike bëhet çdo muaj, brenda pesë (5) ditëve të muajit pas muajit në të cilin kryhet konsumi i energjisë elektrike.

Të ardhurat nga shitja e thëngjillit

Shitja e thëngjillit njihet në pikën e shitjes, e cila është aty ku klienti ka marrë dorëzimin e të mirave, rreziqet dhe shpërblimet transferohen te konsumatori dhe ekziston një kontratë e vlefshme shitje.

Interesi

E hyra nga interesi është njohur kur interesi ndodh duke përdorur metodën e interest efektiv. Kjo është një metodë e kalkulimit të kostos së amortizuar së një pasurie financiare dhe e alokimit të hyrave të interesit nëpër periudhën relevante duke përdorur normën e interesit efektiv, normë e cila saktësisht zbrit pranimet e parasë të parashikuara përmes pritshmërisë së pasurisë financiare për vlerën neto kontabël të pasurisë financiare.

Qiraja

Të ardhurat nga qiraja njihen mbi bazën lineare gjatë afatit të qirasë. Motivët e dhëna me qira njihen si pjesë e të ardhurave nga qiraja. Qiraja e kontigjente njihet si e ardhur në periudhën kur fitohen.

Të ardhurat tjera

Të ardhurat tjera njihen kur pagesa pranohet apo kur e drejta për të pranuar pagesën është krijuar.

2. POLITIKAT KRYESORE KONTABËL (VAZHDIM)

Të ardhurat nga jobalancat

Të ardhurat nga imbalancat (pozitive) krijohen në rastin kur realizimi i prodhimit për orë të caktuara tejkalon planifikimin e prodhimit dhe në sistem krijohet një imbalance pozitive (devijim) dhe në këto rrethana energjia shtyhet në sistem dhe faturohet si sasi të energjisë së devijuar, shumëzuar me çmimin fiks për orë të aksioneve HUPLEX shumëzuar me faktorin 0.7.

Të ardhurat nga Kogjenerimi

Të ardhurat nga shitjet e energjisë termike njihen kur energjia u jepet klientëve. Faturimi për shitjet e energjisë elektrike bëhet çdo muaj brenda pesë (5) ditëve të muajit pas muajit në të cilin kryhet konsumi i energjisë elektrike.

Të ardhurat nga shkëmbimi i energjisë

Shkëmbimi i energjisë elektrike bëhet për të mbështetur palët e përfshira në këtë marrëveshje (KEK dhe KESH) si në rastin e Importit apo edhe eksportit. Kur KEK-u ka teprica të energjisë elektrike që nuk mund t'i vendosë në treg, atëherë i kërkon KESH t'i depozitojë ato dhe anasjelltas, kur KESH ka teprica të energjisë elektrike për shkak të rritjes së nivelit të ujit, atëherë i kërkon KEK-ut që të depozitojë energji elektrike. Në raste të tjera kur secila palë është në gjendje emergjente dhe duhet të marrë energji nga pala tjetër, atëherë ia paraqet kërkesën palës tjetër me arsyeshmëri dhe kohëzgjatje. Për energjinë e shkëmbyer njihen shpenzimet e ndodhura sipas kostos mesatare të kalkuluar për MWh në periudhën relevante.

2.21 Shpenzimet operative

Shpenzimet operative janë njohur në pasqyrën e të ardhurave pas pranimi të shërbimeve ose në momentin kur ndodhin.

2.22 Kostot e huamarrjes

Kostot e huamarrjes kryesisht përbëhen nga interesi për huazimet e Kompanisë. Kostot e huamarrjes që lidhet drejtpërdrejt me blerjen, ndërtimin ose prodhimin e një pasurie të kualifikuar janë kapitalizuar gjatë periudhës kohore që është e nevojshme për të përfunduar dhe përgatitur pasurinë për qëllim përdorimi ose shitjeje. Kostot e tjera të huamarrjes janë shpenzuar në periudhën në të cilën ato janë kryer dhe raportuar si "Kostot financiare".

2.23 Kostot e përfitimeve për pensione

Kontributet pensionale

Kompania nuk jep asnjë provizion dhe nuk ka asnjë detyrim për pensionet e punonjësve mbi dhe për kontributet e paguara në planin e pensionit të detyrueshëm të Trustit të Kursimeve Pensionale të Kosovës (TKPK).

2.24 Tatimi

Tatimi është kalkuluar në pasqyrat financiare në përputhshmëri me ligjin aktual në fuqi të Kosovës mbi tatimet, Ligji nr. 06/L-105 "Tatimi mbi të Ardhurat e Korporatave". Norma e tatimit mbi të ardhurat e tatueshme të korporatave është 10%.

2. Politikat kryesore kontabël (vazhdim)

Tatimi aktual

Tatimi aktual llogaritet në bazë të fitimit të pritshëm të tatueshëm për vitin duke përdorur normat e tatimeve në fuqi në datën e pasqyrës së pozicionit financiar. Fitimi i tatueshëm ndryshon nga fitimi siç raportohet në fitimin ose humbjen sepse përjashton zërat e të ardhurave ose shpenzimeve që janë të tatueshme ose të zbritshme në vitet e tjera dhe më tej përjashton zëra që nuk janë kurrë të tatueshëm ose të zbritshëm. Përgjegjësia e kompanisë për tatimin aktual llogaritet duke përdorur tarifat tatimore që janë aprovuar në mënyrë thelbësore ose thelbësore deri në fund të periudhës së raportimit. Një provizion është e njohur për ato çështje për të cilat përcaktimi i tatimit është i pasigurt, por konsiderohet e mundshme që do të ketë një rrjedhje të ardhshme të fondeve tek një autoritet tatimor. Provizionet maten në vlerësimin më të mirë të shumës që pritet të paguhet. Vlerësimi bazohet në gjykimin e profesionistëve të tatimeve brenda Kompanisë bazuar në përvojën e kaluar me këto aktivitete dhe në raste të caktuara në bazë të këshillave të pavarur të këshillimit tatimor.

Tatimi i shtyrë

Tatimi i shtyrë njihet në ndryshimet midis vlerës kontabël të pasurive dhe detyrimeve në pasqyrat financiare dhe bazës përkatëse tatimore të përdorur në llogaritjen e fitimit të tatueshëm dhe llogariten për përdorimin e metodës së bilancit. Detyrimet tatimore të shtyra njihen përgjithësisht për të gjitha diferencat e përkohshme të tatueshme dhe pasuritë tatimore të shtyra njihen në atë masë sa është e mundshme që fitimet e tatueshme do të jenë të disponueshme kundrejt të cilave mund të përdoren diferencat e përkohshme të zbritshme. Vlera kontabël e pasurive tatimore të shtyra rishikohet në çdo datë të pasqyrës së pozicionit financiar dhe zvogelohet në atë masë sa nuk është më e mundshme që fitimet e mjaftueshme të tatueshme do të jenë në dispozicion për të lejuar që të gjithë ose një pjesë e pasurisë të rikuperohet.

Tatimi i shtyrë llogaritet në normat e tatimeve që pritet të zbatohen në periudhën kur detyrimi shlyhet ose pasuria realizohet. Tatimi i shtyrë është ngarkuar ose kredituar për fitim ose humbje, përveç kur ka të bëjë me zërat e ngarkuar ose kredituar drejtpërdrejt në ekuitetin e vet, si PPE të rivlerësuar më parë të trajtuar si kosto e vlerësuar për kalimin në SNRF, në këtë rast tatimi i shtyrë gjithashtu trajtohet në ekuitet.

Matja pasuese e detyrimit tatimor të shtyrë llogaritet gjithashtu në ekuitet si të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse. Pasuritë dhe detyrimet tatimore të shtyra kompensohen kur ekziston një e drejtë e zbatueshme me ligj për të kompensuar pasuritë tatimore aktuale ndaj detyrimeve tatimore aktuale dhe kur ato lidhen me taksat e të ardhurave të vendosura nga i njëjti autoritet tatimor dhe Kompania synon të shlyejë pasuritë dhe detyrimet e tanishme tatimore në baza neto. Kompania nuk e njeh pasuri tatimore të shtyrë në provizione duke përfshirë provizionin e arkëtueshme pasi konsideron se është për shkak të pasigurisë së trajtimit tatimor në periudhat e ardhshme.

Tatimi aktual dhe i shtyrë për vitin

Tatimi aktual dhe i shtyrë njihet në fitim ose humbje, përveç kur lidhet me zërat e njohur në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse ose drejtpërdrejt me ekuitetin, në të cilin rast tatimi aktual dhe i shtyrë njihet edhe në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse ose të ardhura neto nga ekuiteti.

2.25 Grantet qeveritare

Grantet qeveritare nuk njihen derisa të ketë një siguri të arsyeshme që Kompania do të respektojë kushtet e bashkangjitura me to dhe që atëherë grantet do të merren.

Grantet qeveritare njihen në fitim ose humbje mbi baza sistematike gjatë periudhave në të cilat Kompania njeh si shpenzime kostot e lidhura për të cilat grantet kanë për qëllim të kompensojnë. Në mënyrë të veçantë, grantet qeveritare gjendja kryesore e të cilave është që Kompania të blejë, ndërtojë ose përvetësojë ndryshe pasuritë afatgjata (përfshirë pronën, implantet dhe pajisjet) njihen si të ardhura të shtyra në pasqyrën e konsoliduar të pozicionit financiar dhe transferohen në fitim ose humbje në një bazë sistematike dhe racionale mbi jetën e dobishme të pasurive të lidhura.

2. Politikat kryesore kontabël (vazhdim)

Grantet qeveritare që janë të arkëtueshme si kompensim për shpenzimet ose humbjet e bëra tashmë ose me qëllim të dhënies së ndihmës së menjëhershme financiare për Kompaninë pa kosto të lidhura me të ardhmen, njihen në fitim ose humbje në periudhën në të cilën ato bëhen të arkëtueshme.

Përfitimi i një kredie qeveritare me një normë interesi nën atë të tregut trajtohet si një grant qeveritar, i matur si diferenca midis të ardhurave të marra dhe vlerës së drejtë të kredisë bazuar në normat e interesit mbizotërues të tregut.

Grantet qeveritare ndaj kostove të riedukimit të stafit njihen si të ardhura gjatë periudhave të nevojshme për t'i përputhur ato me kostot e lidhura dhe zbriten në raportimin e shpenzimeve përkatëse.

2.26 Tatimi mbi vlerën e shtuar

Të ardhurat, shpenzimet njihen neto nga shuma e tatimit mbi vlerën e shtuar, përveç kur tatimi mbi vlerën e shtuar nga blerja e pasurive ose shërbimeve nuk është e rimbursueshme nga organet tatimore, në të cilin rast vlera e shtuar është e njohur si pjesë e shpenzimeve për blerje ose si pjesë e kostos sipas rastit; dhe

Shuma neto e TVSH-së e cila është e rikuperueshme, ose që duhet paguar te autoritetet tatimore është përfshirë si pjesë e arkëtueshme ose detyrimeve në pasqyrën e pozicionit financiar.

2.27 Ekuiteti

Kapitali aksionar

Kapitali aksionar përbëhet nga 25,000 aksione të zakonshme me 1 (një) euro për aksion. Aksionari i vetëm i Kompanisë është Qeveria e Kosovës.

Rezervat

Rezervat janë llogaritur fillimisht në librat e Kompanisë si diferencë midis kapitalit aksionar të regjistruar dhe vlerës së pasurive neto të Kompanisë siç përcaktohet nga vlerësimi i pavarur në datën e themelimit të saj si SH.A. (1 janar 2005). Këto rezerva hiqen në dispozicion të pasurive të lidhura. Më tej, këto rezerva nuk janë të disponueshme për shpërndarje tek aksionari.

Rezervat përfshijnë gjithashtu efektin e taksës së shtyrë (lëshimin e detyrimit tatimor të shtyrë) të krijuar fillimisht në bazë të rivlerësimit të pasurisë, bimëve dhe pajisjeve pas kalimit në SNRF.

Fitmet e mbajtura

Fitimet e mbajtura debitoohen / kreditohen për humbjet ose fitimin e vitit.

2. Politikat kryesore kontabël (vazhdim)

2.28 Provizionet

Një provizion njihet kur Kompania ka një obligim aktual si rezultat i ngjarjeve në të kaluarën, dhe është e mundur se një rrjedhje e përfitimeve ekonomike do të kërkohej për të shlyer obligimin, dhe mund të bëhet një vlerësim i besueshëm i shumës së obligimeve.

Shuma e njohur si provizion është vlerësimi më i mirë i vlerës së kërkuar për shlyerjen e detyrimit aktual në datën e raportimit, duke marrë parasysh rreziqet dhe paqartësitë rreth detyrimit. Kur një provizion matet duke përdorur flukset e parave të vlerësuara për të shlyer detyrimin aktual, vlera e tij kontabël është vlera aktuale e atyre flukseve monetare (kur efekti i vlerës kohore të parasë është material).

Kur disa ose të gjitha përfitimet ekonomike të kërkuara për të shlyer një provizion pritet të rikuperohen nga një palë e tretë, një e arkëtueshme njihet si pasuri, nëse është praktikisht e sigurt që rimbursimi do të merret dhe shuma e arkëtueshme mund të matet me besueshmëri.

Provizionet në lidhje me pastrimin dhe rikuperimin e tokës

Bilanci i provizionit paraqet vlerësimin më të mirë të kompanisë për kostot që lidhen me pastrimin dhe rikuperimin e tokës, heqjen e deponive të hirit dhe dekomisionimin nga puna të fabrikës së gazifikimit nga vendet e gjenerimit të energjisë. Këto kosto bazohen në vlerësimet e brendshme të menaxhmentit, ku menaxhmenti beson se afatet e fluksit të parave në këtë drejtim do të jenë 3-10 vite. Ndërsa bëhen vlerësime të provizionit, Kompania shfrytëzoi të gjithë faktorët e lidhur, përfshirë ofertat e mundshme për projekte të tilla, kohën e parashikuar të fluksit të parave dhe informacione të tjera të lidhura me tregun.

Provizionet në lidhje me paaftësinë e personelit

Provizionet njihen në pasqyrat financiare të Kompanisë për pagesa që lidhen me pensionet shtesë dhe qiratë që paguhen bazuar në vendimet gjyqësore për punonjësit e dëmtuar në vendin e punës dhe kanë humbur aftësinë e tyre për të punuar dhe anëtarëve të familjes së tyre në rast se punonjësi ka vdekur në vendin e punës. Menaxhmenti bën vlerësime vjetore në lidhje me bilancin që duhet të llogariten në lidhje me detyrimin e Kompanisë për pagimin e pensioneve shtesë dhe qirave.

2.29 Palët e ndërlidhura

Palët e ndërlidhura janë ato kur njëra nga palët kontrollohet nga tjetra ose ka ndikim të rëndësishëm në marrjen e vendimeve financiare ose të biznesit të palës tjetër.

2.30 Zotimet dhe Kontigjentet

Detyrimet kontingjente nuk janë njohur në pasqyrat financiare. Ato janë shpalosur përveç nëse një rrjedhje e mundshme e burimeve që materializojnë përfitimet ekonomike është e largët. Pasuritë kontingjente nuk janë njohur në pasqyrat financiare por është shpalosur kur një rrjedhje e beneficioneve ekonomike është e mundshme. Shuma e humbjes kontingjente është njohur si provizion nëse ka gjasa që ngjarjet në të ardhmen do ta konfirmojnë atë, detyrimin e pësuar në datën e pozicionit financiar dhe një vlerësim i besueshëm i shumës së humbjes së rezultuar të mund të bëhet.

2.31 Ngjarjet pas datës raportuese

Ngjarjet mëpasshme që ofrojnë informacion shtesë në lidhje me pozicionin e Kompanisë, në datën e pasqyrës së pozicionit financiar (ngjarjet rregulluese) reflektohen në pasqyrat financiare. Ngjarjet pas periudhës raportuese që nuk janë ngjarje rregulluese shpalosen në shënime nëse janë materiale.

2. Politikat kryesore kontabël (vazhdim)

2.32 Standardet dhe interpretimet efektive në periudhën aktuale

Nga njoftimet kontabël e shpallura, për standardet që hyjnë në fuqi nga 1 janari 2023, nuk ka pasur ndryshime që të kenë një ndikim të rëndësishëm në pasqyrat financiare të njësisë ekonomike.

Standarde dhe ndryshime të tjera që janë efektive për herë të parë në 2023 dhe mund të zbatohen për njësinë ekonomike janë:

- Referenca në Kuadrin konceptual (Ndryshimet në SNRF 3)
- Koncesionet e qirasë të lidhura me Covid 19 përtej datës 30 qershor 2021 (Ndryshime në SNRF16)
- Aktivitet afatgjatë materiale, impiantet dhe pajisjet: të ardhurat përpara përdorimit të synuar (Ndryshimet në SNK 16)
- Kontratat me humbje - Kostoja e përmbushjes së një kontrate (Ndryshimet në SNK 37)
- Përmirësimi vjetor (cikli 2018-2020)
- Filial si adoptues për herë të parë (Ndryshimet në SNRF 1)
- Tarifat në testin '10 përqind' për mosnjohjen e pasiveve financiare (Ndryshimet në SNRF 9)
- Tatimi në matjet e vlerës së drejtë (Ndryshimet në SNK 41).

Këto ndryshime nuk kanë një ndikim të rëndësishëm në këto Pasqyra Financiare dhe për këtë arsye nuk janë paraqitur.

2.33 Standardet dhe Interpretimet e Kontabilitetit të reja ose të ndryshuara të miratuara

Bordi Ndërkombëtar i Standardeve të Kontabilitetit ka publikuar një sërë standardesh dhe interpretimesh që janë efektive në periudhat e ardhshme kontabël, të cilat kompania ka vendosur të mos i zbatojë paraprakisht. Kompania planifikon të zbatojë këto standarde dhe interpretime kur ato të hyjnë në fuqi.

Standardet dhe interpretimet e mëposhtme janë lëshuar, por nuk janë të detyrueshme për periudhën aktuale të raportimit të përfunduar më 31 dhjetor 2023:

- Paraqitja e informacioneve shpjeguese të politikave kontabël (Ndryshimet në SNK 1 dhe Deklarata e Praktikës IFRS 2) - Në fuqi nga 1 janari 2023
- Përkufizimi i Vlerësimeve Kontabël (Ndryshimet në SNK 8) - Në fuqi nga 1 janari 2023
- Tatimi i shtyrë në lidhje me aktivet dhe detyrimet që lindin nga një transaksion i vetëm (Ndryshimet në SNK 12) - në fuqi nga 1 janari 2023;
- SNRF 17 – Kontratat e Sigurimeve – Në fuqi më 1 janar 2023

Standardet e reja, rishikimet dhe interpretimet nuk pritet të kenë ndikim material në pasqyrat financiare të Kompanisë në periudhën e aplikimit fillestar.

2. Politikat kryesore kontabël (vazhdim)

2.34 Korrigjimi i gabimit të periudhës paraprake

Kompania ka identifikuar gabime në njohjen e të hyrave dhe shpenzimeve të Kompanisë dhe i ka korrigjuar ato në mënyrë retrospektive duke rivendosur periudhën e saj më të hershme të paraqitur. Më poshtë jepet detaji i korrigjimit të gabimit për bilancet dhe transaksionet e prekura:

Pasqyra e pozicionit financiar (Ekstrakti)	31 Dhjetor, 2022 (ri deklaruar) (EUR' 000)	Rritja (Ulja) (EUR' 000)	1 Janar 2022 (ri deklaruar) (EUR' 000)
Fitimet e mbajtura	8,792	(299)	9,091

3. Gjykimet kritike në aplikimin e politikave të kontabilitetit të kompanisë

Nuk ka gjykime kritike, përveç atyre që përfshijnë vlerësime (shiko 3.1 më poshtë), që menaxhmenti ka bërë në procesin e aplikimit të politikave kontabël të Kompanisë dhe që kanë efekt të rëndësishëm në vlerat e njohura në këto pasqyra financiare.

3.1 Burimet kryesore për vlerësimin e pasigurisë

Në vijim janë supozimet kryesore në lidhje me të ardhmen, dhe burimet e tjera kryesore të pasigurisë së vlerësimit në fund të periudhës raportuese, që kanë një rrezik të konsiderueshëm për të shkaktuar një rregullim material të mbajtjes së pasurive dhe detyrimeve brenda vitit të ardhshëm financiar.

Zhvlerësimi dhe jetëgjatësia funksionale e pronës, impianteve dhe pajisjeve

Pasuritë e kompanisë përbëhen nga instalime të mëdha dhe komplekse. Ato janë të shtrenjta për t'u ndërtuar, prirjen të jenë të ekspozuar ndaj kushteve të vështira operative dhe kërkojnë zëvendësim ose riparim periodik. Pasuritë gjeneruese përbëhen nga një numër i konsiderueshëm i komponentëve, shumë prej të cilëve do të kenë jetëgjatësi të ndryshme. Siç përshkruhet në shënimin 2.6 më lart, Kompania rishikon jetëgjatësinë e dobishme të vlerësuar të pasurisë, impianteve dhe pajisjeve në fund të çdo periudhe raportimi. Çdo ndryshim në përdorimin e vazhdueshëm të pronave ose faktor tjetër mund të ndikojë në jetëgjatësinë e dobishme të pasurive dhe, në përputhje me rrethanat, mund të ndryshojë ndjeshëm vlerën kontabël të atyre pasurive.

3. Gjykimet kritike në aplikimin e politikave të kontabilitetit të kompanisë (vazhdim)

Lejimet nga humbjet e pritshme kreditore

Lejimet për vlerësimin e humbjeve të pritura kreditore kërkon një shkallë vlerësimi dhe gjykimi. Bazohet në humbjen e pritshme të jetëgjatësisë, e grupuar në bazë të arkëtive të prapambetura dhe jo të detyrueshme dhe bën supozime për të ndarë një normë të përgjithshme të pritshme të humbjes kreditore për secilin grup. Këto supozime përfshijnë përvojën e shitjeve të fundit dhe nivelet e mbledhjes historike.

Provizionimi për dëmtimin e inventarit

Vlerësimi për provizionim për dëmtet e inventarit kërkon një shkallë vlerësimi dhe gjykimi. Menaxhmenti bënë vlerësimin e dëmit të inventarit bazuar në lëvizjen e inventarit gjatë vitit. Bilanci i dëmtimeve llogaritet çdo fundvit dhe sigurohet inventari që nuk ka lëvizur për 365 ditë provizionohet.

Provizionet në lidhje me përfitimet e stafit

Provizionet njihen në pasqyrat financiare të kompanisë për pagesa në lidhje me pensionet plotësuese dhe qiratë paguhen bazuar në vendimet gjyqësore, për personat e dëmtuar në vendin e punës që kanë humbur aftësinë për të punuar dhe për anëtarët e familjes së tyre në rast se personi ka vdekur në vendin e punës. Menaxhmenti bën vlerësime vjetore në lidhje me bilancin që duhet të llogariten në lidhje me detyrimin e kompanisë për pagimin e pensioneve shtesë dhe qirave.

Vlerësimi i çështjeve gjyqësore

Në rjedhën normale të biznesit, Kompania bën vlerësimin për shumat e shlyerjes së çështjeve gjyqësore të udhëhequra nga këshilltari juridik i Kompanisë. Mbi bazën e këtij vlerësimi, Kompania në përputhje me rrethanat regjistron provizionet, nëse ka, ose shpalos përgjegjësinë e mundshme. Rezultatet aktuale mund të ndryshojnë nga vlerësimi.

Vlerësimi për çështje mjedisore, dekomisionim dhe çështje të tjera të lidhura

Aktualisht nuk ka kërkesë ligjore detyruese për dispozitat mjedisore, dekomisionimin dhe dispozitat e tjera të lidhura me të në Kosovë. Kompania rregullisht kryen vlerësimet e saj të brendshme për provizione të tilla dhe i njeh ato në varësi të natyrës dhe rrethanave përreth këtyre dispozitave. Në varësi të natyrës dhe madhësisë së operacioneve të Kompanisë në të ardhmen dhe më tej nga çdo ndryshim i mundshëm në kornizën ligjore në Kosovë, rezultatet aktuale mund të ndryshojnë nga vlerësimet e Kompanisë.

Tatimet

Detyrimi tatimor i Kompanisë për aktivitetet operative është shuma e gjithsej detyrimeve tatimore aktuale. Llogaritja e gjithsej tatimit të Kompanisë përfshin domosdoshmërisht një shkallë vlerësimi dhe gjykimi në lidhje me zëra të caktuar, trajtimi tatimor i të cilave nuk mund të përcaktohet përfundimisht derisa të arrihet një zgjidhje me autoritetin përkatës tatimor ose, sipas rastit të jetë, përmes një procesi zyrtar juridik. Zgjidhja përfundimtare e disa prej këtyre zërave mund të ketë një ndikim material në pasqyrën e të ardhurave gjithëpërfshirëse dhe / ose variancave në rjedhën e parave.

KORPORATA ENERGJETIKE E KOSOVËS SH.A.
Shënimet për pasqyrat financiare
Për vitin e përfunduar më 31 Dhjetor 2023

4. PRONA, IMPIANTET DHE PAJISJET

	Toka dhe pyjet (në EUR '000)	Toka në miniera (në EUR '000)	Ndërtesat (në EUR '000)	Pajisjet (në EUR '000)	Ndërtimet në zhvillim e sipër (në EUR '000)	Gjithsej (në EUR '000)
Kosto/Kostot e konsideruara:						
Më 1 Janar 2022	11,489	80,374	46,330	695,619	7,051	840,863
Shtesat	-	3,197	298	5,880	733	10,108
Shlyerjet	-	-	(36)	(576)	-	(612)
Transferet e brendshme	-	-	-	2,170	(2,170)	-
Transferet në Inventar	-	-	-	-	-	-
Më 31 Dhjetor 2022	11,489	83,571	46,592	703,093	5,614	850,359
Më 1 Janar 2023	11,489	83,571	46,592	703,093	5,614	850,359
Shtesat	53,542	2028	354	7,441	25,262	88,627
Shlyerjet	(27)	-	-	(904)	-	(931)
Transferet e brendshme	-	-	45	25,070	(25,115)	-
Transferet në Inventar	-	-	-	-	-	-
Më 31 Dhjetor 2023	56,004	85,599	46,991	734,700	5,761	938,055

4. PRONA, IMPIANTET DHE PAJISJET (VAZHDIM)

	Toka dhe pyjet (në EUR '000)	Toka në miniera (në EUR '000)	Ndërtesat (në EUR '000)	Pajisjet (në EUR 000)	Ndërtimet në zhvillim e sipër (në EUR '000)	Gjithsej (në EUR '000)
Zhvlërësimi i akumuluar:						
Më 1 Janar 2022	-	53,726	25,902	490,333	-	569,961
Shtimet për vitin	-	6,80	9 1,736	39,606	-	48,232
Hegja e pasurive të shlyera	-	-	(36)	(532)	-	(568)
Më 31 Dhjetor 2022	-	60,616	27,602	529,407	-	617,625
Më 1 Janar 2023	-	60,616	27,602	529,407	-	617,625
Shtimet për vitin	-	7,547	1,782	38,249	-	47,578
Hegja e pasurive të shlyera	-	-	-	(882)	-	(882)
Më 31 Dhjetor 2023	0	68,163	29,384	566,774	-	664,321
Vlera neto në libra:						
Më 31 Dhjetor 2022	11,489	22,955	18,990	173,686	5,614	232,734
Më 31 Dhjetor 2023	65,004	17,436	17,607	167,926	5,761	273,734

Të përfshira në Pronë, Impiante dhe Pajisjet, nën kategorinë Ndërtimet në Vijim, janë investimet në burime minerale për minierën e re në vlerë prej 2,599 mijë euro më 31 dhjetor 2023 (31 dhjetor 2022: 2,599 mijë euro).

Më 31 dhjetor 2023 dhe 2022, pajisjet dhe pasuritë minerare të Kompanisë janë kolateralizuar kundër huazimeve nga huatë nga Ministria e Financave (shiko Shënimin 11). Të përfshira në "pronat" dhe "ndërtesat" janë disa prona, të cilat janë nën kontrollin e Kompanisë, por për të cilat Kompania nuk posedon dokumentacionin e duhur të pronësisë. Kompania është në proces të zgjidhjes së çështjes dhe të kompletjes së dokumentacionin me ndihmën e Qeverisë së Kosovës.

Me 31 Dhjetor 2023 Menaxhmenti ka vlerësuar kategorinë e Tokave dhe Pyjeve në vlerën e saj fer. Regjistrimi i pasurive (tokave) në vlerën e rivlerësuar për vitin 2023 është bërë bazuar në modelin e rivlerësimit sipas SNK 16, paragrafi 31. Vlera neto e aseteve të kësaj kategorie ka qenë: 11,141 mijë euro ndërsa, pas procesit të rivlerësimit vlera e tyre është: 64,176 mijë euro. Rivlerësimi i pronave të paluajtshme është realizuar po ashtu në përputhje me Standarde Evropiane të Vlerësimit (EVS 2016). Metodën e përdorur për rivlerësim janë: metoda e koston dhe metoda e krahasimit të shitblerjeve.

KORPORATA ENERGJETIKE E KOSOVËS SH.A.
Shënimet për pasqyrat financiare
Për vitin e përfunduar më 31 Dhjetor 2023

5. PASURITË E PAPREKSHME

Pasuritë e paprekshme në pasqyrën e pozicionit financiar analizohen si më poshtë:

	Softueri (në EUR '000)	Softueri në përgatitje (në EUR '000)	Gjithsej (në EUR '000)
Kosto/Kostot e konsideruara:			
Gjendja më 1 Janar 2022	1,235	-	1,235
Shtesa gjatë vitit	-	-	-
Transferet	-	-	-
Shlyerjet	(17)	-	(17)
Gjendja 31 Dhjetor 2022	1,218	-	1,218
Shtesa gjatë vitit	-	-	-
Transferet	-	-	-
Shlyerjet	-	-	-
Gjendja 31 Dhjetor 2023	1,218	0	1,218
Amortizimi i akumuluar:			
Gjendja më 1 Janar 2022	387	-	387
Amortizimi për vitin	230	-	230
Shlyerjet	(17)	-	(17)
Gjendja 31 Dhjetor 2022	600	-	600
Amortizimi për vitin	232	-	232
Shlyerjet	-	-	-
Gjendja 31 Dhjetor 2023	832	-	832
Vlera neto në libra më 31 Dhjetor 2022	618	-	618
Vlera neto në libra më 31 Dhjetor 2023	386	-	386

6. INVENTARËT

Inventarët në pasqyrën e pozicionit financiar analizohen si më poshtë:

	31.12.2023 (në EUR '000)	31.12.2022 (në EUR '000)
Materialet dhe materialet harxhuese	25,188	25,272
Linjit	5,120	5,446
Karburant	3,060	3,060
Pjesë ndërrimi	13,966	13,991
Të tjera	9,442	13,702
	56,775	61,471
Provizionimi për inventarët e vjetësuar	(37,518)	(40,640)
	19,258	20,831

KORPORATA ENERGJETIKE E KOSOVËS SH.A.
Shënimet për pasqyrat financiare
Për vitin e përfunduar më 31 Dhjetor 2023

6. INVENTARËT (VAZHDIM)

Lëvizjet në llogarinë e provizionimit të inventarit paraqiten si më poshtë:

	2023 (në EUR '000)	2022 (në EUR '000)
Gjendja më 1 Janar	(40,640)	(40,424)
Ngarkesa për periudhën	-	(216)
Lirimi i provizionit	3,122	-
Gjendja më 31 Dhjetor	(37,518)	(40,640)

7. TË ARKËTUESHMET TREGTARE DHE TË TJERA

Të arkëtueshmet tregtare në pasqyrën e pozicionit financiar analizohen si më poshtë:

	31.12.2023 (në EUR '000)	31.12.2022 (në EUR '000)
Të arkëtueshme tregtare:		
Te arkëtueshmet nga shitja e energjise	42,894	79,890
Te arkëtueshmet nga shitja e qymyrit	498	1,589
Te arkëtueshmet nga shërbimet	3,719	4,799
Interesi akrual nga te arkëtueshmet	9,011	7,407
	56,122	93,686
Minus Lejimet (shih Shënimin 28.B)	(18,554)	(22,617)
	37,568	71,069
Të arkëtueshmet tjera dhe avanset:		
Avanset ndaj furnitorëve	19,043	1,000
Interesi akrual nga depozitat	406	313
Interesi akrual nga bonot	611	-
Garancioni bankar	10	10
Të arkëtueshmet tjera	175	5,588
	20,245	6,911
Minus Lejimet për të arkëtueshmet tjera dhe avanset (Shënimi 28.B)	-	(45)
Gjithsej të arkëtueshmet tjera	20,245	6,865
Gjithsej	57,813	77,935

Të arkëtueshme tregtare janë shuma për tu paguar nga klientët për shitje të energjisë elektrike, avullit të kogjenerimit, qymyrit etj në rrjedhën e zakonshme të biznesit. Të arkëtueshmet tregtare zakonisht pranohen brenda 30 ditësh dhe për këtë arsye klasifikohen të gjitha si afatshkurtra. Llogaritë e arkëtueshme dhe paradhëniet e tjera janë të përbëra nga paradhëniet që u janë dhënë furnitorëve për punë dhe shërbime që duhen kryer, ndërsa arkëtimet e tjera janë shuma për shkak të klientëve për shërbimet e kryera. Për analiza të mëtejshme mbi lejimin e zhvlerësimit dhe rrezikun e kredisë, ju lutemi referojuni Shënimit 28.B.

Interesi akrual nga te arkëtueshmet përfaqëson të arkëtueshmen në lidhje me pagesat e vonuara të faturave të energjisë elektrike nga KEDS / KESCO dhe KOSTT.

8. PARAJA NË DORË DHE NË BANKË

Paraja në dorë dhe në bankë në pasqyrën e pozicionit financiar analizohen si më poshtë

	31.12.2023 (në EUR '000)	31.12.2022 (në EUR '000)
Llogaritë rrjedhëse në banka	48,361	97,120
Paraja në dorë	4	7
	48,365	97,127

9. DEPOZITAT ME AFAT

Depozitat me afat në pasqyrën e pozicionit financiar analizohen si më poshtë

	31.12.2023 (në EUR '000)	31.12.2022 (në EUR '000)
<u>Afatshkurtër</u>		
Depozitat në bankat komerciale lokale	72,721	48,500
<u>Afatgjatë</u>		
Depozitat në bankat komerciale lokale	80,900	96,900
	153,621	145,400

Normat e interesit për depozitat me afat të shkurtër për vitin fiskal 2023 ishin 2.85% deri në 4.20% ndërsa norma e interesit për depozitat me afat të gjatë nga 2.85% në 3.20% në vit. Depozitat me afat të gjatë kanë afat maturimi 2 vite nga fundi i vitit financiar 2023. Interesi akrual për depozita është përlogaritur në shumë prej 451 mijë euro për vitin fiskal 2023, shënim 7. Tatimi në burim prej 10% zbatohet në të ardhurat nga interesi në depozita me afat dhe mbahet nga bankat me pagesën e interesit për kompaninë.

10. INVESTIMET NË LETRA ME VLERË

Investimet në letra me vlerë në pasqyrën e pozicionit financiar analizohen si më poshtë:

	31.12.2023 (në EUR '000)	31.12.2022 (në EUR '000)
<u>Afatshkurtër</u>		
Investimet në letra me vlerë	34,296	-
<u>Afatgjatë</u>		
Investimet në letra me vlerë	16,012	-
	50,308	-

11. KAPITALI AKSIONAR

Më 31 dhjetor 2023 dhe 2022 dhe sipas Regjistrimit të Biznesit të lëshuar nga Agjencia e Regjistrimit të Biznesit në Kosovë nën Reg. Nr. 70325399, kapitali i përgjithshëm i pajtuar arrin në 25 mijë euro. Përmban 25,000 aksione të zakonshme me 1 (një) euro për aksion. Aksionari i vetëm i Kompanisë është Qeveria e Kosovës.

11.1 DIVIDENTA

Qeveria e Kosovës (Aksionari) në mbledhjen e mbajtur më 25 gusht 2022 ka nxjerrë vendimin numër 13/31 me të cilin ka kërkuar ndarjen e dividendës nga KEK-u në vlerë prej 10,000 mijë euro për aksionarin.

12. REZERVAT

Rezervat, të cilat më 31 dhjetor 2023 kapin shumën 251,507 mijë euro (2022: 198,472 mijë euro) fillimisht janë llogaritur në librat e Kompanisë, si diferencë midis kapitalit të regjistruar të aksioneve dhe vlerës së pasurive neto të Kompanisë, siç përcaktohet nga vlerësimi i pavarur në data e përfshirjes së saj si SHA (1 janar 2005). Këto rezerva hiqen nga shitja e pasurive të lidhura. Më tej, këto rezerva nuk janë të disponueshme për shpërndarje tek aksionari.

Rezervat përfshijnë gjithashtu efektin e tatimit të shtyrë (lëshimin e detyrimit tatimor të shtyrë) të krijuar fillimisht në bazë të rivlerësimit të pronës, impianteve dhe pajisjeve pas kalimit në SNRF.

Rezervat e kompanisë janë rritur për 53,035 mijë euro më 31 dhjetor 2023 për efekt të rivlerësimit të kategorisë së tokave (shih shënimin 4)

KORPORATA ENERGJETIKE E KOSOVËS SH.A.
Shënimet për pasqyrat financiare
Për vitin e përfunduar më 31 Dhjetor 2023

13. HUAZIMET

Kompania ka marrë hua afatgjata dhe afatshkurtra nga Qeveria e Republikës së Kosovës, si më poshtë:

	31.12.2023 (në EUR '000)	31.12.2022 (në EUR '000)
Pjesa afatgjatë		
Kredi me interes nga Ministria e Financave	103,992	115,380
	103,992	115,380
Pjesa afatshkurtër		
Kredi me interes nga MF - Pjesa afatshkurtër	11,387	11,387
Interesi i akrual (jo i vonuar)	609	639
	11,996	12,026
Gjithsej huazimet	115,988	127,406

Kreditë e qeverisë:

Kredia e parë në vlerë prej 166,367 mijë euro është për Miniera dhe shuma kryesore dhe interesi paguhen në 18 vjet në 36 kështe të barabarta, përveç pagesës së interesit të parë prej 1,500 mijë euro, e cila është paguar më 15 tetor 2015. Kryegjëja dhe interesi paguhen duke filluar nga 15 tetori 2018 dhe bart interes në normën maksimale 2.5% p.an. Kredia sigurohet ndaj pengut të impianteve dhe pajisjeve të kompanisë (shiko Shënimin 4). Kredia e dytë në vlerë prej 25,565 mijë euro është për gjenerim dhe shuma kryesore dhe interesi janë të ripagueshme në 9 vite në 18 kështe të barabarta duke filluar nga 15 prill 2016 dhe bart interes në normën 2.5% p.a në maksimum. Kredia sigurohet ndaj pengut të pronës, impianteve dhe pajisjeve të kompanisë (shiko Shënimin 4).

Plani i ripagimit të kredive është si më poshtë:

	Gjithsej në EUR'000
Brenda 12 muajve	11,387
2024	11,387
2025	11,387
2026	11,387
2027	11,387
Pas vitit 2028	58,444
	115,379

13.1 Rakordimi i borxhit neto

	31.12.2023 (në EUR '000)	31.12.2022 (në EUR '000)
Paraja dhe ekuivalentët e parësë	48,365	97,127
Depozitat afatshkurtra	72,721	
Investimet në letra me vlerë- afatshkurter	34,296	
Huamarrjet – të pagueshme brenda një viti	(11,996)	(12,026)
Huamarrjet – të pagueshme pas një viti	(103,992)	(115,380)
Borxhi neto	39,394	(30,279)
Paraja dhe investimet likuide	155,382	97,127
Borxhi bruto— normat e interesit të ndryshueshme	(115,988)	(127,406)
Borxhi neto	39,394	(30,279)

KORPORATA ENERGJETIKE E KOSOVËS SH.A.
Shënimet për pasqyrat financiare
Për vitin e përfunduar më 31 Dhjetor 2023

13 HUAZIMET (vazhdim)

13.2 Ndryshimet në detyrimet që rrjedhin nga aktivitetet e financimit

	1 Janar 2023 EUR '000	Rrjedhjet e parasë EUR '000	Ndryshimet jo monetare EUR '000	31 Dhjetor 2023 EUR '000
Huazimet afatshkurtra me interes	11,387		-	11,387
Huazimet afatgjata me interes	115,380	(11,387)	-	103,992
	126,766	(11,387)	-	115,379

	1 Janar 2022 EUR '000	Rrjedhjet e parasë EUR '000	Ndryshimet jo monetare EUR '000	31 Dhjetor 2022 EUR '000
Huazimet afatshkurtra me interes	11,387		-	11,387
Huazimet afatgjata me interes	126,767	(11,387)	-	115,380
	149,541	(11,387)	-	126,767

14. GRANTET E SHTYERA

Kompania ka grante të shtyera të pranura para vitit 2010 nga Qeveria e Republikës së Kosovës për financimin e pasurive afatgjata. Bilanci i mbetur në 31 dhjetor 2023 dhe 2022 është si më poshtë:

	31.12.2023 (në EUR '000)	31.12.2022 (në EUR '000)
Më 1 Janar	8,211	10,820
Të amortizuar gjatë vitit (Shënimi 17)	(2,162)	(2,609)
Gjendja më 31 Dhjetor	6,049	8,211

14.1 GRANTET E SHTYERA - IMPORTI I ENERGJISË

Kompania ka marrë grante nga Qeveria e Republikës së Kosovës për të mbuluar koston e energjisë elektrike të importuar në mënyrë që të plotësojë nevojat e përdoruesve të fundit të energjisë elektrike. Subvencionin e marrë dhe kostot që lidhen me importin e energjisë elektrike janë si më poshtë:

	31.12.2023 (në EUR '000)	31.12.2022 (në EUR '000)
Më 1 Janar,	27,012	16,648
Grantet e pranura gjatë vitit	210	30,000
Të liruara gjatë vitit (Shënimi 17)	(9,397)	(19,636)
Gjendja më 31 Dhjetor,	17,825	27,012

15. PROVIZIONET (vazhdim)

Provizionet për pastrimin dhe rikuperimin e tokës

Më 31 Dhjetor 2019 menaxhmenti ka bërë vlerësime të reja në lidhje me detyrimet mjedisore, projekti "Dekomisionimi i impiantit të gazifikimit" është hequr nga provizionet. Ky detyrim do të adresohet përmes Projektit të Dekomisionimit të Zonës së Aplikimit Kimik të financuar nga BE. Angazhimi për të financuar këtë projekt u dha nga BE (përmes fondeve IPA) në dhjetor 2019.

Gjithashtu, projekti "Ndotja e ajrit në Kosovë A" është hequr pasi projektet e Rripave të Gjellbërta, Pastrimi dhe mirëmbajtja e zonave të gjellbërta dhe Parku Dardhë (BB), do të ndikojë në përmirësimin e cilësisë së ajrit për TC Kosova A, ndërsa për shkak të moshës së TC Kosova A dhe pasiguria për rindërtimin / dekomisionimit të TC Kosova A, menaxhmenti nuk planifikon ndonjë investim në këtë termocentral.

Provizionet e reja për deponitë e mbingarkuara bazohen në detyrimet ligjore të kompanisë dhe llogaritjet e kostos së brendshme bazuar në përvojat e viteve të kaluara. Gjatë vitit 2023, në bazë të vlerësimeve të reja të bëra Kompania nuk njohu provizione shtesë.

Provizionet ligjore:

Më 31 dhjetor 2023, Kompania ka rivlerësuar ndikimin e mundshëm të çështjeve gjyqësore. Kompania beson se shuma prej 12,332 mijë euro (31 dhjetor 2022: 15,943 mijë euro) është një vlerësim më i mirë për çdo rrjedhë të mundshme të parave të gatshme. Tabela e mëposhtme shpalos natyrën e provizioneve ligjore:

	31 Dhjetor 2023 (në EUR '000)	31 Dhjetor 2022 (në EUR '000)
Kontestet në lidhje me përfundimin e punësimit	7,786	7,786
Kontestet me furnitorin	963	963
Kërkesat për kompensim që lidhen me dëmtimin e pasurisë	4,488	4,488
Pretendime të tjera	749	749
Gjithsej provizionet ligjore	12,232	13,986

Provizionet në lidhje me personelin

Provizionet njihen në pasqyrat financiare të kompanisë për pagesat që lidhen me pensionet suplementare dhe qiratë të cilat janë paguar në bazë të vendimeve të gjykatave për punonjësit e plagosur në vendin e punës dhe kanë humbur aftësinë e tyre për të punuar dhe të familjarëve të tyre në rast se punonjësi ka vdekur në vendin e punës. Menaxhmenti bën vlerësime vjetore në lidhje me bilancin që duhet të llogariten në lidhje me detyrimin e Kompanisë për pagimin e pensioneve dhe qirave shtesë.

KORPORATA ENERGJETIKE E KOSOVËS SH.A.
Shënimet për pasqyrat financiare
Për vitin e përfunduar më 31 Dhjetor 2023

16. TË PAGUESHMET TREGTARE DHE TË TJERA

Të pagueshmet tregtare janë detyrime pa interes me furnitorët vendor dhe të huaj dhe normalisht shlyhen në një periudhë që shkon nga 30 ditë deri në 180 ditë.

	31.12.2023 (në EUR '000)	31.12.2022 (në EUR '000)
Kreditorët tregtar		
Furnitorët vendor	10,879	11,444
Furnitorët e huaj	-	2,729
	10,879	14,783
Të pagueshmet tjera rrjedhëse		
Detyrimet e pagave	2	1
Detyrimet e tatimit mbi të ardhurat dhe kontributet pensionale	466	541
Paradhëniet e klientëve	-	123
TVSH-ja e pagueshme	-	885
Tatime të pagueshme	367	435
Të pagueshmet të tjera	1,104	5,598
	1,937	7,582
	12,816	21,755

17. SHPENZIMET AKRUALE

Shpenzimet akruale përbëhen nga sa vijon:

	31.12.2023 (në EUR '000)	31.12.2022 (në EUR '000)
Tarifat e linjtit	5,432	6,464
Shpenzime të tjera akruale	22	123
	5,454	6,587

Tarifa e licencës për linjtin përfaqëson honorare të paguara në lidhje me aktivitetet minerare të Kompanisë për nxjerrjen e linjtit të përdorur në termocentralet. Tarifa e licencës 3 euro/ ton në 2023 (2022: 3 Euro /ton). Gjithsej Tarifa e licencës për linjtin e ngarkuar në fitimin dhe humbjen aktuale për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2023 arrin në 21,225 mijë euro (2022: 25,071 mijë euro). Për periudhën 01 janar 2022 deri më 31 maj 2022 KEK-u është liruar nga pagesa e tarifës për linjtin me ligjin për rimëkëmbjen ekonomike.

18. TË HYRAT NGA ENERGJIA ELEKTRIKE DHE SHITJET E TJERA

Shitjet e Kompanisë përbëhen nga sa vijon:

	Viti i përfunduar 31 Dhjetor 2023 (në EUR '000)	Viti i përfunduar 31 Dhjetor 2022 (në EUR '000)
Shitja e energjisë elektrike		
Të ardhurat nga shitja e energjisë elektrike	141,139	150,622
Të ardhurat nga jo-balancat	3,890	10,537
Të ardhurat nga Kogjenerimi	1,589	1,402
Të ardhurat nga faturimi i energjisë elektrike	2,517	
Eksporti i energjisë elektrike	26,009	117,386
	175,143	279,947
Shitje të tjera		
Shitjet e qymyrit	5,399	3,260
Tjera	282	310
	5,680	3,570
	180,824	283,517

KORPORATA ENERGJETIKE E KOSOVËS SH.A.
Shënimet për pasqyrat financiare
Për vitin e përfunduar më 31 Dhjetor 2023

18. TË HYRAT NGA ENERGJIA ELEKTRIKE DHE SHITJET E TJERA (VAZHDIM)

Shitjet e energjisë elektrike nga klienti janë si më poshtë:

	Viti i përfunduar 31 Dhjetor 2023 (në EUR '000)	Viti i përfunduar 31 Dhjetor 2022 (në EUR '000)
Shitja e energjisë elektrike		
KEDS	14,261	20,589
KESCO	123,198	127,329
FERRONIKELI	1,701	159
KOSTT	1,979	2,545
	141,139	150,622

19. TË HYRAT NGA GRANTET

Të ardhurat nga grantet e paraqitura në Pasqyrën e të Ardhurave Gjithëpërfshirëse kanë të bëjnë me zhvlerësimin e pasurive afatgjata të financuara përmes granteve para vitit 2010:

	Viti i përfunduar 31 Dhjetor 2023 (në EUR '000)	Viti i përfunduar 31 Dhjetor 2022 (në EUR '000)
Amortizimi i granteve të shtyra në lidhje me PPE	2,165	2,609
Të hyrat e liruara nga importi i energjisë	9,397	19,636
	11,559	22,245

Kompania nuk ka pranuar grante, as për shpenzime operative apo financim të pasurive afatgjata, që nga viti 2010.

Qeveria e Republikës së Kosovës (QRK) me vendimin me numër 05/55 të datës 21.01.2022 ka ndarë mjetet për subvencionimin e importit të energjisë elektrike në shumën 10,000 mijë euro si dhe me vendimin 02/117 të datës 29.12.2023 ka ndarë mjete shtesë në shumën 20,000 mijë euro për të njëjtin qëllim. Për vitin 2022 QRK ka ndarë gjithsej 30,000 mijë euro për mbulimin e importit të energjisë elektrike. Në bazë të vendimit 05/55 të datës 21.01.2022, KEK-u dhe ME-ja kanë lidhur një marrëveshje për Monitorim dhe kontrollë, në të cilën KEK-u merr përgjegjësinë për sigurimin e importit të energjisë elektrike për të mbuluar nevojat për furnizim me energji për konsumatorët fundorë. Ndërsa, bazuar në vendimin 02/117 të datës 29.12.2022 nuk është parë e nevojshme një marrëveshje e tillë pasi që vendimi ka qenë i qartë për tu zbatuar. Deri më 31 dhjetor 2023, KEK-u ka blerë gjithsej 70,711 MWh energji elektrike.

KORPORATA ENERGJETIKE E KOSOVËS SH.A.
Shënimet për pasqyrat financiare
Për vitin e përfunduar më 31 Dhjetor 2023

20. TË HYRAT TJERA

Të hyrat e tjera janë paraqitur në Pasqyrën e të Ardhurave Gjithëpërfshirëse dhe janë analizuar si më poshtë:

	Viti i përfunduar 31 Dhjetor 2023 (në EUR '000)	Viti i përfunduar 31 Dhjetor 2022 (në EUR '000)
Mbledhja e arkëtimeve nga klientët nga KESCO / KEDS *	281	901
Të ardhura nga qiraja	25	26
Të hyrat nga interesi në depozita	-	348
Të ardhura të tjera	490	924
	796	2,199

*Pas transferimit të divizioneve të Shpërndarjes dhe furnizimit, KEK nënshkroi një marrëveshje me KEDS për t'i caktuar KEDS mbledhjen e arkëtimeve të papaguara dhe KEK-u i ka shlyer të gjitha shumatat e arkëtueshme nga klientë individualë dhe tregtarë, të cilat tashmë ishin parashikuar plotësisht. Shuma neto e arkëtueshmeve e shlyer më 08 maj 2013 mbahet si llogari jashtë bilancit dhe më 31 dhjetor 2023 arrin në 287,764 mijë euro.

21. SHPENZIMET E PERSONELIT

Shpenzimet e personelit paraqiten në Pasqyrën e të Ardhurave Gjithëpërfshirëse dhe analizohen si më poshtë:

	Viti i përfunduar 31 Dhjetor 2023 (në EUR '000)	Viti i përfunduar 31 Dhjetor 2022 (në EUR '000)
Pagat, neto	39,903	39,193
Kontributet pensionale dhe tatimet	7,917	7,700
Tjera	113	134
	47,933	47,027

22. ENERGJIA ELEKTRIKE DHE KOMUNALITË

Energjia elektrike dhe komunalitë paraqiten në Pasqyrën e të Ardhurave Gjithëpërfshirëse dhe analizohen si më poshtë:

	Viti i përfunduar 31 Dhjetor 2023 (në EUR '000)	Viti i përfunduar 31 Dhjetor 2022 (në EUR '000)
Karburanti	5,440	5,307
Transmisioni i energjisë elektrike	10,164	15,102
Importi i energjisë	8,255	4,556
Shpenzimet për mbulimin e humbjeve (Vendimi i ZRRE-së 909_2017)*	3,518	3,518
Gaz dhe ujë	794	895
Shkëmbimi i shpenzimeve të energjisë elektrike	-	-
Importimi i energjisë elektrike**	9,937	23,647
	37,568	53,025

KORPORATA ENERGJETIKE E KOSOVËS SH.A.
Shënimet për pasqyrat financiare
Për vitin e përfunduar më 31 Dhjetor 2023

*Vendimi V_909_2017 është marrë nga ZRRE për rregullimet vjetore për periudhën rregullatore 2013-2016. Bazuar në këtë vendim, ZRRE ka detyruar KEK-un që të kompensojë shumën prej 21 milion euro konsumatorëve përmes KOSTT. Për zbatimin e këtij vendimi, KEK dhe KOSTT kanë marrëveshje për shitje dhe blerje të energjisë dhe kompensimit. E njëjta shumë njihet si e ardhur si rezultat i KOSTT. KEK ka përmbyllur ne teresi obligimin ndaj KOSTT që rrjedh nga ky vendim.

** Energjia elektrike e importuar, në bazë të vendimit nr. 05/55 të datës 21.01.2022 dhe vendimit 02/117 të datës 29.12.2022, siç është shpalosur në shënimin 18, është 23,647 mijë euro (në vitin 2023 11,914 mijë euro). Shuma prej 19,636 mijë euro (2023: 9,397 mijë euro) është liruar përmes grantit qeveritar, ndërsa pjesa e mbetur i është faturuar KESCO-s dhe është përfshirë në shitjen e energjisë elektrike në shënimin 17.

23. SHPENZIMET E TJERA OPERATIVE

Shpenzimet e tjera operative paraqiten në Pasqyrën e të Ardhurave Gjithëpërfshirëse dhe analizohen si më poshtë:

	Viti i përfunduar 31 Dhjetor 2023 (në EUR '000)	Viti i përfunduar 31 Dhjetor 2022 (në EUR '000)
Shpenzimet e sigurimit	2,338	1,925
Shpenzimet gjyqësore	117	399
Licencat	859	957
Pagesat e dëmeve mjedisore	254	424
Shpenzimet jo të prodhimit	383	284
Shpenzimet në lidhje me mbledhjen e arkëtimitve të vjetra - (Kesco)	-	-
Shlyerjet e PPE-së dhe inventarëve	74	98
Shërbime komunale	248	251
Shpenzimet tatimore	143	159
Ligjore dhe këshilluese	22	137
Shërbimet e transportit	1,154	1,195
Gjoha	3,230	-
Shlyerjet e të arkëtueshmeve dhe pasurive të tjera	72	112
Shpenzimet tjera operative	723	610
	9,617	6,551

24. TË ARDHURAT/SHPENZIMET FINANCIARE NETO

Të ardhurat/shpenzimet financiare neto paraqiten në Pasqyrën e të Ardhurave Gjithëpërfshirëse dhe analizohen si më poshtë:

	Viti i përfunduar 31 Dhjetor 2023 (në EUR '000)	Viti i përfunduar 31 Dhjetor 2022 (në EUR '000)
Të ardhurat nga interesi	1,959	5,404
Te ardhurat nga interesi ne IF	4,437	
Shpenzimet e interesit nga huazimet	(2,997)	-2,967
Interesi i ngarkuar në provizionet	(965)	(940)
Të ardhurat financiare / (tarifat), neto	2,434	1,497

KORPORATA ENERGJETIKE E KOSOVËS SH.A.
Shënimet për pasqyrat financiare
Për vitin e përfunduar më 31 Dhjetor 2023

25. TATIMI

Përbërja e shpenzimit të tatimit për vitin 2023 dhe 2022 është si më poshtë:

	Viti i përfunduar 31 Dhjetor 2023 (në EUR '000)	Viti i përfunduar 31 Dhjetor 2022 (në EUR '000)
Tarifa aktuale e tatimit	3,777	14,123
Shpenzimi i tatimit të shtyrë		(498)
	3,777	13,625

25. TATIMI (vazhdim)

Rakordimi ndërmjet kontabilitetit dhe fitimit tatimor është paraqitur në tabelën më poshtë:

	Viti i përfunduar 31 Dhjetor 2023 (në EUR '000)	Viti i përfunduar 31 Dhjetor 2022 (në EUR '000)
<i>Fitimi para tatimit</i>	16,967	118,545
Shpenzime jo të zbritshme për qëllime tatimore		
Zhvlerësimi	21,609	18,077
Humbjet nga dëmtimi / lirimi i të arkëtueshmeve tregtare	972	4,500
dhe të tjera dhe shlyerjet		
Ndryshimi në provizionimin e inventarit	(3,122)	
Ndryshimi në rezervën e linjitit	326	216
Ndryshimi në provizionet tjera	2,671	
Shkembimi i energjisë elektrike	3,786	
Shpenzime të tjera tatimore jo të zbritshme	293	884
Të ardhurat e përjashtuara për qëllime tatimore		
Ndryshimi në provizionimin e inventarit		(90)
Ndryshimi në rezervën e linjitit		(572)
Te ardhurat nga interesi	(5,083)	
Ndryshimi në provizionimin mjedisor		(258)
Ndryshimi në provizionimin e fondit pensional		(75)
Fitimi para shfrytëzimit të humbjeve tatimore	37,767	141,227
Humbjet e tatimeve të bartura	-	-
Fitimi i tatueshëm	37,767	141,227
Shpenzimet e tatimit në fitim për vitin	3,777	14,123
Ngarkesa e tatimit të shtyrë		(498)
Shpenzimet e tatimit në fitim	3,777	13,625

Sipas Ligjit për të Ardhurat e Korporatave nr. 06 / L-105, kompanisë i kërkohet të paguajë tatimin në fitim me një normë prej 10% të fitimit të tatueshëm, siç llogaritet në Pasqyrën Vjetore të Kthimit të Tatimit në të Ardhura. Në përputhje me Ligjin e ri, humbjet tatimore mund të barten përpara për t'u shlyer gjatë katër viteve të ardhshme pas vitit në të cilin është shkaktuar humbja tatimore.

26. PASURITË DHE DETYRIMET E TATIMIT TË SHTYRË

Detyrimi tatimor i shtyrë llogaritet si më poshtë:

	Viti i përfunduar 31 Dhjetor 2023 (në EUR '000)	Viti i përfunduar 31 Dhjetor 2022 (në EUR '000)
Vlera bartëse e ndërtesave, pajisjeve dhe softuerit IT	193,455	193,455
Vlera bartëse tatimore	(96,977)	(96,977)
Diferenca e përkohshme e tatueshme	96,479	96,479
Detyrimi tatimor i shtyrë në 10%	9,648	9,648

Detyrimi i përgjithshëm tatimor i shtyrë nuk është kalkuluar në datën e përgatitjes së pasqyrave financiare.

27. ZOTIMET DHE KONTIGJENCAT

A Zotimet

Më 31 dhjetor 2023, Kompania ka zotime kapitale prej 29,382 mijë euro (2022: 24,865 mijë euro). Kompania nuk ka zotime operative të qirasë deri në fund të vitit.

B Detyrimet kontigjente

Që nga data e këtyre pasqyrave financiare, Kompania është e përfshirë në 716 padi (2022: 611 raste). Përveç provizionit të njohur në këto pasqyra financiare, Kompania beson se nuk do të ketë ndonjë dispozitë shtesë të kërkuar kundër çështjeve në pritje të gjykatës. Shuma e mundshme e gjithsej pagesave që Kompania do të mund të kërkojë të bënte, nëse kishte ndonjë vendim të pafavorshëm në lidhje me detyrimet kontigjente që nuk janë njohur në pasqyra financiare, vlerësohet të jetë afërsisht 12,076 mijë euro.

C Kontestet tatimore

Pasqyrat financiare të Kompanisë për vitin që përfundon më 31 dhjetor 2023 dhe 2022 janë subjekt i inspektimit nga autoritetet lokale tatimore.

Menaxhmenti i Kompanisë përdori vlerësimin dhe gjykimin e tij më të mirë për t'u pajtuar me ligjet e taksave duke përfshirë përdorimin e rezultateve të inspektimeve të mëparshme tatimore. Për shkak të përdorimit të gjykimin në përputhje me disa kërkesa të ligjeve tatimore dhe në varësi të vlerësimit të autoriteteve tatimore, shpenzimet tatimore, detyrimet dhe parapagimet më 31 dhjetor 2023 nuk do të ndryshojnë ndjeshëm në krahasim me atë të raportuar në këto pasqyra financiare.

D Garancionet bankare dhe të tjera

Më 31 dhjetor 2023, garancitë e papaguara të lëshuara në favor të kompanisë ishin 26,996 mijë euro (më 31 dhjetor 2022: 26,966 mijë euro). Ndërsa garancitë e lëshuara nga Kompania në favor të palëve të tjera arrijnë në 93 mijë euro më 31 dhjetor 2023.

26. ZOTIMET DHE KONTIGJENCAT (vazhdim)

F Shpenzimet e dekomisionimit dhe pastrimit:

Qeveria e Kosovës është e përkushtuar të dekomisionoj TC 'Kosova A', për shkak të vjetërsisë dhe ndotjes së mjedisit, por edhe për faktin se Kosova është palë në ENCT dhe duhet të respektojë Direktivën Evropiane 2001/80 / EC, për kufizimin e emetimeve të ndotësve të caktuar në ajër nga impiantet e mëdha të djegies.

Bazuar në Draft Strategjinë e Energjisë të Republikës së Kosovës për periudhën 2013-2023 është parashikuar që koha e dekomisionimit të TC Kosova A, është e lidhur ngushtë me hyrjen në operim të TC Kosova e Re, në mënyrë që të mos krijohet mungesë të energjisë elektrike në kapacitetet lokale. Duhet gjithashtu të theksohet se çmontimi i të gjitha njësive të TC Kosova A do të fillojë menjëherë pas dekomisionimit nga përdorimi të njësive të tij aktive.

Strategjia e Energjisë së Kosovës 2017 - 2026 qëndron për ndërtimin e kapaciteteve të reja për prodhimin e energjisë elektrike dhe dekomisionimit të TC Kosova A, për arsye të ndryshme procesi u vonua dhe më në fund në 2015 ofertuesi u zgjodh për ndërtimin e TC Kosova e Re, megjithatë, kompania e zgjedhur ka deklaruar tërheqjen nga ky projekt. Prandaj, një strategji e re tani duhet të shkruhet në këto rrethana të reja, ku ajo duhet të bazohet në burimet lokale dhe vendimmarrjen, dhe e ardhmja e TC Kosova A është jetike.

Duke pasur parasysh ndryshimin e rrethanave dhe situatën e përgjithshme të krijuar në sektorin e energjisë në vend, me qëllim për të ndihmuar vendimmarrjen për të ardhmen e TC Kosova, duhet të kryhet një Studim i Fizibilitetit për rehabilitimin / rindërtimin e TC Kosova A.

Qëllimi strategjik i rehabilitimit / rindërtimit të TC Kosova A është të diagnostikojë gjendjen aktuale të TC Kosova A, të zgjas jetën e punës së këtij termocentrali, në përputhje me kërkesat mjedisore të BE-së dhe Shtetit, dhe sigurimin afatgjatë dhe të qëndrueshëm të gjenerimit të energjisë së qymyrit. Objektivat e projektit duhet të mbulojnë aspektet e mëposhtme:

Zgjatja e jetës së funksionimit të TC Kosova A për një periudhë:

- të paktën 25 vite
- 10 deri në 15 vite

Mirëmbajtja e TC A me lëndë djegëse primare të linjtit dhe lëndë djegëse ndihmëse Diesel;

Operacion në përputhje të plotë me ligjet, udhëzimet shtetërore të Kosovës dhe me direktivat e BE-së (Direktiva LCP 2010/75 / BE);

Mundësia për të përdorur teknologjinë më të mirë BAT në dispozicion (Teknologjia në dispozicion);

- Metodatat që do të përdoren për të siguruar objektivat e projektit, dhe
- Sigurimi i standardeve më të larta në lidhje me mbrojtjen e mjedisit dhe jetës njerëzore.

Përveç dispozitave të njohura të mjedisit të shpalosura në Shënimin 14, Kompania pranon se ka një numër shqetësimesh dhe detyrimesh mjedisore që rrjedhin nga Operacionet e Kompanisë që kërkojnë kosto të konsiderueshme për të korrigjuar. Bazuar në një studim të dekomisionimit të datës 15 mars 2010, kostot e tilla vlerësohen si më poshtë:

	(në milion EUR)
Prishja, pastrimi dhe rivitalizimi i zonës me një numër lehtësish mbështetëse që shërbejnë për pesë njësi të Kosovës A	28.4
Çështjet sociale; të cilat përfshijnë rikualifikimin e punëtorëve, socializimin, pensionin e parakohshëm dhe format e tjera të rehabilitimit të punëtorëve	5
Dekomisionimi i gazifikimit dhe e azotit	17.5
"Kosova Thëngjill" dekomisionimi dhe rehabilitimi i mjedisit në fushën e TC Kosova A	5
Gjithsej i vlerësuar	55.9

KORPORATA ENERGJETIKE E KOSOVËS SH.A.
Shënimet për pasqyrat financiare
Për vitin e përfunduar më 31 Dhjetor 2023

26. ZOTIMET DHE KONTIGJENCAT (vazhdim)

Këto kosto mund të mos jenë rezultati përfundimtar i kostos së shlyerjes së këtyre detyrimeve dhe kërkohen studime të mëtejshme dhe janë planifikuar të përcaktojnë detyrimet e mundshme.

Sidoqoftë, kompania nuk ka përgjegjësi ligjore aktuale për të shlyer këto detyrime pasi detyrime të tilla nuk janë parashikuar qartë nga legjislacioni në fuqi. Si pasojë, ajo nuk ka njohur një provizion në pasqyrat e tij financiare.

Që nga data e raportimit, nuk ka vendime ose informacione të reja të disponueshme për ne, të cilat do të tregojnë qasje të ndryshme ndaj njësive TC Kosova A.

Në datën e raportimit, nuk ka vendime ose informacione të disponueshme që do të tregojnë qasje të ndryshme për njësitë e Kosovës A.

Këto kosto mund të mos jenë rezultati përfundimtar i kostos për rregullimin e këtyre detyrimeve, dhe studime të tjera janë gjithashtu të nevojshme dhe janë planifikuar për të konstatuar detyrimet e mundshme.

Sidoqoftë, kompania aktualisht nuk ka asnjë detyrim ligjor t'i zbatojë këto detyrime, pasi këto detyrime nuk janë parashikuar qartë nga legjislacioni në fuqi. Si pasojë, asnjë pasqyrë nuk është njohur në pasqyrat financiare. Në datën e raportimit, nuk ka vendime ose informacione të disponueshme që të tregojnë mënyra të ndryshme ndaj njësive të Kosovës A.

27. KATEGORITË E PASURIVE DHE DETYRIMEVE FINANCIARE

Vlera kontabël e pasurive financiare dhe detyrimeve financiare për secilën kategori janë si më poshtë:

	<u>Më 31 Dhjetor 2023</u> <u>(në EUR '000)</u>	<u>Më 31 Dhjetor 2022</u> <u>(në EUR '000)</u>
Pasuritë financiare		
<i>Huatë dhe arkëtimet (kosto e amortizuar)</i>		
Të arkëtueshmet tregtare dhe të tjera	38,770	76,935
Paraja dhe ekuivalentët e saj	48,365	97,127
Investimet në letra me vlerë	50,308	
Depozitat me afat	153,621	145,400
	<u>291,064</u>	<u>319,462</u>
Detyrimet financiare		
<i>Detyrime të tjera (kosto e amortizuar)</i>		
Të pagueshmet tregtare dhe të tjera	12,816	20,748
Huazimet	115,988	127,406
Shpenzimet akruale	5,454	6,587
	<u>134,258</u>	<u>154,741</u>

28. MENAXHIMI I RREZIKUT FINANCIAR

A: - Menaxhimi i rrezikut kapital

Objektivat e Kompanisë kur menaxhon me kapital janë që të mbrojnë aftësinë e Kompanisë për të vazhduar me vijimësinë në mënyrë që të ofrojnë kthime për aksionarët përmes optimizimit të gjendjes së borxhit dhe ekuitetit. Struktura e kapitalit të kompanisë përbëhet nga huazimet dhe kapitali i atribuar ndaj mbajtësit të kapitalit, që përfshin kapitalin, rezervat dhe humbjet e mbajtura.

Raporti i borxhit

Menaxhmenti rishikon strukturën e kapitalit në baza të vazhdueshme. Si pjesë e këtij shqyrtimi, menaxhmenti konsideron koston e kapitalit dhe rrezikun që lidhet me secilën klasë të kapitalit. Raporti i borxhit në fund të vitit ishte si më poshtë:

	Më 31 Dhjetor 2023 (në EUR '000)	Më 31 Dhjetor 2022 (në EUR '000)
Borxhi	115,988	127,406
Ekuiteti	378,612	312,705
Koeficienti i borxhit në raport me ekuitetin	31%	41%

B: - Rreziku kreditor

Kompania i nënshtrohet rrezikut të kredisë përmes aktiviteteve të saj të shitjes. Në këtë drejtim, rreziku i kredisë për Kompaninë buron nga mundësia që palë të ndryshme mund të mos paguajnë detyrimet e tyre kontraktuale. Kompania merr garanci kur është e përshtatshme për të zbutur rrezikun e kredisë. Politika e Kompanisë është që të merret vetëm me palë të besueshme. Kushtet e kredisë variojnë midis 30 dhe 90 ditë.

Rreziku i vazhdueshëm i kreditor menaxhohet duke monitoruar klientët çdo muaj dhe duke i paralajmëruar klientët menjëherë. Të arkëtueshme tregtare përbëhen nga një numër i vogël i konsumatorëve. Llogaritë e arkëtueshme neto nga detyrimet e KESCO, KEDS, Termokos, KOSTT dhe Kosova Thëngjilli përbejnë pjesën e konsiderueshme të arkëtueshmeve neto të Kompanisë më 31 dhjetor 2023. Rreziku i kredisë për para dhe ekuivalentët e saj konsiderohet i papërfillshëm, pasi palët janë banka me reputacion. Ekspozimi maksimal i kompanisë ndaj rrezikut të kredisë përfaqësohet nga vlera kontabël e secilës pasuri financiare në Pasqyrën e pozicionit financiar, siç thuhet në tabelën e mëposhtme:

	Më 31 Dhjetor 2023 (në EUR '000)	Më 31 Dhjetor 2022 (në EUR '000)
Pasuritë financiare		
<i>Huatë dhe arkëtimet</i>		
Të arkëtueshme tregtare dhe të tjera	38,770	76,935
Paraja dhe ekuivalentët e saj	38,635	97,127
Depozitat me afat	153,621	145,400
Investimet në letra me vlerë	50,308	-
	291,064	319,462

Kompania analizon arkëtimet e saj të grupuara bazuar në të arkëtueshme të vonuara dhe jo të vonuara dhe bën supozime për të ndarë një normë të përgjithshme të pritshme të humbjes së kredisë për secilin grup. Më 31 dhjetor 2023 dhe 2022, Kompania nuk ka alokuar humbjen kreditore për disa të arkëtueshme

KORPORATA ENERGJETIKE E KOSOVËS SH.A.**Shënimet për pasqyrat financiare****Për vitin e përfunduar më 31 Dhjetor 2023**

tregtare që nuk janë për shkak të atyre që nuk janë shlyer deri në datën e caktuar të kontratës duke marrë parasysh që ato do të pranohen në muajt e parë të vitit pasardhës.

28. MENAXHIMI I RREZIKUT FINANCIAR (vazhdim)***Lejimet për humbjet e pritshme kreditore***

Kompania ka njohur një humbje 972 mijë euro në pasqyrë të të ardhurave gjithëpërfshirëse në lidhje me humbjet e pritshme kreditore për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2023.

Më poshtë janë paraqitur të arkëtueshmet tregtare bazuar në arkëtime të vonuara dhe jo të vonuara dhe kompensimi për humbjet e pritshme kreditore të parashikuara më lart janë si më poshtë:

Më 31 Dhjetor 2023 (në EUR '000)				Më 31 Dhjetor 2022 (në EUR '000)		
Të arkëtueshmet tregtare të vonuara dhe jo të vonuara	Vlera bruto	Provizioni	Vlera neto	Vlera bruto	Provizioni	Vlera neto
me vonesë deri në 6 muaj	19,238	(1,276)	17,962	49,269	(5,974)	43,295
me vonesë nga 6-12 muaj	2,916	(1,312)	1,604	3,271	(1,472)	1,799
me vonesë për më shumë se 12 muaj	15,966	(15,966)	-	15,171	(15,171)	-
Të arkëtueshmet tregtare me vonesë	38,120	(18,554)	19,566	67,711	22,617	45,094
Jo të vonuara				25,947	-	25,947
Të arkëtueshmet tregtare jo të vonuara	18,002	-	-	25,947	-	25,947
Gjithsej	56,122	(18,554)	37,568	93,658	(22,617)	71,041

Lejimet nga humbjet për të arkëtueshmet tregtare dhe të tjera më 31 dhjetor rakordohen me saldon hapëse të lejimet nga humbjet si më poshtë:

	Më 31 Dhjetor 2023 (në EUR '000)	Më 31 Dhjetor 2022 (në EUR '000)
Gjendja më 1 Janar	(22,617)	(18,163)
Shlyerjet e provizionit të arkëtimeve të vjetra	-	-
Lëshimi i provizioneve	5,034	-
Tarifa për periudhën	(972)	(4,499)
Gjendja më 31 Dhjetor	(18,554)	(22,662)

Të arkëtueshmet tregtare dhe të tjera shlyhen kur nuk ka ndonjë pritje të arsyeshme të rikuperimit. Treguesit se nuk ka ndonjë pritje të arsyeshme të rimëkëmbjes përfshijnë, mes të tjerash, mosarritjen e një debitori për t'u përfshirë në një plan ripagimi me kompaninë.

KORPORATA ENERGJETIKE E KOSOVËS SH.A.
Shënimet për pasqyrat financiare
Për vitin e përfunduar më 31 Dhjetor 2023

28. MENAXHIMI I RREZIKUT FINANCIAR (vazhdim)

Humbjet neto nga dëmtimi në pasuritë financiare të njohura në fitim ose humbje

Gjatë vitit, fitimet / (humbjet) e mëposhtme u njohën në fitim ose humbje në lidhje me pasuritë financiare të zhvlerësuara:

	Viti përfunduar 31 Dhjetor 2023 (në EUR '000)	Viti përfunduar 31 Dhjetor 2022 (në EUR '000)
Humbjet nga zhvlerësimi / dëmtimi		
Dëmtimi i ngarkuar për të arkëtueshmet tregtare dhe të tjera	(972)	(4,499)
Kthimi i humbjeve të mëparshme nga dëmtimi		
Humbjet neto nga dëmtimi në pasuritë financiare	(972)	(4,499)

C: - Rreziku tregtar

Aktivitetet e kompanisë e ekspozojnë atë kryesisht në rrezikun financiar të ndryshimeve në normat e interesit, si më poshtë në 27 (e) dhe rrezikun e mallrave në 27 (d). Rreziku i tregut nuk është i përqendruar në rrezikun valutor, pasi shumica e transaksioneve të kompanisë janë në valutë vendore.

D: - Rreziku i produktit

Rreziku i mallit i referohet paqartësive të vlerave të tregut në të ardhmen dhe madhësisë së të ardhurave të ardhshme, të shkaktuara nga luhatja e çmimeve të mallrave. Kompania importon energji elektrike për të mbuluar deficitin në bilancin energjetik të Kosovës, duke e ekspozuar këtë kompani ndaj rrezikut të mallrave. Sidoqoftë, duke filluar nga maji 2013, KEK-u nuk importon më energji. Prandaj, ekspozimi i tij ndaj rrezikut të mallit është i kufizuar në eksportin e energjisë që nuk është domethënëse për operimet e Kompanisë aktualisht.

E: - Rreziku i normave të interesit

Rreziku i normës së interesit përbëhet nga rreziku që vlera e një instrumenti financiar të luhetet për shkak të ndryshimeve në normat e interesit të tregut dhe rrezikut që maturimet e pasurive që mbartin interes ndryshojnë nga maturimet e detyrimeve që mbartin interesin e përdorur për të financuar ato pasuri (ri - Rreziku i çmimit). Kohëzgjatja për të cilën norma e interesit është e fiksuar në një instrument financiar tregon, në ç'masë është e ekspozuar ndaj rrezikut të normës së interesit.

Menaxhmenti beson se përveç huazimeve, Kompania nuk është e ekspozuar ndaj rrezikut të normës së interesit në instrumentet e tij financiare. Më 31 dhjetor 2023 dhe 2022, të gjitha huazimet janë marrë nga Qeveria e Kosovës, e cila është aksioneri 100% i Kompanisë, me normat variabile të interesit. Më poshtë është dhënë analiza e pasurive financiare dhe e detyrimeve financiare.

KORPORATA ENERGJETIKE E KOSOVËS SH.A.
Shënimet për pasqyrat financiare
Për vitin e përfunduar më 31 Dhjetor 2023

28. MENAXHIMI I RREZIKUT FINANCIAR (vazhdim)

	Më 31 Dhjetor 2023 (në EUR '000)	Më 31 Dhjetor 2022 (në EUR '000)
Pasuritë		
<i>Që nuk bartin interes</i>		
Të arkëtueshmet tregtare dhe të tjera	37,753	76,622
Paraja dhe ekuivalentët e saj	4	7
<i>Me normë fikse të interesit</i>		
Paraja dhe ekuivalentët e saj	48,361	97,120
Depozitat me afat	153,621	145,400
Investimet në letra me vlerë	50,308	
	290,047	319,149
Detyrimet		
<i>Që nuk bartin interes</i>		
Të pagueshmet tregtare dhe të tjera	12,816	20,748
Shpenzimet akruale	5,454	6,587
<i>Norma variabile e interesit</i>		
Huazimet	115,988	127,406
	134,258	154,741

Detyrimet financiare të Kompanisë janë me normë interesi të ndryshueshme e cila në maksimum mund të rritet deri në 2.5% p.a. Tabela e mëposhtme ilustron ndjeshmërinë e fitimit dhe kapitalit neto për një mundësi të arsyeshme. Ndryshimi në normat e interesit prej +/- 2.5% (2022: +/- 2.5%).

	Fitimi për vitin		Ekuiteti	
	+ 2.5%	- 2.5%	+ 2.5%	- 2.5%
31 Dhjetor 2023	2,900	2,900	-	-
31 Dhjetor 2022	3,185	3,185	-	-

KORPORATA ENERGJETIKE E KOSOVËS SH.A.
Shënimet për pasqyrat financiare
Për vitin e përfunduar më 31 Dhjetor 2023

28. MENAXHIMI I RREZIKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

F: Rreziku i likuiditetit

Rreziku i likuiditetit pasqyron paaftësinë e Kompanisë në mbledhjen e fondeve për të përmbushur zotimet. Menaxhmenti monitoron nga afër pozicionin e likuiditetit dhe rrjedhën e parasë të Kompanisë. Kjo përfshinë mirëmbajtjen e pasqyrave të raporteve të likuiditetit të pozicionit financiar, përqendrimit të debitorëve dhe kreditorëve si në aspektin e përzierjes së përgjithshme të financimit, ashtu edhe për shmangien e besimit të padrejtë të një klient të madh individual. Më 31 dhjetor 2023 dhe 2022, detyrimet e kompanisë kanë maturime kontraktuale (përfshirë pagesat e interesit kur është e aplikueshme) siç përmbledhen më poshtë:

Më 31 Dhjetor 2023

	Brenda 1 muaji (në EUR '000)	Nga 1 deri në 3 muaj (në EUR '000)	Nga 3 deri në 12 muaj (në EUR '000)	Nga 1 vit deri në 5 vite (në EUR '000)	Mbi 5 vite (në EUR '000)	Gjithsej (në EUR '000)
Detyrimet financiare						
Të pagueshmet tregtare dhe të tjera	8,315	3,858	643	-	-	12,816
Huazimet			11,996	45,548	58,444	115,988
Shpenzimet akruale	5,454					
Gjithsej detyrimet	13,769	3,858	11,996	45,548	58,444	134,258

Më 31 Dhjetor 2022

	Brenda 1 muaji (në EUR '000)	Nga 1 deri në 3 muaj (në EUR '000)	Nga 3 deri në 12 muaj (në EUR '000)	Nga 1 vit deri në 5 vite (në EUR '000)	Mbi 5 vite (në EUR '000)	Gjithsej (në EUR '000)
Detyrimet financiare						
Të pagueshmet tregtare dhe të tjera	13,461	6,254	1,042	-	-	20,748
Huazimet	-	-	12,026	45,548	69,832	127,406
Shpenzimet akruale	6,587	-	-	-	-	6,587
Gjithsej detyrimet	19,933	6,192	12,026	45,548	69,832	154,741

28. MENAXHIMI I RREZIKUT FINANCIAR (VAZHDIM)

G: - Vlera e drejtë e instrumenteve financiare

Vlerësimi i vlerës së drejtë

Vlera e drejtë përfaqëson çmimin që do të merrej për të shitur një pasuri ose do të paguhej për të transferuar një detyrim në një transaksion të rregullt midis pjesëmarrësve të tregut në datën e matjes.

Instrumentet financiare të njohura me vlerën e drejtë

Pasuritë financiare të matura me vlerën e drejtë në pasqyrën e pozicionit financiar në përputhshmëri me hierarkinë e vlerës së drejtë të cilat i grupojnë në tre nivele pasuritë dhe detyrimet bazuar në rëndësinë e të dhënave hyrëse në rëndësinë e të dhënave të mëvonshme të përdorura gjatë matjes së vlerës së drejtë të pasurive financiare.. Hierarkia e vlerës së drejtë është si më poshtë:

- Niveli 1: çmimet e kuotuar (jo të rregulluara) në tregjet aktive për pasurie dhe detyrime identike;
- Niveli 2: të dhëna të tjera të mëvonshme, përveç çmimeve të kuotuar, të përfshira në Nivelin 1 të cilat janë të gatshme për vëzhgim të pasurisë ose detyrimit, direkt (p.sh si çmime), ose indirekt (p.sh të bëra nga çmimet) dhe
- Niveli 3: të dhënat e mëvonshme në pasuri ose detyrime që nuk janë të bazuara në të dhëna të gatshme për vëzhgim tregu.

Më 31 dhjetor 2023 dhe 2022, kompania nuk ka pasuri financiare të matura me vlerë të drejtë.

Instrumentet financiare që nuk janë paraqitur me vlerë të drejtë

Vlerat e drejta të pasurive dhe detyrimeve afatshkurtër përafrojnë vlerën e tyre kontabël për shkak të natyrës së tyre afatshkurtër. Vlera e drejtë e huazimeve si dhe përafrojnë vlerën e drejtë sepse megjithëse ato janë kredi me interes të ndryshueshëm, huadhënësi ka hequr dorë nga të gjitha interesat nga kompania.

	Vlera e bartur		Vlera e drejtë	
	31 Dhjetor 2023 (në EUR '000)	31 Dhjetor 2022 (në EUR '000)	31 Dhjetor 2023 (në EUR '000)	31 Dhjetor 2022 (në EUR '000)
Pasuritë financiare				
Të arkëtueshmet tregtare dhe të tjera	38,770	76,935	38,770	76,935
Paraja dhe bankat	48,365	97,127	48,365	97,127
Depozitat me afat	153,621	145,400	153,621	145,400
Investimet ne letra me vlere	50,308	-		-
Gjithsej	291,064	319,462	240,765	319,462

	Vlera e bartur		Vlera e drejtë	
	31 Dhjetor 2023 (në EUR '000)	31 Dhjetor 2022 (në EUR '000)	31 Dhjetor 2023 (në EUR '000)	31 Dhjetor 2022 (në EUR '000)
Detyrimet financiare				
Të pagueshmet tregtare dhe të tjera	12,816	20,748	12,816	20,748
Huazimet	115,988	127,406	115,988	127,406
Shpenzimet akruale	5,454	6,587	5,454	6,587
Gjithsej	134,258	154,741	134,258	154,741

Vlera e drejtë e pasurive dhe detyrimeve financiare përfshihet në shumën në të cilën instrumenti mund të shkëmbehet në një transaksion aktual midis palëve të gatshme, përveçse në një shitje të detyruar ose të likuidimit.